SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"LIETUVA"
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Illinois.
Prenumerata Suvienytose Valstijose, Kanadoje ir Meksikoje ..... — $2.00 metams
Kitose viešpatystėse ..... — $3.00 „
Prenumerata turi būti apmokėta iš viršaus. Metas prenumeratai skaitosi nuo dienos išsirašymo laikraščio, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų prekių reikia klausti per laišką.
Visuose reikaluose adresuokite teip:
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY
"LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Subscription in the United States, Canada and Mexico ..... — $2.00 a year
Subscription to Foreign countries ..... — $3.00 a year
Advertising rates on application.
Address all communications to
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 42 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 19 d. Spalio (October). 1906 m. Metas XV

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Revoliucija Maskolijoj.

Artinasi laikas rinkimų į naują dumą. Nors randas dar nepagarsino, ant kokių pamatų bus pastatyti nauji rinkimai, bet renkasi jau partijos apkalbėti programą ir plianus tolesnio veikimo. Prie rinkimų rengiasi ir randas. Jįs remia reakcijonierius ir jam padedančius naikinti laisvės draugus, juodašimčius; su pagelba kalėjimų ir kariškų teismų stengiasi nugazdinti ir išgaudyti laisvės reikalaujančius. Bet ar pasiseks, apie tai reikia abejoti. Laikyti pančiuose milijonus žmonių, kad juos galėtų išnaudoti keli šimtai tukstančių sudemoralizuotų biurokratų galima tik tol, kol tie pančiuojamiejie duodasi pančioti, kol jie nesusipratę, kol svarbumo laisvės ir jos reikalo nesupranta, kol nesupranta savo skriaudų. Susipratusių jau nė kalėjimai, nė karės laiko teismai, nė sušaudymai nenuramys. To tik Stolypin ir jam panašųs negali suprasti, todėl ir visi jų besistengimai pakreipti vėžes valdymo į biurokratijos pusę negali išduoti jų laukiamų vaisių, bet visai priešingus. Todėl ir Stolypin neišvilks caro sosto iš purvyno, kur jį nuklampino tie pats biurokratai, kuriuos, prieš milijonus krašto ukėsų, įsireižęs gina caras ir už tai jam gal prireikti karės kaštus užmokėti.

Reakcijonierių partijoms Stolypin leido atvirai atlaikyti susirinkimus, apkalbėti plianus tolesnio veikimo, o net oficijališkai pripažinta demokratų partija leidimo atlaikyti susirinkimų negavo. Jie turėjo susirinkimą laisvesnėj Finlandijoj ir ten apkalbėjo savo reikalus. Apie tikrus revoliucijonierius, suprantama, nėra ką nė kalbėti. Jie ir Finlandijoj atvirai negali susirinkimų laikyti, negali Maskolijos laikraščiuose nė savo programų garsinti, bet turi laikyti paslaptus susirinkimus, o tokiuose, žinoma, nereikalauja paisyti ant rando norų, bet atvirai gali išrodinėti, nesirokuodami su žodžiais, visas kaltes caro ir jo tarnų, atvirai gali kalbėti apie milijonų žmonių reikalus ir jiems atsišaukimais apie tai pranešti. Kitaip daryti nėra nė reikalo, nes jų programo iš gero noro nė Stolypin, nė caras nepriims, kadangi jie neišsižadės savo privilegijų.

Su rando daleidimu 15 d. spalių Kijeve likosi atidarytas juodašimčių, arba kaip jie save vadina „Lygos maskoliškos tautos" kongresas. Prezidentu kongreso išrinko Grigmuthą, žinomą siundytoją, redaktorių Maskvoj išeinančio laikraščio „Moskovskija Vedomosti", kurio, dėl netikusios pakraipos ir siundymų, susipratę darbininkai statėjai nenori statyti. Susirinkę pradėjo savo darbą nuo išsiuntimo carui telegramo su išreiškimu, jog tik caro neaprubežiuota valdžia, taigi autokratija gali viešpatystę nuo iširimo apsaugoti ir ukėsams laimę suteikti. Tuom tarpu jau net nuvargę kaimiečiai suprato kokią žmonėms laimę gali duoti ta neaprubežiuota caro autokratija su rujoms sudemoralizuotų biurokratų. Ji negali nuo iširimo išgelbėti Maskoliją, bet greičiau iširimą suskubinti.

Kongresas nusiuntė teipgi telegramą Stolypinui, išgirdamas jo įvestus karės teismus, atiduodančius žmonių gyvastį malonei kvailų oficierpalaikių, žinoma niekiausios veislės, kadangi visi geresniejie nenori tokių sudžių pareigų pildyti. Pagyrė ir padavadyjimą Stolypino, kuriuom jis uždraudė visiems urėdninkams prigulėti prie negarbinančių jo padavadyjimų partijų. Kongresas išsiuntė teipgi telegramus perdėtiniui stačiatikiško sinodo Izvolskiui, Kišinevo stačiatikiškam vyskupui, pritardamas jų siundymams ant kitaip tikinčių ir reikalaujančių panaikinimo pripažintos išpažintojams nestačiatikiško tikėjimo truputį didesnės laisvės. Išsiuntė teipgi padėkavonę pagarsėjusiam Dubrovinui už suorganizavimą „Juodašimčių" kovai su laisvės reikalaujančiais. Taigi aišku, kad „Maskoliškos tautos lyga", prie kurios priguli toki maskoliai kaip Grigmuth, vokietis, renka pajiegas naikinimui maskolių laisvės reikalaujančių, ji rengia baisius kraujo praliejimus Maskolijoj.

Ar galima žmonis nuraminti kraujo praliejimais? Tas niekur nepasisekė. Pradėję reikalauti laisvės, žmonės yra kaipi „šimtagalvė hydra", kuriai vietoj nukirstos vienos galvos atauga dvi. Kraujo praliejimais ir valdžių žiaurumu, prispaudimais randas neužslogys revoliucijos, bet ją sudrutys, o už nereikalingus kraujo praliejimus atsieis atsakyti prieš žmonių sudą tiems, kurie praliejo.

Amerikos randas išsiuntė į Maskoliją Coweną tirinėti išeivystę, kadangi mat Washingtono randas gavo žinią, buk Maskolijoj, parengus garlaivių liniją iš Liepojaus, randas liovėsi sunkinęs išeivystę, bet dabar buk ją net lengvina, greitai išduoda užrubežinius pasportus. Čia, turbut, nepažystanti kalbos ir prietikių Maskolijoj Amerikos konsuliai klaidžias randui suteikia žinias. Išeiviai retai ir pirma kreipėsi prie rando, reikalaudami pasportų. Ir dabar randas palengvino išdavinėjimą pastortų neištikimiems įtekmingesniems maskoliams, bet toki į Ameriką nekeliauja. Su išeiviais atkankančiais į Ameriką viskas pasiliko kaip pirma buvo. Politiškiejie gi bėga iš Maskolijos paprastai be pasportų, kadangi tokiems jų randas neduoda, o sulyg terptautiškų tiesų tokiems kiti kraštai privalo duoti pas save prieglaudą, nors tas tiesas randai gana tankiai laužo, bijodami neužganėdinimo kaimyniškų kraštų randų.

Ministerijos vėl išsiuntė visiems gubernatoriams prisakymus nepaisyti ant demokratų manifesto, bet kuo smarkiausiais įnagiais versti gyventojus užmokėti užvilktus mokesčius ir pristatyti jaunus vyrus į kariumenę, kiek jų reikia šįmet. Klausymas tik, kokių įnagių griebsis gubernatoriai išpildymui tų prisakymų? Mokesčių gal didesnė gyventojų dalis negalės užmokėti, kadangi neturės iš ko. Vertimas gi eiti kariumenėn jaunų vaikinų gali tik dar didesnius maištus sukelti, nes nenorinti tarnauti kariumenėj pristos prie maištus keliančių ir jų pajiegas padidys. Juk ir lenkų sukilimą 1863 m. suskubino bandymas imti kariumenėn. Tas pats gal išpulti visoj Maskolijoj dabar. Įvesti tvarką Maskolijoj, jai iširus visuose kraštuose, ne teip lengva kaip carui ir jo tarnams rodosi.

Ekaterinoslaviaus gubernatorius, kadangi darbininkai rengia čia visuotiną straiką, nežinodamas ką daryti, pagarsino, jog rengėjai straiko bus nubaudimui kariškam sudui atiduoti, taigi mat apie straiką spręs kvaili oficierpalaikiai.

Theodozijoj, ant Krimo, prasidėjo byla 7 vyriškių apskųstų už dalyvavimą susirėmime reakcijonierių su revoliucijonieriais. Šeši iš to skaitliaus buvo žydai, ginanti savo vientikius nuo fanatikų reakcijonierių.

Londono laikraštis „Gazette" pagarsino, jog 50 laivynės kadetų Peterburge susibuntavojo ir atsisakė toliau tarnauti kovojančiam su žmonėms randui. Ką su jais caras darys, nežinia. Rodosi, kad toki atsisakymai tarnauti, teisybė, demoralizuoja kitus tarnaujančius, bet prie atsiekimo mierio neveda. Geriaus butų, jeigu toki pereitų tiesiog į kovojančių už savo tiesas žmonių pusę.

Anglijos parlamentas buvo užgyręs siųsti į Maskoliją deputaciją išreikšti savo pritarimą kovojusiai už žmonių tiesas išvaikytai dumai. Maskoliškas randas pabugo, kad anglijonų deputacija nepadrasintų kovojančių su randu už savo tiesas Maskolijos žmonių, o kad uždrausti atkakti anglijonų deputacijai bijojo, tai kreipėsi prie Anglijos rando su prašymu bent oficijališkai nesiųsti anglijonų deputacijos. Anglijos randas įsikišo į tarpą ir perkalbėjo deputacijos rengėjus nesiųsti oficijališkai deputacijos, bet privatiškai dumos perdėtiniui perduoti pasveikinimą ir išreiškimą simpatijos. Anglijonai mat jau antru kartu nusilenkia prieš caro randą, dar vis jo bijodami. Pirmą kartą Anglijos randas atsisakė siųsti į Peterburgą savo karišką laivynę, dabar vėl atsisako siųsti jau ne rando, bet tautos išrinktinių deputaciją. Atmename teipgi, kaip Amerikos prezidentas Roosevelt, išsokęs su sykiu su užtarimu už žydus skerdžiamus Maskolijoj, ant galo pabugo perduoti Maskolijos randui Amerikos žydų pasiskundimus ant caro rando.

Taigi aišku, kad kovoj už laisvę su netikusiais randais tautos negali remtiesi ant pagelbos ir liberališkiausių randų, bet turi remties vien ant savo pačių kovotojų, svetimi gal padėti tik kaipo išėmimas, oficijališkai vienok nė joki randai kitam, ypač dar vis tvirtam, išmėtinėjimų nedrysta daryti, kadangi visi kalti. Mat varnas varnui į akį nekerta.

Varšavoj, persirėdiusiems kareiviais revoliucijonieriams pasisekė perimti atsiųstą iš Vokietijos siuntinį su ginklais.

Caro randas išsiuntinėjo į parubežinius miestus Vokietijos, Austrijos ir Rumunijos savo šnipus daboti gabenimą revoliucijinių raštų į Maskoliją ir pagelbėti Austrijos ir Vokietijos policijai gaudyti spandinančias Maskolijai revoliucijonierių prokliamacijas spaustuves.

Stolypino įvesti kariški sudai netinginiauja, turi mat jie savo kvailam ponui parodyti, jog darbuojasi, ne miega. Nors Maskolijos kriminališkame kodekse paprastiems žmogžudžiams nėra mirties bausmės, bet vien per laiką trijų sanvaičių kariški sudai Maskolijoj nusprendė ant nužudymo 182 revoliucijonierius, taigi ne žmogžudžius, bet vien kovojančius už žmonių laisvę ir visi tie kvailų oficierpalaikių išduoti nusprendimai į 24 valandas laiko likosi išpildyti. Išpuola todėl 7 nužudymai ant dienos, taigi daugiau negu visoj Europoj ir Amerikoj drauge. Paskutinėj sanvaitėj skaitlius nužudytų buvo dar didesnis: išpuolė po 15 ant dienos. Nuo 14 spalių nužudo po 15 ypatų kas dieną ir tai tik ant nusprendimo oficierų išmanančių mažiau apie tiesas negu kiaulė apie pipirų skanumą.

Tuom tarpu, kada Stolypino įvesti kariški sudai siausmą daro su žmonių gyvastimis, juos kankina ir badas ir, tai vis už kaltes netikusio caro valdžios, kuri nesirupino apie pagerinimą žemdirbystės ir pakėlimą žmonių apšvietimo. Didžiausią vargą ir badą kenčia gyventojai Samaros gubernijos. Popai atsišaukė prie Raudonojo Kryžiaus draugystės melsdami pagelbos. Čia yra daugybė šeimynų valgančių tik tris kartus ant sanvaitės. Vaikai veik visi išmirė. Aukas sušelpimui badnolių suvagia caro urėdninkai. Tokius mat vaisius išduoda reakcijonierių išgiriama caro autokratija!

IŠ LIETUVOS.

Iš Vilniaus.

Vilniaus, Kauno ir Gardino gen.-gubernatorius išleido sekantį įsakymą:

1. Uždraudžiamas sauvališkas sušaukimas valstiečių sueigų, be žemiečių viršininko leidimo, ir kaimo sueigos, be kaimo seniunų leidimo, teippat gi uždraudžiama dalyvauti nelegališkai sušauktose sueigose.

2. Valstiečių sueigose leidžiama dalyvauti valsčiaus tarnaujantiems ir rinkikams, kaimo gi sueigose — tarnaujantiems ir namų savininkams to kaimo, iš kurio sušaukta sueiga.

8. Pašaliniams žmonėms uždraudžiama dalyvauti ir kalbėti sueigose.

4. Uždraudžiama girtiems buti sueigose.

5. Valsčiaus viršininkams ir kaimų seniunams paliepta prižiurėti, kad sueigose nedalyvautų pašaliniai žmonės ir nekalbėtų jokių kalbų. Jeigu gi toki žmonės atsirastų, valsčiaus viršaičiai ir kaimų seniunai turi tuojaus juos suimti ir atiduoti į policijos rankas.

6. Sueigose uždraudžiama svarstyti klausymai, kurie nėra nurodyti įstatymuose apie sueigų programus.

7. Uždraudžiama versti raštininkus ir kitus žmonis sustatinėti nelegališkus nusprendimus, teippat gi uždrausta pasirašyti po nusprendimais, pašalinių žmonių sustatytais.

8. Uždraudžiama duoti ir išsiuntinėti nusprendimus ir kopijas nuo jų pašalinėms įstaigoms ir žmonėms.

9. Kaimuose ir kitose valstiečiais apgyventose vietose namų savininkai ir buto samdytojai, teippat gi savininkai, ekonomai, arendatoriai ir dvarų valdytojai, teip pat kaip ir užvažiuojamų namų savininkai turi neilgiau, kaip per parą pranešti pavieto policijai, arba dešimtininkams, arba kaimo seniunams ir valsčiaus viršininkams apie visus atvažiavusius žmonis.

10. Prižiurėti, kad žmonės pilnai pildytų šį nusprendimą, turi netiktai policija, bet ir valsčiaus viršaičiai ir kaimų seniunai.

Kas šį nusprendimą ir pastatytų jame reikalavimų neišpildys, teipgi, jeigu priims pas save į namus neištikimuosius žmones arba kuom nors kitu jiems padės, juo labiau jeigu tie žmonės veikia priešingai visuomenės ramumui ir tvarkai, bus pasodinti trims mėnesiams kalėjiman arba turės užmokėti 500 rublių baudos.

Šis nusprendimas veiks nuo jo apskelbimo dienos.

Antakalnio gatvėje 3 Dono kazokų pulko kareiviai suėmė atėjusį pas juos kurstytoją ir atvedė jį policijon.

Lietuviai inteligentai kreipėsi į apšvietos ministeriją prašydami, kad prie Varšavos universiteto butų skaitomos lietuvių kalbos ir lietuvių istorijos lekcijos. Kalbama, kad ministerija nenoriai priėmė tą sumanymą, bijodama, kad, išpildžiusi ši lietuvių reikalavimą, ji turės išpildyti ir Rusinų tokį pat reikalavimą ir tokiu budu Varšavos universitetas butų proto gyvenimo centru lenkams, lietuviams ir rusinams, tas gi valstybei nėra geistinu. Ministerija mano lietuvių kalbos ir istorijos išguldinėjimą įvesti Peterburgo universitetuose.

Spaudos inspektoriui paliepus, policija konfiskavo laikraščio „Echo" paskutinįjį numerį.

Rugsėjo 10 d. policija suėmė sueigą iš 39 žmonių. Paimti laiškai apie karės-revoliucijos organizaciją.

Naktį į rugs. 8 d. ant Rasos, Kačerginskio namuose, policija užklupo 100 žmonių sueigą ir 32 jų suėmė.

„V.Ž."

Artistas Jakubauskas prašė leisti jam atidengti Vilniuje specijališką muzikos mokyklą, kurioje bus išguldoma muzikos teorija ir skambinimas ant fortepijano pagal užsienio konservatorijų metodą.

Pagal „Torgova-Promišl." laikraščio žinių, šieno uždėrėjimas šįmet Vilniaus gubernijoje vidutiniškas, kaikur puikus (500 pudų nuo dešimtinės). Laike pirmojo piovimo oras buvo geras, antrame gi visą laiką buvo lietus ir daug šieno buvo pagadinta. Žiemai šieno parengta užtektinai.

Linai ir-gi gana gerai uždėrėjo. Trakų paviete 25—30 pudų nuo dešimtinės, Vileikos pav. 35 pudai, Ašmėnos pav. 40 pudų (paprastai budavo 30 pudų), Disnos ir Ašmėnos pavietuose linai labai geri.

Gamtos mokslų kandidatas Povilas Kahan gavo leidimą atidengti Vilniuje privatišką žydų 8-nių kliasų gimnaziją. Laikraštis „Svobodnoje Slovo" praneša girdėjęs, kad tąją gimnaziją manoma atidengti šiais metais.

P. Kahano gimnazijoje nebus lekcijų subatomis ir žydų šventėmis.

Iš Kauno.

Kaunas negali pasigirti savo lietuviškumu, o ypač iškabomis su lietuviškais antrašais, iš to atžvilgio Vilnius jau toliau nužengė. Paimkime nors šią iškabą: „Vino krautuvi su pardavimų spirito vino ir degtiniškų išdirbimu K. M. Račkavsko."

Ruga. 11 d., panedėlyje, Kauno gub. liaudies mokyklų direkcija padarė ypatingąjį susirinkimą išdirbti lietuvių kalbos mokinimo programą. Susirinkime dalyvavo pašaliniai žmonės, pažystanti lietuvių kalbą. Komisijos išdirbtas programas atiduotas mokslo apskričio valdybai.

10 d. rugs., Kaune, „Sename" mieste, darbininkai primušė šnipą, kuris buvo persivilkęs valdininko rubais. Šnipas, bėgdamas nuo žmonių, pasislėpė bažnyčios zakristijoje. Iš čia jį išvedė policija. Darbininkai ir policistai šaudė vieni į kitus. Sužeisti du darbininkai ir du policistai. Apkaltinti darbininkus negali dėlto, kad policistai šaudė į žmonių minią.

Iš Žeimės, Kauno pav..

18 d. rugsėjo Žeimės parapijonų įgaliotiniai nusiuntė Kauno vyskupui sekantį prašymą: Nežiurint į tą, kad musų kalba, kuri apsireikšdavo gyvame žodyje ar raštuose, buvo kuoaštriausiai persekiojama ir naikinama, męs, Žeimės parapijos parapijonai, iš Dargužių, Ževeliškių, Skriptelių, Blauzdžių, Reinaičių, Akmenių, Juciunų, Nartautų, Baldinkos, Lutkunų, Liepių, Širvių, Naraumkiškių, Mimalių, Aklių, Michnaičių, Mikšiškių, Naujasodžio. Trakakiemių, Junkučių, Ručunų, Slaminų, Padberupės, Vašeikių, Karaliunų, Vaivadiškių sodžių ir iš Žeimės miestelio, visuomet savo lietuvišką kalbą mylėjome, tą kalbą namie vartojame, nors bažnyčiose visokiais budais vertė mus garbinti Dievą lenkiškai ir musų vaikus mokyklose vertė garbint Dievą rusiškai ar lotyniškai. Tas laikas praėjo; teip toliaus nebegalime buti. Giedojimas Žeimės bažnyčioje kun. Šapalo laikuose buvo lietuviška kalba, bet atvykus kun. Ragožinskiui, lenkystės mylėtojui ir užtarytojui, kiti kunigai ir dvarponiai, Nelovickiui vadovaujant, kuris nieko negailėjo išvijimui lietuviškų giedojimų iš bažnyčios, lietuviški giedojimai buvo panaikinti. Jusų Šviesinybė tuokart patarėt Žeimės par. delegatams nusiraminti ir nekovoti dėl lietuviškų giedojimų Žeimės bažnyčioje tame laike, kada muryjama nauja Žeimės bažnyčia, nes dvarponiai galėtų atsisakyti nuo dalyvavimo bažnyčios statyme ir kalbėjot nerustauti ir nekeršyti už tokį lietuviškos kalbos pažeminimą dvarponiui Nelovickiui, kurio supratimu lietuviška kalba tinka giedoti tik gir tuokliams. Dabar bažnyčia baigiama statyti ir veikiai prasidės joj pamaldos, todėl meldžiame Jusų Šviesinybės prispirti Žeimės kleboną, kad negintų lietuviškų giedojimų tuose nebėldieniuose ir šventadieniuose, kuriuose yra skelbiamas Dievo žodis lietuviška kalba. Męs manome, jog musų dauguma turi tiesas ir visuomet iškovos, o bajorai, kurių yra dvi okolici, Svolkianai ir Kripciai, palyginus su viršminėtųjų sodžių gyventojais saujalė, ir gi nebus nuskriausti, kadangi jie ir teip visi, neskiriant dagi Nelovickio, supranta ir moka lietuviškai.

Po prašymu pasirašė 6 parapijonų įgaliotiniai.

„V. Z."

Iš Jurbarko, Kauno gub..

Rugs. 4 d. Jurbarko miestelyje atsivėrė antroji ukiška paroda su gyvulių auginimo ir namų išdarbinių skyriais. Parodą atvėrė atvažiavęs Jurbarkan Kauno gubernatorius Verlovkin. Įtaisymui tos parodos daug padėjo kunigaikštienė Vasilčikova; kunig. Vasilčikov irgi buvo parodoje. Paroda buvo įtaisyta 2-se namuose, kurie buvo sujungti ilga 8—9 sieksnių arka padaryta iš žolynų. Kaip iš viršaus, teip ir viduryj paroda buvo išpuošta žolynais.

Paroda parodė, kad ukininkai didelę atydą atkreipia į visų skyrių savo ukio pagerinimą.

Nors gyvulių auginimas nėra didžiausiu Kauno gub. turtu, tačiaus ukininkai stengiasi pagerinti naminius gyvulius.

Karvės Kauno gub. turi didelę vertę ne dėl mėsos, bet dėl pieno. Storavilnės avys užmainomos geresnėmis avimis. Anglijos avys dažnai tenka matyti kaimiečio ukėje; jas jau pradėjo atvežinėti baudžiavai dar ėsant, tuomet iš ekonomiško atžvilgio jos netikdavo valstiečiams, tačiaus gyvulių pagerinimui parsigabendavo ukininkai ir jas.

Dabar gi valstiečiai turi pas save visokios rųšies avis. Didelę vietą vietinėje pramonėje užima kiaulių auginimas, daugiausiai į užsienį išvežama šviežios kiaulienos.

Paukščių auginimas užima čia antrą vietą, nors vistik daug auginama vištų, žasų ir visokios rųšies balandžių.

Parodoje daug buvo arklių ir karvių. Neskaitant vietinės rųšies žemaitiškų arklių,

buvo daug ir kitų puikių arklių. Didelių jaučių, karvių ir plonavilnių avių irgi buvo parodoje kiekvieno keli ekzemplioriai. Paukščių skyriuje buvo žasys panašios į gulbes, didelės vištos visokios rūšies, didelės antys ir gražūs dideli balandžiai.

Pieno skyriuje buvo daugybė surio ir sviesto. Daugiausiai buvo teip vadinamo šveicariško surio.

Laukų ir daržų skyriuje buvo daug ypatingų daiktų: labiausiai atydą atkreipė nepaprastai didelės bulvės, burokai ir kitos daržovės, teippat gi gyvulių maistas.

Be kaimo-ukiško skyriaus didelę atydą atkreipia namų išdirbinių skyrius. Iš tos pramonės pas mus Lietuvoje labiausiai prasiplatino audimas, kuris daugelyje vietų užstoja fabrikų išdirbinius.

Netiktai jie puikųs yra savo plonumu ir stiprumu, bet kaip drobės teip ir vilnos išdirbiniai turi tokius gražius ir sunkius išpildymui raštus, kokių negali išpildyti fabrikas. Šitame skyriuje buvo daug vaikų našlaičių prieglaudos dirbtuvėse išdirbtų daiktų. Čia buvo baltos pikavos antklodės, medega rubams, plono išdirbimo skepetos ir nemažai drobės išdirbinių.

Valstietė Marijona Mackaitaitė atsiuntė parodon puikiai šilkais išsiūtas priegalves ant kanapos, ir komžą, kuri verta 25 rubl.; daug buvo gipiuro plonų išdirbinių, išsiuvinių ant tiulio ir batisto; daug buvo karbatkų ir plonų skepetų skaralių ir bukietų iš dirbtų popieros žiedų.

Medžio išdirbinių skyriuje buvo puikaus darbo bufetas, Antano Fridricho padirbtas. Technikos skyriuje didelę atidą atkreipė į save nepaprasta siuvamoji mašina; šitą mašiną atvežė 15 metų valstietis vaikas Vytautas Lukšaitis; mašina, išskiriant adatą, neturi jokios metalo dalies, visa ji iš medžio. Padaryta ji pagal Singerio mašiną. Visa ji padaryta peiluku iš paprasto medžio. Ant parodos Lukšaitis parodė kaip siuva mašina, — siuvimas jos visiškai geras. Fricas Brokartas atsiuntė kelis kaimo paveikslėlius nutėpliotus aliejaus dažais ant storos popieros. Gustavas Breitšau ant balto stiklo padarė kelis paveikslėlius, prilipdydamas visokias etiketkas. Tokiu budu jis sustatė krepšelį duonai, tacą ir tualeto staleli. Visi šitie daiktai padaryti labai gerai. Visų skyrių buvo 7. Parodos tikslas — duoti bendrą paveikslą musų kaimo-ukiškos pramonės — buvo pilnai pasiektas.

„V. Ž."

Iš Skuodo, Telšių pav..

Kas šiądien nežino kokią žymią įtekmę daro ant visuomenės gera pradinė mokykla — apie tat man čia neb'reik nėpriminti, tą žino nevien inteligentas, bet ir nemokytas žmogus, kurs tik turi sveiką protą; pasakiau g e r a pradinė mokykla — aišku visiems, kad tie rąstai ar plytos, iš kurių mokykla pastatyta, nieko neprabils į protus ją lankančios jaunuomenės; — mokykla, kurioj viešpatauja mokytojas svetimtautis, nepažystąs tos šalies žmonių budo, net dar mažai, arba visai nesuprantąs savo mokinių prigimtos kalbos, tik bereikalingai valgo to krašto duoną. Tai aišku visiems, ir žmonės pradėjo rupintis blogą prašalinti. Neskaitant mokytojų-lietuvių, paskirtų praėjusią žiemą į Kauno gubernijos pradines mokyklas, „Viln. Žin." įraneša, kad dabar vėl dar paskirti 39 mokytojai-lietuviai. Pasirodo, kad kur lietuviai energiškiaus prieš aprusinimą kovojo, ten jau šiądien gali pasidžiaugti savo kovos vaisiais. L a i m ė j o, tik novisur, kaip štai: Skuodo miesto pradinės mokyklos mokytojas rusas praeitų metų gruodžio mėnesyj buvo išsikraustęs ir mokykla visžiemą stovėjo uždaryta. Šį pavasarį, niekeno nekviestas, parėjo į Skuodą senutis rusas ir panorėjo likti mokytoju; valtas Sparnauskis sušaukė valsčiaus rinktinių sueigą ir jiems papiršo minėtąjį rusą; kur-kitur gal viskas butų nuėję vėjais, tik ne Skuode, kur visi valsčiaus rinktiniai, išskyrus tris, ne apkenčianti lietuviškos šviesos. Mokytojas rusas už priėmimą jo prižadėjo rinktiniams keletą rublių ant degtinės ir jį tuojaus rinktiniai priėmė, o kad tas naujas mokytojas neaiškiai temoka lietuviškai, tai jiems visai negalvoj, kaip jis išguldys vaikams lietuviškąją lekciją, pats silpnai tą kalbą tesuprasdamas. Taigi pasirodo, kad skuodiečiai visai dar neišmano, kokio jiems mokytojaus reikia.

„V. Ž."

Iš Biržių, Panev. apskr..

Neseniai Biržiuose ir vėl buvo nepaprastas reginys. Ant prekyvietės stovėjo pulkas karvių, kurias suvarė parduoti vyresnybė už nemokėtus mokesčius. Pas karves stovėjo nuliudę ukininkai: jiems širdį sopėjo, atsiminus, kad gal paskutinį kartą tesimato su tomis karvelėmis, kurios maitino jų nuskurdusius ir išbalusius vaikus. Bet ir šiuo kart be reikalo nuliudo, nes pirkėjų neatsirado. Karvelės ir vėl sugryžo namon. Bet ar ilgam, sunku pasakyti. Žmonės vis šneka, kad greitai vėl atjosią dragunai ir išvarysią karves Panevėžin, o ten, kitiems neperkant, patys nusipirksią, pasipiausią ir suvalgysią.

‚L. U.'

Iš Naumiesčio apsk., Suv. gub..

Ne labai kas žino, kad lietuvių vaikai pradeda važiuoti mokintis net į Italijos miestą Ivrea (palei Turiną), kur selezijonai zokoninkai įsteigė mokyklą lenkų vaikinams nuo 16 iki 30 metų amžiaus, norintiems tapti misijonieriais. Tenai išguldoma: lotynų, lenkų, italų, prancuzų, vokiečių ir anglų kalbos, geografija, aritmetika ir tt..

Mokiniai užsiima teipgi amatais. Iš Naumiesčio apskričio jau keliatas lietuvių vaikinų mokinasi toje mokykloje. Man žinomu yra du: Augustaitis iš Overių ir Kemeža iš Pariebių. Šįmet į tą mokyklą važiuoja P. Kaunas iš Balseliškių kaimo. Girdėjau, kad nekurie veiveriškiai, kunigų patariami, teipgi rengiasi keliauti į tą mokyklą.

‚L. U.'

Iš Punsko, Suv. gub..

Vincas Varnelis ir Adomas Pečiulis atiduoti Vilniaus karo teisman. Byla bus rugsėjo 11 dieną. Abudu kaltinami už išplėšimą monopolių, nuginklavimą sargybinių ir tt.. Juodu yra užkvietę savo apginėjais advokatą Vrublevskį ir kapitoną Sazonovą. Apkaltinimo aktas buvo jiems įduotas rugpiučio 23 dieną.

‚L. U.'

Iš Vinčių, Senap. pav..

Pėtnyčios naktį į rugsėjo 14 d. apie 1 val. nakties užpuolė ant Leibaus Berenšteino namų 6 „nežinomi" plėšikai ir šaudydami iš revolverių, pareikalavo 40 rubl. pinigų. Leibaus šeimyna jau buvo sugulus, tiktai senis Leibus kalbėjosi su keleiviais, kurie pas Leibą gavo nakvynę. Juodašimčiai pradėjo šaudyt iš revolverių, o vienas jų tarpo, priėjęs prie langinės, tarė: „Duok, r—e, 40 rubl. į „p a r t i j ą", o ne, tai kaip šunį patiesim." Tuom tarpu pabudo ir visa Leibaus šeimyna ir apsiginklavę, kas ką pagriebė, laukė lipant per langą lupikų. Juodašimčiai pradėjo šaudyt į langą (langinės buvo uždarytos iš oro ir iš vidaus); viena kulka pataikė į kairiąją koją Leibaus žentui Jankeliui Keidanekiui. Šeimynos ir keleivių tarpe pasidarė sumišimas, visi persigando, o piktadariai tuo tarpu jau atlupo iš oro langinę. Leibus, pamatęs, kad jau neatsigins nuo plėšikų, davė jiems 25 rubl.. Juodašimčiai nustojo šaudyti ir nuėjo, bet už pusvalandžio vėl atėjo ir pareikalavo dar 15 rubl.. Leibus davė. Juodašimčiai iš didelio džiaugsmo, kad teip lengvai u ž d i r b o 40 rubl., užtraukė: „Atsimeskim nuo senojo svieto...." ir nusivilko plentu į girią. Sužeistąjį Jankelį tuojaus nuvežė Kaunan, kur jam ir išėmė iš kojos kulką.

‚V. Ž.'

Iš Kalvarijos, Suv, gub..

Lapkričio 25 d. 1905 metų, į Jovaravo gmino valdybą atkeliavo 6 žmonės, tarpe kurių buvo neseniai sugryžęs iš Vilniaus nuo Lietuvos valstiečių susivažiavimo valstietis Viktoras Vitkauskas, 27 metų amžiaus. Jie liepė vaitui Oželiui sušaukti ant rytojaus gmino sueigą. Vaitas paklausė jųjų ir sukvietė ant tos dienos sueigą. Per sueigą Vitkauskas kalbėjęs į susirinkusius valstiečius, jogei dabar Rusijos viešpatystėje nėsą nė jokios tvarkos ir jogei Lietuva turinti turėti savo valdymą su seimu Vilniuje, išrinktu visuotiniu balsavimu. Vitkauskas per tirinėjimą kaltu savęs neprisipažino. Jisai neužsigynė, buvęs ant tos gmino sueigos, bet kalbos tokios, kaip jam užmėtinėja, jisai nekalbėjęs, tiktai perskaitęs žmonėms Vilniaus seimo nutarimus, kurie, anot Vitkausko, nebuvo valdžios uždrausti, nes ir tas seimas ir tų nutarimų spaudinimas buvo su žinia valdžios daryta.

Varšavos teismo rumas vienok nežiurėjo ant tokio pasiteisinimo ir patraukė Vitkauską prie atsakymo pagal 128 ir 3-čią dalį 129 straipsnio kriminališkų įstatymų. Byla bus Suvalkuose rugsėjo 21 d. (mask. kal.). Prieš teismą Vitkauskas jau yra atsėdėjęs 3 mėn., paleistas po kaucija.

„L. Uk."

Iš Liepojaus.

Liepojaus monopolio darbininkai keliatą kartų reikalavo pagerinimo savo buvio ir padidinimo algų. Didžioji dalis jų reikalavimų buvo išklausyta: liko sumažintos darbo valandos, padidintos algos visiems darbininkams, neišskyrus nė kontoroj tarnaujančių rašytojų.

Darbininkai, nebudami tuo užganėdinti, neseniai vėl reikalavo padidinti algas ir įvesti kaipkurias kitas atmainas. Akčyžės direktorius, susipratęs su vietine administracija, darbininkų prašymą nusiuntė į ministeriją; dabar iš ten gavo atsakymą, kuris išdalies išpildo darbininkų reikalavimus. Dieninin-kams: moterims po 65—70 kap. už dieną, vyrams po 100—110 kap.. Mėnesinės algos: moterims — 17 rubl., vyrams — 27 r.; mokantiems kokį nors amatą — 30 r.; vyresniamjam darbininkui — 35 r.. Išbuvus 3—4 metus, tos visos algos busiančios didinamos 2 rubl., o 5 metus — dar 1 rubliu. Visos permainos ir padidinimas algų įvyko, galima sakyti, per akčyžės užveizdėtoją V. Grabauskį ir monopolio užveizdėtoją Šterną, be aukų iš darbininkų pusės ir nesikišant policijai.

Matyt tiedu vyrai žiuri į darbininkų reikalavimus žmoniškai.

‚L. U.'

Iš Ventspilės.

Ne labai seniai Ventspilės ir Dondangeno pavietų ir rajono viršininkai įsakė sušaukti valsčių sueigas, kurioms buvo įsakyta išreikšti savo nuomonė, kokiu budu sustabdyti minėtuose pavietuose teroras ir įvesti tvarka. Visų valsčių sueigos vienbalsiai išreiškė savo nuomonę, kad tik tuomet įvyks tvarka ir nebus teroro, kuomet bus nuimtas karės stovis, paleisti iš kalėjimų visi politiškiejie ir sugrąžinti atimtiejie ir konfiskuotiejie 1905 ir 1906 m., ginklai.

‚V.Ž.'

Iš Peterburgo.

Viename paskutiniųjų po sėdžių Peterburgo lietuvių mažaturčių sav. pag. draugijos valdyboj buvo pakeltas klausymas apie lietuviškųjų vakarų įrenginą. Apsvarsčius tą dalyką valdyba atrado, kad teip liudnu laiku daryt kokius nors pasilinksminimus nepatogu ir vakarus kelt atsisakė.

Apie tąpat klausymą Pet. liet. sav. pagelbos draugija („antroji"), nors nieko dar galutinai nenusprendė, bet visgi, rodos, sutaisyt vakarą mano, jeigu tik atras artistus. „Pirmojoj" draugijoj tas klausymas dar nebuvo keliamas.

[Iš „Vln. Žn."].

IŠ AMERIKOS.

Atidarymas indijonų rezervacijos.

Washington, D. C. Prezidentas Roosevelt išleido prokliamaciją, kuria 29 d. spalių kolionizacijai tampa atidaryta Walker River indijonų rezervacija. Minėta rezervacija užima plotą 268000 akrų. Po globa baltveidžių krikščionių ir jų civilizacijos nyksta mat tikri Amerikos savininkai — raudonparviai indijonai kaip musės rudens laike. Ant Suvienytų Valstijų plotų buvo jų dar pradžioj 19 amžiaus keli milijonai, dabar liko vos ketvirta milijono dalis. Mat baltparviai krikščionys ne pakelia kitokių parvų žmonių, bet juos naikina kaip draskančius žvėris. Jaučia tą krikščioniška civilizacija Amerikoj ir negrai, kuri, vietoj doresniais juos padaryti, pakelti, demoralizuoja, nupuldo ir naikina.

Kvailos štukos vaisiai.

Hilton, W. Va. Mupprase, Charles Smith turėjo labai užvydinčią pačią, apie ką žinojo miesto gyventojai. Kartą vienas vyriškis, persirėdęs už moterį, pabarškino į namų langą ir pašaukė pasikalbėti Smithą. Jo pati tuojaus griebė revolverį ir, nužiurėdama vyrą, jį peršovė, o paskui ir pati nusišovė.

Gorkij rengiasi išvažiuoti.

New York. Maskoliškas raštininkas revoliucijonierius Gorkij, kurio neva godojanti dorą ir šeimynos pamatus amerikonai, perskirianti kas metai 250000 apsivedusių porų, nenorėjo net hotelyj laikyti už tai, kad jis atkako čia su motere, su kuria ne ėmė šlinbo, apreiškė, jog grįžta į Europą, kur daugiau gero gali revoliucijai padaryti negu Amerikoj budamas.

Sniegas.

Pereitos sanvaitės utarninke puolė pirmutinis sniegas Catskills aplinkinėse, New Yorko štete. Smarkesnis sniegas puolė Wisconsine, aplinkinėse La Crose ir tai nupuolė jo teip daug, kad geležinkelių trukiai pasivėlino. Anksti mat pasirodė pirmutiniai žiemos ženklai.

Naujas ežeras.

Washington, D. C. Dėl klaidingo inžinierių pliano nuvedimo vandens, terp Californijos ir Naujo Mexiko pasidarė naujas ežeras, turintis 400 angliškų mylių ir tas ežeras nuolatai didinasi. Southern Pacific geležinkelis turėjo jau kelis kartus perdėti rėles, kadangi pasidaręs ežeras senas apsėmė. Naujai pasidaręs ežeras turi jau 90 pėdų gilumo. Jeigu inžinieriai ne išras budo nuvesti vandenį, tai susitvers čia ežeras Michigano didumo, apims visą vaisingą kloni. Mat menkos doros amerikoniški inžinieriai nepaiso, kad apsileidimu, kitiems daug nuostolių pridirba, o jų klaidų vaisius ir doriausiems sunku pataisyti. Dėl nesirupinimo apie blėdis kitiems daromas amerikoniškų inžinierių, kelios dešimtys metų atgal likosi vandens užlietas miestas Johnston, kur pražuvo su viršum 30000 žmonių. Ir teip baisi nelaimė, puolanti ant jų saužinės, dar jų geresnės doros neišmokino! Jie juk tarnauja vien savo ponams kapitalistams, gailisi jų kišeniaus, žmonių gyvastis jiems nerupi.

Atlyginimas už įžeidimą.

New Orleans, La. Daugelis čianykščių firmų gavo cirkuliarus iš pietinės Amerikos, kuriuose žadama boykotuoti Amerikos tavorus už įžeidžiantį pietinės Amerikos respublikas išsitarimą prezidento Roosevelto. Mat prezidentas Roosevelt išsitarė, jog pietinės Amerikos respublikos negali likti savistovėms, kadangi jos apgyventos tautų romaniškos kilmės ir kad jos mažos (greičiau, turbut, todėl, kad jas geidžia užgrebti Suvienytų Valstijų politikieriai ir kapitalistai). Įžeistos tokiu išsitarimu pietinės Amerikos tautos sutvėrė lygą boycotavimo Amerikos tavorų. Dabar jau pietinėj ir vidurinėj Amerikoj ėsą 117 lygos stacijų, kurios varo agitaciją. Lyga žadadar labiau boycotuoti Amerikos tavorus negu tą darė chiniečiai, prieš kuriuos atsėjo nusilenkti pirmiausiai pačiam Rooseveltui. Boycotas įštikro galėtų greitai išmokyti ir Amerikos politikierius.

Ir vėl nusibankrutino bankas.

New York. Nusibankrutino čia vienas iš didesnių bankų, Ceballos & Co., užsidėjęs 50 metų atgal. Skolos banko siekia 4 milijonus doliarių. Banko direktorius Silveria su vienu milijonu doliarių pabėgo.

Peršové vyrą ir savę.

Liberty, Mo. Netoli nuo čia, Smithvillej, 25 metų farmeris Jesse Webb likosi savo pačios pašautas ir sunkiai sužeistas; jo gi pati paskui nusišovė. Abudu apsivedė vos sanvaitė atgal ir čia po vestuvių atkako. Webb yra džiovininku ir jis apreiškė savo jaunai pačiai, kad butų geriau nusižudyti, todėl ji jį peršovė, o paskui pati nusišovė.

Ilgai gyveno.

Frankfurt, Ky. Nuo apdegimų pasimirė čia, turbut, seniausia moteriškė Suvienytose Valstijose, 117 metų negrė Anne Janny Mitchell. Neseniai pasimirė jos vyras; jis turėjo 100 metų.

Nelaimė kastynėse.

Sprinfield, Ill. Kastynėse Springfield Collieres Co. prisirinkusių garų likosi du darbininkai užtroškyti.

Išmušė visą šeimyną.

Houston, Mo. Netoli nuo čia, klampynėj rado kunus: farmerio Parsono, jo pačios ir trejatos vaikų. Suareštavo farmerį Hamiltoną, kuris ir prisipažino, jog atkeršijo Parsonui. Mat jis nuo užmuštojo pirko farmą, ir manė kad jis prigavo ir už tai išskerdė visą šeimyną.

Gaisrai.

Grand Rapids, Mich. Sudegė čia dirbtuvės Grand Rapids Malleable Iron Works. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant $250000.

Fredalia, Cal. Sudegė dirbtuvės ir medžių krautuvės Brookins Lumber & Box Co. Sudegė 3500000 pėdų medžių. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 200000 dol.

Expliozijos.

New Richmond, Wis. Ant farmos Johno Hanson, netoli nuo čia, kuliant javus, expliodavo garinis katilas kuliamos mašinos. Jo šukių du darbininkai likosi ant vietos užmušti, o penkios ypatos sunkiai sužeistos.

Tamayna, Pa. Dirbtuvėse Dupont Powder Co. atsitiko expliozija, kurios keturi vyriškiai likosi užmušti, o vienas mirtinai sužeistas.

New York. Ant laivo „Colonial" expliodavo garinės dudos. Expliozijos dvi ypatos likosi užmuštos, o 3 sunkiai užgautos.

New York. Tunelyj Pennsylvania geležinkelio nežinia kas pagimdė expliozią, kurios 3 ypatos likosi užmuštos, o 3 tapo sunkiai sužeistos.

Nelaimės ant geležinkelių.

Cheyenne, Wyo. Ant Union Pacific geležinkelio, netoli Loramie, susimušė du į priešingas puses bėganti trukiai. Prie to penki trukių tarnai likosi užmušti.

Columbia, S. C. Netoli nuo čia užbėgo lokomotyva ant tavorinio trukio. Prie to 3 ypatos likosi užmuštos, viena mirtinai apkulta, dvi gi ypatos nors sunkiai bet ne mirtinai apkultos.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Chicago, Ill. Geležinkelių šėnių nustatytojai pareikalavo didesnių algų, bet kompanijos reikalavimą atmetė.

¶ Chicago, Ill. Tarnaujanti ant gatvinių geležinkelių reikalauja didesnių algų. Gal todėl vėl užgimti toki jau štraikai kaip keli metai atgal.

¶ Baltimore, Md. Štraikavo čia garlaivių kapitonai ir per tai 24 garlaiviai ne įstengė į laiką išplaukti.

¶ Tampa, Fla. Pietinėj Floridoj, tarputino, lentų, medžių dirbtuvėse laikomi yra darbininkai vergais. Jų daugiausiai yra suviliotų iš šiaurinių valstijų. Savininkai tokių dirbtuvių likosi sudui apskųsti.

¶ Pittsburg, Pa. Štraikuoja čia darbininkai Wabash geležinkelio.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Iš So. Boston, Mas.

Čia yra diktas burelis lietuvių. Turi jie net kelias pašelpines draugystes ir moterys turi pašelpinę draugystę po vardu Panelės Švenčiausios. Lietuviai gražiai užsilaiko susirinkimuose, kalba apie tėvynės ir revoliucijos reikalus, džiaugiasi, kad didžiausio kraugerio caro baigiasi dienos, reikia tik kovojančius palaikyti ir bus po viskam.

Ant varduvių, pn. 287 W. 3 st., pas Mikolą Gricių susirinko keli draugai ir besilinksmindami, atminė tėvynę. L. Mačis ir P. Žilinskas užmanė paaukaut revoliucijai. Visi draugai su noru aukavo, kiek kas išgalėjo. Visi šaukė ura! Lai gyvuoja revoliucija, lai prasmenga caras su savo Stolypinais ir Durnovais! Sumetė $4.36. Pinigai pasiųsti centrališkam iždininkui L. R. Š. K. Theo. Dudai. Skiriame juos L. S. D. partijai.

Petras Bartkevičia.

Iš Ansonia, Pa.

Gero terp musų miesto lietuvių mažai matyt, už tai peštynių ne truksta. Už jas ne vienam jau atsiėjo gerą doną vąitui užmokėti. Vaitams pinigų nesigaili, bet gailisi jų gelbėjimui savo tėvynės. Miega čia lietuviai, jeigu ir pabunda, tai ir pabudimas apsireiškia blogais darbais. Traukti juos prie gero nėra kam.

Seniau kaip kada dar budavo čia teatrai, prakalbos, dabar ir tas išnyko. Mat dabar nėra kam kovot su tamsa. Neseniai buvo „Kovoj" garsinta, jog socijalistai nori čia atsilankyti ir parengti prakalbas, bet ir tas ne buvo parengta. Gal užstojus ilgesniems vakarams, iš nuobodumo, ir čianykščiai lietuviai pradės ką gero veikti. Butų jau laikas!

Ansonietis.

Iš Scranton, Pa.

Lietuvių yra čia poras tukstančių, bet terp jų mažai susipratusių; didesnė dalis ne skaito nė jokių laikraščių, nes jų naudingumo negali suprasti. Tuom tarpu laikraščiai yra vienas iš svarbesnių ryšių jungiančių lietuvius į kruvą. Iš laikraščių skaitytojai išgirsta apie reikalus ir darbus musų brolių kitur gyvenančių. Iš laikraščių visi dasižinoti gali apie aukas Amerikos lietuvių sudėtas sušelpimui tėvynės brolių. Juk be pinigų ne tik Amerikoj, bet visur nieko negalima nuveikti.

Iš musų miesto buvo jau teipgi pagarsintos aukos tėvynės reikalams, nors, žinoma, galėjo but jų daug daugiau. Per vestuves Jurgio Juočiuno su Ona Černevičiute, 26 d. rugsėjo, užmanius Mateušui Spudžiui, sudėjome $7.02 (gauta $6.92. Red., turbut 10c. nutraukta ant persiuntimo? Rd.) su.

šelpimui Lietuvos baduolių ir kalėjimuose kenčiančių (ką tas turi reikšti? Ar pinigai tie sudėti sušelpimui revoliucijos, ar kankintinių, ar Lietuvos vargšų? Tą reikia paaiškinti nes kitaip negalima žinoti, kam pinigus perduoti. Rd.). Pinigus siunčiame „Lietuvos" redakcijon; paskiriam juos S. D. Partijai (tai išpultų, kad jie skirti revoliucijai. Ar teip? Rd.).

J. Grudzinskas.

Iš Lebanon, N. H.

Lietuvių yra 3 pavieni, vasaroms susirenka daugiau. Yra čia plytnyčia, tai per vasarą buva darbo, bet žiema sustoja darbai, tai darbininkai priveresti jieškoti kitokio darbo. Nors čia yra darbų ir kitokių, bet maža mokestis: $1.25 iki $1.50 už dieną, prie audimo vien uždirba 2 dol., bet žiemos laike sunku čia darbas gauti. Jeigu atsirastų čia kokia lietuviška šeimyna, beabejonės pasidaugintų ir lietuvių pavienių skaitlius. Čia nėra karčiamų, tai pasidauginus lietuviams, gal galima butų ką gero nuveikti tautos labui. Žinoma, jeigu atkaktų geresni už tuos, koki čia buvo pirma.

Nashuoj lietuvių yra netoli aštuoni šimtai, bet jų nė balso negirdėt, rodosi, kad jų nebut, snaudžia jie teip, kad negali jų prikelt nė balsas šaukiančių brolių tėvynėj. Keli metai atgal galima buvo kaip kada išgirsti apie juos laikraščiuose, bet dabar, pasidauginus jų skaitliui, apie juos nieko ne girdėt. Pabuskime broliai, nes dabartiniam laike tik tas gali snausti ir neprisidėti prie išgelbėjimo tėvynės, kas išsižada savo tautos.

Lietuvos Mylėtojas.

Iš Carnegie, Pa.

Darbai pas mus šiuom kartu anglių kasyklose slenka; Bridge Works ir Superior Steell Co. dirba ne blogai, tik užmokestis nedidelis: už 9½ ir 9 valandas darbo moka $1.50. Dabar stato naują šapą; kada bus gatava, tai Superior Steell Co. priims daugiau darbininkų.

Apie čianykščius lietuvius nėra ką rašyti, nes nieko neveikia tautos labui. Švento Antano draugystė kaip tik verčiasi, nes beveik visi Kauno rėdybos bajorai apleido draugystę: mat ponams nepritinka prigulėt prie kaimiečių draugystės prie bračiškų tai geriau, jie ir kačergas nešasi ir pašventytas kepures. Nežiurint ant visko, sutvėrėm kuopą S. L. A.

Ne truksta čia ne girtuoklių, po pėdei pilni patvoriai buva girtų. Tokiems ne reikia nieko, jie vien tik skvajeriams moka algas, ant kitokių reikalų nematysi nuo jų nė cento, tie girtuokliai yra garbintojais caro ir stiklo alaus. Broliai! kelkitės iš miego, gelbėkime musų tėvynę Lietuvą, ji musų pagelbos šaukia. Jeigu kitaip negalim prisidėti, tai prisidėkime nors centais, kurie dabar ten reikalingi.

Dzukelis.

Iš Allegheny, Pa.

Darbai eina pusėtinai, iš kitur atvažiavusiam nesunku gauti darbas.

Lietuvių yra čia pusėtinas burelis, bet susipratusių visai da mažai, mažai yra besidarbuojančių darbininkų ir labui tautos, daugumas težino kaip pasigerti, arba kitam galvą pramušti. Gaila žiurėti į musų tautiečius.

Užsidegė čia lietuvio Laudanskio namai. Ugnis atsirado naktyj. Sudegė vienas boardingierius Vilimas, pragyveno 18 metų Amerikoj, buvo susipratęs, neprigulėjo prie parapijos, tai kunigas Abromaitis neleido ant kapinių kavoti, tai turėjo pakavoti ant miesto kapinių. Kunigas ir per pamokslą išbarė žmonės, kurie dalyvavo prie laidojimo kuno.

Lietuvis.

Iš Philadelphios, Pa.

Nors sutikimas terp čianykščių lietuvių po buvusiam čia lietuvių seimui truputį pairo, bet dar ne su visu. Laikykimės tik kruvoj, o daugiau nuveiksime.

Dabar du Philadelphios Kliubai — Gedimino Kliubas ir Ukėsų Kliubas 24 d. spalių rengia prakalbas, kurios atsibus ant Norbugo salės, ant Richmond ir Allegheny ave. E. Philadelphioj. Kviečiam visas tas 30 draugysčių, kurios dalyvavo lietuvių seime ir visus lietuvius. Bus kalbėtojai ir iš kitur. Po prakalbų bus balius. Pelnas eis tėvynės reikalams, kliubai tą rengia ne savo, bet tėvynės reikalams. Įženga dykai.

Centrališkas Komitetas.

In darbą!

Praėjo vasara su visom is grožybėmis, jau artinasi žiema — laikas darbo. Visi rengiasi į šiokį tokį darbą. Užtai ir męs, draugai, pasiilsėję, tverkimėsi energiškiau, su naujomis spėkomis už darbo, už darbo prakilnaus ir gražaus! Praeiti musų metai buvo sunkus, labai sunkus atsiekimui musų tikslo, buvo varžomi visokiais budais musų keliai, vienok da ir dabar žmonės atmena musų triusą ir nevieną tenka išgirsti gailistaujant: „Kur liko Dr. V. Kudirkos choras? Jis daug geriau padainuotų". Taigi, draugai, matome aiškiai, kad visgi žmonės ilgisi ko-nors geresnio, augštesnio, pamato skirtumą ir ilgisi musų choro. Tiesa, gal mąsto kas, kad permaža dalis tesupranta vertę dainų, bet vienok ar jau dėlto reikia jiems neduoti suprasti, ar nereikia juos mokyti? Juk vien geru payeikslu patrauksime žmones prie ko nors geresnio, augštesnio! Pažiurėkime į kitataučius, paveizdan, vokiečius. Ant kiekvieno jų baliaus buva kartu ir koncertas. Beveik nėra baliaus, ant kurio nedainuotų keletas vokiškų chorų. Net linksma ir laiką praleisti ant tokio baliaus! Iš tokio baliaus apturi žmogus didelę dvasišką naudą. Bet koki musų baliai? Ant jų niekada neišgirsi dainų nė ko nors geresnio, muzika, paprastai, ir — atlikus. Kodėlgi negalime ir męs savo balius papuošti dainomis? Pasidarbuokime, draugai, su energija, o pamatysime, kad nuveiksime teip-pat kaip vokiečiai ar kiti. Užtai dabar į darbą! Kaip pirmiau, teip ir ant toliau atsibus Dr. V. Kudirkos draugystės susirinkimai kas trečią sanvaitę mėnesio žinomoj salėj, 689 33rd Place. Susirinkimas atsibus 28 d. šio mėnesio, 1 val. po pietų. Ateikite, draugai, visi ir atsiveskite daug, daug naujų draugų, draugų ir draugių su energija ir tikrai uorinčių lavintis dainavime. Ypač kviečiame jaunimą prisirašyti prie musų draugystės. Tuo-tarpu įstojimas 50c., o mėnesinės 10c. Į darbą, į darbą draugai ir draugės, ir.... su energija, o atsieksime savo tikslą!

J. Egaudas, fin. rašt.

Persergėjimas.

Neseniai patilpo „Lietuvoj" korespondencija iš Harrisburg, Ill., kurioj rašantis, kompanijos agentas, išgyrė čia darbus ir sakė, kad čia yra net 14 šaftų. Ištikro gi yra čia tik 7. Jis sakė, kad čia anglys yra 8—10 pėdų ir kad geras kalnakasys gali uždirbti iki 70 dol. Tas viskas neteisybė. Anglys čia 4—6 pėdų. Čia ne patikau uždirbančių daugiau kaip 25 dol. Daugiau uždirbti negali, kadangi daug kaštų. Kas nori daugiau apie darbus žinoti, gali rašyti pas manę ir įdėti už 2c. markę atsakymui.

Čia dar pridursiu, kad tasai viliojantis čia darbininkus išvažiavo, mat čia štraikai, tai jis gaudo žmonis kitur vietoj štraikuojančių. Jeigu jis kur pasisuktų, nesiduokite jam prigaudinėti.

Dabar čia daug lietuvių yra be darbo.

V. Belskis,
Harrisburg, Ill.

Atsakymas nekviestam.

37 No. „Lietuvos" patėmijau straipsnį Nekviesto, kuris labai užgauna draugą K. Kundrotą, podraug ir mane. Nekviestas sako: sušaukė į savo namus nekuriuos garsius Škotijos literatus apsvarstyt visuomeniškus reikalus, bet kokius nežinau. Čia gal matyt kiekvienas sveiko proto žmogus, kad ponas Nekviestas visai nežinojo, kas per svečiai ir ant ko buvo pakviesti ir nesuprato, koki reikalai buvo svarstomi. Pamatęs, kad kambaryj 2 ar 3 draugai kalba apie tautos reikalus, vietoj peštie e suprato, kad tai kongresas. Jeigu koks draugystės ar teip susirinkimas, tai paleidžia plepalus, kad tai naujas tikėjimas. Pats Nekviestas sako, kad buvo tik 3 ypatos. Argi gal atlikt kongresą 3 ypatos? Buvo kalba apie sustatymą rezoliucijos, bet tik kalbėjom kur ir kada tą darbą galėsim atlikt.

Nekviestasis sako: vienas iš kongresmonų apsirgo, turbut, nuo svarstymo visuomeniškų reikalų. Kodėl neparodo katras? Ar nepats Nekviestasis, pamatęs, kad pas draugą K. K. netoks alus kaip karčiamoj, todėl ir nelaukė, ką toliau svarstysim. Ant rytojaus ta pati kalba buvo, bet p. N. neatsilankė.

K. Rugienius.

Jeigu korespondencijoj Nekviesto nieko gero ne buvo, tai ir atsakymas jam mažai ką išaiškina. Ar ne laikas užimti laikraščius kuom svarbesniu, arba raštus remti ant svarbesnių motyvų?

Red.

Atskaita C. K. R. Š. 4.

Nuo 1mos dienos rugsėjo iki 30 d. to mėnesio, ant rankų C. K. R. Š. įplaukė iš viso $470.47, kurie likosi pačių aukautojų sekančiai paskirstyti:

Lietuvos Soc. Demokratų Partijai.

Iš New Britain, Conn., per J. Skritulskį, nuo XXI seimo S. L. A. $382.35
Iš Cambridgeport, Mass., per A. Avižonį 5.75
Iš Fernie, B C. Canada, per A. Gustą 16.00
Iš Scranton, Pa., per M. Valentinavičių 4.00
Iš Kewanee, Ill., per J. Ališauską 5.65
Iš New Haven, Conn., per F. Cibulskį 3.90
Iš Delray, Mich., per A. Matijošaitį 12.65
Iš Cambridgeport, Mass., per V. Danielių 4.50
Iš Cambridgeport, Mass., per J. Danielių 2.70
Iš So. Boston, Mass., per N. Gendrolį 6.15
Iš Springfield, Ill., per V. Černiauckį 22.00
Viso L. S. D. P. $465.65

Lietuvos Demokratų Partijai.

Iš Scranton, Pa., per M. Valentinavičių $1.17

Nepaskirti.

Iš Lawrence, Mass., per M. Kundrotavičių 3.65
Pagal atskaitą 3 ..... 248.50
Pas kas. T. R. Dudą randasi iš viso $252.15

Aukos, nors neperstojo plaukę ant aukuro šventos karės už laisvę, vienok, pagal skaitlių čia apsigyvenusių lietuvių ir jų tautišką supratimą, plaukia labai mažai. Lietuviai, žiema artinasi, ilgesni ir nuobodesni vakarai. Rengkite prakalbas, tverkit vietinius revol. šelpimui komitetus iš sąnarių visų draugysčių, išrinkit kolektorius, išmintingus, atsakančius vyrus, išduokit knygutes su paliudyjimais draugysčių, ir leiskit eiti per lietuviškas stubas kolektuot. Ar tai mes, čia budami, privalgę ir šiltai apsirėdę, turėtumėm drovėties arba tingėt pagelbėt tėvynę, jeigu musų tikri broliai tėvynėj nesibijo maudyties savo kraujuose už gerovę tautos, krašto ir žmonijos?.... Darban, jus visi suprantantiejie vargus ir reikalus musų, kaipo tautos, kad musų 5ta atskaita galėtų buti daug ilgesnė ir malonesnė musų broliams Lietuvoje, kad netruktų atskaitoj nė vieno lietuvių apgyvento miestelio Amerikoj, nė vieno vardo gero tautiečio lietuvio. Juk, draugai, mažai galit reikalauti paguodonės nuo visuomenės, mažai turite tiesų vadinties „tikrais lietuviais" jei visas jusų darbas tautos labui remsis vien ant parašymo kokios menkos korespondencijos su paprastu šauksmu: „pas mus nėra apšviestesnių, nėra kam dirbt"! Kodėl nėra? Tu esi, drauge, tas apšviestesnysis, nes jau supranti, kad reiktų dirbt, tai kodėl lauki? Dirbk, dirbk, dirbk! Kiti vėl šaukia: „vyrai! darban, visi sukruskim, o kalnus nuversime!" o pažiurėk į atskaitas, ar vardus aukautojų, tokių didvyrių vardo neparegėsi. Todėl nepasiganėdinkim rugojimu ir kaltinimais kitų ir šauksmu kitų į darbą, bet dirbkim, dirbkim patįs. Žvilkterėkit į atskaitas „Kovos" po rubrika „Aukos Revoliucijos Reikalams", arba į nekurių laikraščių rėdysčių atskaitas. Visur užtėmysit aukas „Iš Sprinfield, Ill." Juk tame mieste lietuvių nė, ra dešimtos dalies, sulyginus su daugybe kitų vietų, o iš čia teip gausiai aukos plaukia? Kas tą padaro? Neturi jie kalbėtojų su aukso lupoms, kurie galėtų juos prie darbo pritraukti, jie neturtingesni už kitus, vienok jie dirba viens už kitą, ir tas darbas pastatė juos ant to garbingo laipsnio, kad juos galima pastatyti paveikslu visiems Amerikos lietuviams. Argi to negalima padaryti ir kitur? Juk ir tenai yra teip tamsių kaip ir kitur ir priešų tautiškų darbų netruksta bet geras darbininkas tokias kliutis lengvai pergali. Tikimės ne apsivilti, ir ateityje pamatyt daugiau tokių tautiečių kaip Springfildiečiai, Ill. Laikykit už garbę savo miesto ir savo vardą pamatę atskaitose, kur kiekvienas nemirtinai paženklintas kaipo tikras tautietis!

Cent. Komitetas Rev. Šelp.
Prezidentas, kun. M. Pėža,
Kasierius, Theo. R. Dudas,
Sun. sekretorius, Šernas,
Fin. sekret., F. J. Bagočius.

Atsišaukimas į visuomenę.

Malonus Tautiečiai ir Tautietės.

Kiekviena tauta, kiekvienas didesnis miestas turi savo viešus knygynus (biblijotekas), iš kurių, kas nori, gali gauti reikalingas knygas pasiskaitymui. Be viešo knygyno nė viena kulturiška tauta, nė vienas kulturiškas miestas negali apsieiti. Tą tiesą seniai jau suprato ir Kauno lietuviai katalikai, bet įvairios jiems priešingos aplinkybės ligšiol vis trukdė tą naudingą sumanymą įvykdyti. Vos tik šįmet, vietiniams lietuviams katalikams susitarus, pasisekė išgauti tam tikrą leidimą „Viešam Lietuvių Katalikų knygynui su skaitykla" įkurti. Šis knygynas bus atidarytas p. Fišerio namuose, šale laudies mokyklų direkcijos, spalių mėn. pradžioje š. m.

Kadangi viešo knygyno sutaisymas ir užlaikymas nepigiai atsieina, todėl vietinis įkurėjų komitetas, susidedas iš kunigų: P. Januševičiaus, K. Olšauskio, J. Jarošuno ir P. Dogelio pasirįžo kreipties į visuomenę ir melsti jos šiame dalyke pagelbos. Kaip žinoma, viešam knygynui reikalingi yra: ir pinigai, ir knygos, ir laikraščiai, ir atsakąs butas (namai), ir kititam tikri daiktai.

Tai-gi viešo knygyno įkurėjų komitetas šiuo savo atsišaukimu maloningai kviečia visus Lietuvos gyventojus: ir dvarponius, ir kunigus, ir daktarus, ir mokytojus, ir advokatus, ir ukininkus, ir samdininkus, ir vyrus, ir moteris, ir senus ir jaunus, žodžiu sakant, visus tautiečius ir tauties, kuriems rupi musų Šv. Bažnyčios ir tautos gerovė, ateitį jam į pagelbą, — kas kuo gali: ar pinigais, ar knygomis, ar laikraščiais, ar darbu, — visi teprisideda prie šio viešo visuomenės labui pavesto darbo.

Jei Viešpats Dievas prižadėjo gausiai užmokėti tam, kursai iš meilės suteiktų savo artimui vandens stiklinę, tai daug labiaus ir gausiaus užmokės, be abejonės, už aukas, iš meilės pavestas, visuomenės labui.

Čia, Kaune, turi savo viešus knygynus rusai, žydai ir kiti svetimtaučiai. Juo labiaus privalome turėti savąjį knygyną męs, lietuviai-katalikai. Be to dar reikia atminti, jog Kaunas — vienas iš didžiausių ir seniausių musų miestų — lietuvių iš visų keturių pusių apgyventas, — visiems lengvai prieinamas — ne tik Kauniečiams, bet ir Vilniečiams ir Suvalkiečiams — į tą musų miestą kasdien atvažiuoja ir išvažiuoja įvairiais keliais mažiausiai 4000 lietuvių; reikia todėl butinai mums sukrusti ir kuogreičiausiai įtaisyti Kaune viešą knygyną: ne tik vietinių lietuvių-katalikų dvasiai pakelti, bet ir iš kitur atvykstančių tautiškam atgaivinimui ir susipratimui.

Visokias aukas Viešam Lietuvių Katalikų Knygynui priiminėja: komiteto pirmsėdis kun. prof. P. Januševičius, komiteto iždininkas kun. J. Jarošunas ir komiteot sekretorius kun. P. Dogelis. Be to dar minėtas aukas galima siųsti į „Nedėldienio Skaitymo" redakciją.

Prierašas: Visus laikraščius ir jų redakcijas Viešo L. Katalikų Kuygyno komitetas meldžia perspaudinti ir patalpyti savo skiltyse šį atsišaukimą į visuomenę.

Su pagarba „Viešo Lietuvių Katalikų Knygyno ir Skaitykios Valdyba".

Balsas į visuomenę.

Ir musų tauta turi tiesą gyvuoti.

Kaip maloni yra žinia, kad įvairiuose Lietuvos kampeliuose pradeda žmonės suprasti kuo esą, pradeda pažinti savo pavergtasias tiesas ir stoja už jas į kovą. Ištikro, ši žinia labai saldina sulužusį musų gavenimą. Kįlą klausymas, kame tai yra pamatas to umo susipratimo! Vieną — tą susipratimą iškėlė aikšten pats gyvenimo bėgis, antra — jį jau nuo kelių dešimčių metų kėlė prakilnųs Lietuvos sunųs ir tik ačiu šiam faktorini tautiškasis ir politiškas judėjimas Lietuvos apreiškė geresnėje formoje, negu kitur. Taigi matome, kad ateitis Lietuvos prigulės nuo to, kokius ji turės savo vadovus. Pažiurėkime, kas tie busimiejie vadovai? Jie visa šiądieninė besimokinančioji jaunuomenė, o kam yra nežinomas jos vargingas padėjimas, kas nežino, kad ji bereikalingai eikvoja savo pajiegas kovoje už duonos kąsni. Žvilgterkim nors pirmon Lietuvos gimnazijon. Jei ten yra lietuvių, tai be abejonės pusė jų kenčia didžiausį vargą. Na, o kas ją laukia toliaus? Kas tuos vargšus sutiks, kurie panorės pastoti universitetan? Žinome-kas: jei ne badas ir ligos, tai ir ne „pyragai". Kas link mokinių-artistų, tai yra tokios liudnos žinios, kad jie neturi net už ką tėvynėn pagrįžti.... už persikraustymą kitan butan vežėjui moka gal net paskuniais batais.... Kaip gi tada lavinties, jei nėra kuo net savo kasdieninių reikalų aprupinti! O kokius nuostolius dėlei to apturi musų tauta. Kiek gero visuomenės labui butų padarę toki Vaičaičiai, Kudirkos, Višinskiai!.... Juk tai be abejo talentai, jei ne genijai. O bene mums truksta Augustų Comptų, Schillerių, Lockų, Rafaelių — ne, jie yra, juos auklėja vargdienių šiaudiniai stogai, pu kuriais ir jų talentams lemta gal žuti.... Gyvai sau perstačius šį visą, ar gi neskaudu, matant, kaip žusta prakilnųs Lietuvos sunųs?! Broliai, kurie patįs mokinotės tokiose aplinkybėse, pirmutiniai parodykit pavyzdį ir traukit skęstančius iš versmių vargų ir nelaimių! Jei norime tokius brolius ir seseris matyti Lietuvos vainikais, visi lietuviai, kur jųs ne esat: pačioje Lietuvoje, Rusijoj, Amerikoj ir kitur telkitės į kuopas ir palaikykite pinigiškai „Žiburėlį", kuris speciališkai užsiima šiuom gyvu klausymu. Kam rupi visuomenės labas ir tautos gerovė, keno širdyj dar neužgeso artymo meilės kibirkštis, tegul prisideda prie minėtojo švento tikslo, nes tauta be dvasiškų vadovų nyksta ir galų gale.... miršta. — Šis klausymas radė plačią užuojautą Lenkijos visuomenėje, ir tam tikslui atsivėrusi draugija „Macierz" netik rupinasi materijalisku neturtingų mokslaeivių buviu, bet įsteigė jau kelias vidutines mokyklas ir net liaudies universitetą. Kada gi pas mus atsivers panašus universitetas?!

Mokinčiosios jaunuomenės ratelis.

Kovoj už buvį.

Iš Siberijos aukso kasėjų gyvenimo.

Parašė P. Beleckij.

Jie buvo alkani. Trįs dienos kaip suvalgė paskutinę mėsą laimingai užmuštos stirnos; miltų liko tik tiek, kad galėjo po žiupsnį jų įberti į drutą plytinę arbatą, kurią jie gėrė užsudytą. Dar trįs dienos ir liks tik viena arbata.

O šaltis buvo baisus, davėsi jausti net privalgiusiems. Oro temperatura retą dieną nenupuldavo iki 40°.

Jie apsilpo ir nykstant viltims, su piktumu pradėjo žiurėti viens kitam į akis, su piktumu žiurėjo jie į neišpasakytai didelį puikų kalėjimą, į kurį be apsirokavimo pateko kaip į sląstus. Ant visų veido parašytas buvo tas pats baisus klausymas: kas bus?

Raminti savę svajonėms kaip maži vaikai jie negalėjo: Siberijos girios neapgyventos. Ant šimto verstų aplinkui nėra nė vieno žmogaus gyvenimo, o ant laimingo atsitikimo juokinga buvo remtiesi.

Juos čia patraukė viltys suradimo trupinių geltonojo metalo, kuris duoda galybę net menkiems, jis atidaro duris žemiško rojaus. Ir jie dabar jo turi diktai, bet kam jį galima duoti kad ir už duonos plutą? Prakeikimas!....

Ir kaip baisu su tokiome dumoms žiurėti į apsiaučiančias juos milžiniškas uolas kybančias nuo akmeninių kalnų, į nepereinamas girias su medžiais lipančias į dangų.

Jie metė jau darbą su nepripildytais - dar auksu savo odinius maišus ir išeina iš priglaudusios juos olos tik prikapoti ledo upėj vandeniuj, arba prakirsti malkų laužui nuolatai degančiam prie įėjimo į jų gyvenimą. Jie čėdijo savo spėkas, kad kiek nors atitolinti baisią mirtį nuo bado. Ji eina pas juos, jie ne tiki stebuklams.

* * *

Alkana girinė katė, piktai šuolinodama, krutindama jauslias akis, kreipdama savo žėrinčias akis į bebalsius ruimus girios, išėjo ant medžioklės. Rodosi tai tuščias darbas! Kas tik gyvas, čia pažįsta vertę gyvasties ir moka jį ginti. Pagautis duodasi ne lengvai.

Ilgai valkiojosi katė po girių, tai lipo ant kalno, tai leidosi į sniego užklotas upių slėnis, krapštėsi ant akmenų, lindo per girios tankumynus, klimpo į pusnis, slinko per krumynus. Nieko gyvo.

Pailsusi, pikta, kankinama bado, įlipa į šakų tankumyną nuošaliai augančios pušies ir laukia. Gal ant medžio nutupti įsilėkusių tetervinų pulkas; gal pasitaikys nors smulkus paukštelis. Kad nors lašas gyvo kraujo, nors kasnelis šiltos mėsos....

Laikas eina, valandos lekia viena po kitai, bet ji kenčia, tupi, laukia, nežudo vilties: ji instinktyviškai tiki gamtos gerumui.

* * *

Atsargiais žingsniais nusileido nuo kalno į slėnį milžiniškas elnias. Papuošias puikių, plačių ragų vainiku ir ilgų plaukų ant krutinės, jis galėtų eiti pasipuikavodamas kaip valdonas, bet kad instinktas nuolatai užtikrina, kad gamtoj yra anarchija ir čia valdo tik dručiausias terp drutų, tai pasikrutinimai ir pasielgimai ne atsakė puikumui jo išveiždžio. Tik apžiurėjęs iš visų pusių prieš jį gulinčią slėnį, ištysusia terp dviejų kalnų nugarų ir neradęs arti nė mažiausios sau priešingos pajiegos, milžinas, sudavimais tvirtų nagų, pradėjo kasti sniegą nuo sušalusios žemės su prilipusiais pluoštais senos žolės, kuria norėjo užsigarduoti po jaunų ugių, kuriais mito kalnuose.

Mieris toks buvo lengvai pasiekiamas ir žolės po sniegu klonyj visur buvo pakaktinai, bet atsargus žvėrys, gyvendamas terp daugybės pavojų, negalėjo perdaug užsitikėti nė savo jausmams ir kad turėti bent kokią uždangą, savo ganykla išsirinko plotus prie nuošaliai augančios pušies, po kurių šakoms ir nutraukė, palengva kramtydams pluoštą ant kelio pagriebtos žolės.

Ne praslinko nė poros minutų nuo prisiartinimo elnio prie pušies, jos šakose subraškėjo; žveris vos spėjo pakelti galvą nuo žemės apžiurėti ir ištirtt savo asabiškus prietikius prie apsireiškusio išardymo viešpatavusios tykumos, kaip kas ten sunkiai jam sudavė per nugarą, o paskui į šonus ir kaklą įsismeigė keno ten baisus nagai ir dantys.

Žvėris pašoko nuo netikėto skaudėjimo, šoko kaip kojos galėjo į šalį ir persitikrinęs, kad veltus visi besistengimai numesti priešą, suriko visa galinga gerkle ir, augštai pakėlęs galvą, leidosi bėgti pryšakin.

Nužudęs protą nuo baimės ir skaudėjimo, apsiliejęs savo šiltu krauju, elnias bėgo kaip apjakęs, o katė laikėsi dručiai prigulusi prie savo aukos, su piktumu toliau graužė jos kaklą ir laukė neišvengiamos pergalės ir pasisotinimo....

* * *

Ne vieną valandą laksto tvirtas, milžiniškas elnias po girios tankumynus, laistydamas kelią krauju ir iškloda-mas jį nulaužtų šakų šmoteliais, ne vieną desėtką verstų išmatavo jo galingos kojos, bet neissėmiamų pajiegų nėra ir jis pradėjo ilsti, o jo priešas džiaugėsi.

Nusileidę į augštą terpkalnę, kovotojai netikėtai užbėgo ant visų žvėrių priešų — žmonių, laukusių ten mirties iš bado; jie patiko kovojančius už buvį žvėris su džiaugsmo šauksmu. Katė tuojaus pakėlė savo nasrus iš baisios savo aukos žaiždos ir nežinojo ką toliau daryti. Sustojo ir elnias apmastyti atsitikimą, bet pamatęs besiartinančius su rėksmu žmonės, užstojusius kelią pryšakin ir besistengiančius perkirsti ir pasitraukimą, jis pasitraukė į šalį, ko geidė karštai ir jo pergalėtoja. Pabėgti vienok ne teko: ir trumpo sustojimo, nuo ištekėjusio kraujo apsilpusiam žvėriui pakako suvedimui rokundų ir persitikrinimui, kad nėra išsigelbėjimo.

Padaręs porą žingsnių atgal, jis sustojo prieš augštą krantą užšalusio upelio, norėjo peršokti, bet tam tikslui pajiegų nesirado, jis suburzdėjo ir sunkiai puolė ant ledo.

Katė greitai nušokę nuo pergalėtos aukos, sustojo prie jos kuno, nežinodama ką toliau daryti ir tik kada išgirdo visai arti balsus besidžiaugiančių žmonių ir pamatė ore žibančius, kokius ten geležinius įnagius galinčius nupulti ant jos locnos galvos, piktai sukniaukė, parietė vuodegą, laižydama šiltą kraują nuo savo snukio, be noro nubėgo į kalnus. Jos vietą prie didžiojo gyvenimo stalo turėjo užimti kiti, drutesni, nors jie ir neprisidėjo prie sunkaus pergalėjimo darbo....

Ir jiedu paliko besėdint....

Jau per dieną švietusioji saulė buvo nusileidus. Pradėjo temti.... Raudonaigelsvos, nuo saulėleidos iki vidurio padangės, šmėksojo pašvaistos, bet ir tos savo dėka pradėjo temti. Iš rytmečių gamta, savo juodumu, tarei duoda prigimimui savo paprastą atilsio ženklą. Jiedu ilgai stovėjo šičia, prie nuo rudens šalto oro vystančių žolynų darželio ir laukė paskutinio žiogų giesmės šauksmo.... Visai sutemo. Pasidarė dangus kaip juoda šikšna ir visur jau buvo tamsu. Per langus kur nekur pradėjo žybsoti, kaip pikto miške vilko akys, liampos ir visur užviešpatavo ramumas. Niekas jau nebevaikščiojo — visi, tarsi rengės išpildyti gamtos ženklą — prigimimo užduotę.... Ir jiedu suėjo į kambarį. Pranas ėmė skaityti savo mylimąjį laikraštį, Jonas gi ir paliai stalą, arti galinio lango sėdėjo, ir jiedu, į laikraščius akis įsmeigę, skaitė ir skaitė.... Apšviečiantis jų kambarį žiburys plačiai balta liepsna blykčiojo, o jiedu skaitė ir skaitė.... Jonas, užsimąstęs, pakėlė akis augštin ir paklausė: Kodėl jus nerašote, Pranai, nieko į savo mylimąjį laikraštį? — Trauk juos paraliai ir rašymus! — atsakė ruščiai, užsimąstęs Pranas. — Pavasarį, kaszinkoks buvo apie girtybę, gegužines parašęs „Parnaso Dievaitis", tai Griuvėsių Padankas keliems keršino kaukuolę sudaužyt.... Ir vėl jiedu skaitė ir skaitė.... Senas, pagedęs, ant sienos kybojo laikrodėlis ir nuolat į ramias kambario sienas leido šlubuojanti, užkimusį balsą: klibikšt, klibikšt.... Jis buvo pasenęs betarnaudamas ne sau ir jo nenustojanti giesmė nuolat tarškėjo: klibikšt, klibikšt ir klibikšt.... Rodyklas nežymiai užslinko ant pusės septynių, o jis mušė aštuonias.... Subludo, —pasakė, besijuokdamas Pranas. — Ir mums teip bus,— apie senatvę užsimąstęs, atsakė Jonas. Bekalbant mums, tik štai: bar, bar į duris....

— Įeikite! — jiedu tarė vienu balsu. Ir ji įėjo.

— Gerą vakara! — linksmai, įėjus, pasakė.

— Gerą, gerą! — atkartojo sėdintiejie. Jos vardas Meilė. Ji buvo neapsakomai graži, mėlsvai žėrinčios akys kiek vieną skandino meilės jurėse, kiekvienas jos į jaunikaitį pažiurėjimas apmarindavo senas mąstis ir suteikdavo naują spėką, gyvybę. Ji labiau buvo panaši į gintariniuose rumuose ant dugno jurių gyvenančią Perkuno numylėtinę, negu ištikro į žmoniską ėsybę....

— Atsimeni?!.... — į Praną, meiliai žiurėdama, pasakė.

— Teip!.... — švelniu balsu atsakė Pranas.

Toli į praeitę nukeliavo Jono mintys.... jis žiurėjo, ant kedės sėdėdamas ant popieroms apdėto staliuko. Jiedu terp savęs kaszinką pusbalsiai šnekėjosi. Jis liko vienas, jam buvo neramu; jo mintis uždegė, kaip žaibas nuo vieno iki kito žemės krašto....

— Sudie!— jis, eidamas, pasakė.

— Sudie! — paskendę meilėje atsakė. Jis išėjo ir jiedu pasiliko vienudu.

J. Šliburis.

REIKALAI

Susivienyjimo Lietuviu Amerikoje. Trįs konkursai paskirti Sus. Liet. Am.

Dvidešimts pirmas seimas Susivienyjimo Lietuvių Amerikoje paskyrė už tris konkursus $150.00, sekančiai:

1. Už parašymą geriausios Susiv. Liet. Am. istorijos paskirta 50 dol.

2. Už geriausią tautišką poeziją paskirta 50 dol.

3. Už sutaisymą geros tautiškos meliodijos paskirta 50 dol.

Laikas neaprubežiuotas. Geistina, kad prisiųstų veikalus prieš 22rą seimą, kurs atsibus pabaigoj gegužio mėnesio 1907 m., Clevelande, Ohio, ant rankų p. J. Šerno, „Lietuvos" redaktorius arba sudžios sprendimo veikalų. Adresas:

J. Šernas,
924—33rd st.,
Chicago, Ill.

Vardan Susivienyjimo Liet. Am., organizacijos Centr sekretorius

M. J. Damijonaitis.

Meldžiame ir kitų laikraščių atkartoti šitą pranešimą.

Bostono S. L. A. kuopoms ir draugystėms.

S. L. A. 21 seimas, pagal skundus (žiurėk 21 seimo protokole 27) Bostono S. L. A. kuopos, nutarė man „pasergėjimą", idant daugiau tokių ermyderių nekelčiau, ir Centr. Komitetas, pildydamas seimo nutarimą, teikėsi man parašyti 21 rugpiučio seimo nutartąjį „pasergėjimą", idant, „panašių nesusipratimų į prigulinčias prie S. L. A. (Bostono) draugystes nerašinėčiau". Kadangi nė seimas, nė Centr. Komit. neužvardijo kuopų vardų, padavusių tuos skundus 21 seimui, ir neprivedė nė mano „prasikaltimų" prieš nepaminėtas kuopas, dėlto reikalauju nuo visų Bostono kuopų ir draugysčių, prigulinčių prie S. L. A. patalpinti S. L. A. organe, „Lietuvoje", visus mano laiškus ištisai, idant visi S. L. A. sąnariai pamatytų, kokius ermyderius Bostono S. L. A. kuopose esiu sukėlęs.

P. Mikolainis.

IŠ VISUR.

| Kadangi Išpanijoj, per metų eiles, įsiviešpatavus kunigijai (čia iki 1827 metų buvo dar šventos inkvizicijos sudai baudimui netikėlių, arba, geriau sakant, kunigijos priešų), prisiveisė per daug klioštorių, tai dabar likosi užgirtos naujos tiesos aprubežiuojančios kunigijos sauvalią. Sulyg naujų tiesų: nė joks zokonas negali but uždėtas be leidimo parlamento. Tiesų ministeriui daleista panaikinti kiekvieną zokoną vodingą dorai ir žmonių laisvei. Ministeriai turi peržiurėti visų zokonų leidimus ir visus neturinčius leidimų panaikinti. Zokonai susidedanti iš svetimtaučių, arba kurių perdėtiniai yra svetur, turi but panaikyti. Valdžios gali ir be daleidimo klioštorių pedėtių įeiti į klioštorius, kada tik panorės (pirma urėdninkas, be daleidimo perdėtinio nė jokiame atsitikime negalėjo įsiverzti į klioštorių). Nė joks zokonikas negali įgyti nuosavybės nereikalingos jo pirmutiniams mieriams. Uždrausta gyviems savo turtus dovanoti zokonams. Zokonai turinti dirbtuves, turi mokėti lygias su kitais mokesčius (pirma jie nė jokių mokesčių ne mokėjo).

Tos tiesos rodo, kad ir Išpanijoj prasidės smarki kova su dvasiškijos ir zokonų sauvalia.

| Viename kaime Gurijoj, ant Kaukazo, likosi užmuštas kunigaikštis Pavlenov. Užmušėjas pabėgo.

| Lodziuj, Lenkijoj, karės teismas ant pakorimo nusprendė penkis revollucijonierius ir jie likosi tuojaus pakarti. Tarnaujanti ant gatvinių karų, laikraštininkai, mokyklų mokytojai ir dirbtuvių darbininkai čia apšaukė štraiką kaipo protestą prieš karės teismo nusprendimus. Bendzine, Lenkijoj, penki socijalistai likosi kariško sudo ant sušaudymo pasmerkti ir sušaudyti. Revoliucijonieriai vienok iškasė sušaudytų kunus, privertė kunigą atlaikyti dievmadystą. Bet laike jos atkako eskadronas kazokų, užpuolė ant susirinkusių žmonių. Daug jų sužeidė ir 30 suareštavo. Kazokai privertė žmonis kunus nunešti atgal ir užkasti. Ant rytojaus vėl buvo kariško sudo posėdis ir vėl kelias ypatas pasmerkė ant nužudymo.

| Ant prigulinčios Holandijai salos Bali, prieš holandiečius buvo pasikėlę čiabuviai. Pasikėlusiems vienok nesisekė, mat mediniai durtuvai neįstengia atremti naujausių karabinų. Ilgiausiai gynėsi tvirtynė Pamatjutan, bet ir tą per šturmą paveržė holandiečiai. Pamatę čiabuvių vadovai, kad negali atsiginti, surinko moteris ir vaikus, su savo durtuvais stojo prieš holandiečių karabinus. Didesnė dalis davėsi išsaudyti, o kas nuo kulkų išliko, pats nusižudė. Padarė kaip savo laike musų Margeris.

| Prancūzas Bondy, po 12 metų darbo, pavedė svarbų išradimą savo tėvynės karės ministerijai. Yra tai galintis lėkti ir prieš smarkų vėją torpedinis orlaivys. Jis gali paimti 14 kareivių ir daug expliodojančių medegų. Be žudymo gazo, su pagelba matoro, jis gali pasikelti ant oro iki 5 verstų augščio ir kada tik nori, gali lengvai tuojaus nusileisti ant žemės. Taigi ateinančiose karėse žmonės mušis ne vien ant žemės ir vandens, bet ir ant oro. Žinoma ir kitos tautos turės panašias prietaisas pasidirbdinti.

| Paryžiuj suareštavo tabako pardavinėtoją užtai, kad jis pasigarsino pristatytoju cigaretų Italijos karalienei našlei Margheritai. Sude vienok jis darodė, jog pristato cigaretus ne vien karalienei našlei, bet teipgi carienei, karalienei Portugalijos, Rumunijos, karalienei našlei Kristinai Išpanijos; visos jos mat yra rukorėms.

| Prancuzijoj tveriasi, panašios į ėsančias Amerikoj, neprigulmingos katalikiškos parapijos, kas, žinoma, prigulmingiemsiems kunigams labai nepatinka, kadangi tos neprigulmingosios mat stoja rando pusėj. Vyskupas Henri per pamokslą bažnyčioj Notre Dame Paryžiuj apreiškė, jog kunigai, prisidėję prie neprigulmingų parapijų bus suspenduoti, o katalikai prie jų prigulinti ekskomunikuoti. Taigi mat Prancuzijoj prasideda tikėjimiška kova. Panašių ten vienok buvo jau daug. Svarbiausiu čia yra katra pusė paims viršų. Tas, žinoma, paeis nuo to, katrą pusę rėms labiau žmonės.

| Prancuziškose šiaurinės Afrikos valdybose Algiere ir Tunise atsirado mahometoniški agitatoriai šaukianti visus mahometonus į šventą karę su krikščioniškoms tautoms, išnaudojančioms išpažintojus mahometoniško tikėjimo.

Apsireiškimai atmosferoj arba Meteorologija.

Pagal Prof. Wojeikov'a

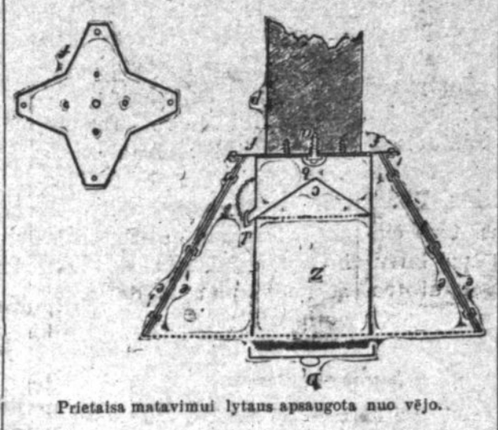

Prietaisa matavimui lytaus apsaugota nuo vėjo.

Prietaisą stato ant lentos f, prišriubuotos ant stulpelio lygiai nupiauto ir viską pritvirtina prie didesnio stulpo su pagelba rankenos a.

Prietaisa ta, apsaugojimui nuo vėjo, apsiausta tvorele iš keturių cinkinių lapų; kraštus šalia stovinčių lapų sudrutina dviem nitais e ir e' ir 3 šriubeliais.

Daugumą nupuolusio vandens matuoja du sykiu — 7 val. ryto ir 9 val. vakaro.

Matavimui augščio nupuolusio sniego vartoja turinčią dalinimus verpėdę. Dalinimai ant jų padaryti centimetruose. Matuojant, paženklinimas 0 turi remtiesi tiesiog į žemę, tas ženklas turi pereiti per visą sniego sluogsnį.

Jeigu padėti prietaisą matavimui lytaus visokiose augštumose, tai galima persitikrinti, kad lytaus lašai, puldami žemyn, pasididina.

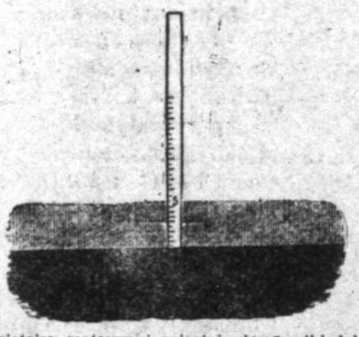

Prietaisa matavimui snieginio žemės užklodalo.

Sniegas pasidaręs, teip kaip ir lytus, iš besinešiojančių ore vandens garų, tik garai tie, betirštėdami, sušalę. Pavidalas sniego

Vanduo kietame pavidale.

šmotelių yra gana yvairus, tą rodo apatinė eilė ant augščiau pridėto paveikslėlio. Sniego šmoteliai turi gražių krištalėlių pavidalą.

Tirinėtojai sniego šmotelių pažysta net 96 jų pavidalus, bet, be abejonės, yra jų daug daugiau. Visus tuos sniego šmotelių pavidalus galima padalyti 5 į skyrius. Vienos figuros pasitaiko tankiai, kitos gi retai. Jeigu sniėga su pertraukoms, tai kiekvieną sykį ir pavidalas sniego šmotelių persikeičia, bet jie paprastai panašųs viens kitam, bet ne suvisu. Gražiausi šmoteliai puola tąsyk, jeigu nėra vėjo ir ukų.

Juo didesnis šaltis, juo mažesni puolančio sniego šmoteliai: prie 20° žemiaus zero Celcijaus termometro, puolantis sniegas išrodo kaipi miltai.

Kaip kokiose vietose kartais sniego išpuola ant syk labai daug. Antai, Siberijoj, vėtros su sniegu daug pavojingesnės žmonėms ir gyvuliams už didžiausią šaltį. Teip vadinami buranai su sniegu kartais užberia žmonis ir ganomas galvijų bandas. Buvo atsitikimai, kad buranai atvijo į Siberiją iš Kirgizų pievų dideles galvijų bandas ir jos pražuvo kovoj su sniegu. Neperseniai netoli Saratovo, prie upės Volgos, laike burano pražuvo 30000 arklių, galvijų ir verbliudų.

Vėjai kartais atgabena smulkų, kietą, suspaustą sniegą, arba teip vadinamas *kruopas*. Tai yra vandens lašai pavirtę į ledą ne debesyse, bet puolant jau ant žemės. Jeigu lytaus lašai puola ant žemės turinčios temperaturą žemiau užšalimo laipsnio, tai lytus pavirsta į ledą, tąsyk buva teip slidu, kad sunku vaikščioti.

Šiauriniuose kraštuose, kur sniegas guli per ilgas metų eiles, nesutirpsta, pasitaiko kaip kur raudonas sniegas. Aplinkinėse Wellington žemės liežuvio, tokį, nuo seniai gulintį, raudoną sniegą vadina *„Karmino uoloms"*. Tą raudoną sniegui parvą suteikia maži augmenėliai, grybeliai, kurie auga tiktai sniege.

Kartais puola ant žemės ir raudonas lytus, lytaus lašai išrodo kaipi kraujo lašai. Tas raudonas lytus ypač labai gazdina nemokančius jų priežastis išaiškinti tamsius kaimiečius. Lytus tokius gimdo visokios priežastys. Tankiai toki kraujiniai lytųs pasidaro nuo to, kad lašai išpuolę iš debesių pereina per atmosferos sluogsnius turinčius daug raudonų dulkių. Raudonų dulkių, kaip ir kitokių, yra atmosferoj nemažai, jos teip joje nešiojasi kaip ir kitokių parvų. Raudoną lytų, puolusį 1869 metuose aplinkinėse Napoles, pietinėj Italijoj, pagimdė raudonos dulkės vėjo pagriebtos iš Sacharos, tirų.

Žiemos laike sniegas, kaip užklodalu, uždengia žemę ir saugoja ją nuo atšalimo, kadangi sniegas neišleidžia mat šilumos. Šiluma šklaidosi tik nuo viršutinio sniego paviršiaus, kuris ir atšala, užtai žemė pati ir auganti augmenys apsaugoti nuo atšalimo. Reikia ilgų ir didelių šalčių, kad jie galėtų per sniego užklodalą prisigriebti žemės. Tai aišku, kad sniegas labai reikalingas ir naudingas ypač nepakenčiantiems daug šalčio augmenims. Šaltose žiemose, jeigu sniego nebuva, kartais ant dirvų iššala žieminiai kviečiai, užtai jeigu dirva sniego užklota tas neatsitinka.

Klausymas besidarymo ledų debesyse dar galutinai neišaiškintas, nors netruksta visokių spėjimų. Mena, kad ledai darosi dėl besitrynimo terp savęs ledinių šmotelių nevienodai elektrizuotuose debesyse; netruko ir kitokių spėjimų, bet visi yra tik spėjimais, tikrų priežasčių ir budo besidarymo stambių ledų šmotų debesyse visgi iki šiol nežinome; ištirti tą nelengva, kadangi lediniai debesys yra augštai, kur ir su orlaiviu nevisada galima prisigriebti.

Puolančių ant žemės ledų šmotai kaip kokiuose kraštuose buva labai dideli, sveria po pusę ir daugiau svaro. Paprastai ledų šmotai buva apvalųs, kartais buva suploti ir kampuoti. Viduryj kiekvieno šmoto yra tamsus branduolys, susidedantis iš suspausto sniego kaip ir kruopose. Aplink tą branduolį yra permatomi sluogsniai arba einanti eilėms tamsesni ir permatomi. Kartais pasitaiko ledų šmotai kitokio sudėjimo, eilės eina spinduliais prie vidurio. Ledai puola prieš lytų, kartais drauge su juom, bet niekada nepuola po lytui. Ledai retai puola ilgiau kaip kelias minutas, labai retai pasitaiko, kad jie puola ilgiau kaip bertainį valandos. Kartais į trumpą laiką ledų nupuola tokia daugybė, kad jie užkloja žemę ant kelių colių storai. Ledai daug nuostolių pridirba laukams. Debesys gabenanti ledus buva tiršti, ištysę, palšos arba rausvos parvos, kraštai jų giliai iškarbuoti. Pirm puolimo ledų tankiai girdėt baubimas. Su ledais buva visada perkunijos.

Šiltų kraštų lytųs.

Daugumas nupuolusio lytaus paeina nuo geografiškos platumos vietos, nuo metų dalių ir nuo daugelio vietinių priežasčių, paveikslan, nuo linkmės pučiančių vėjų, nuo pavidalo žemės paviršio ir daugelio kitokių priežasčių. Smarkiausi lytųs buva šiltuose prie ekvatoriaus kraštuose, čia vanduo puola kaip pilamas iš milijonų viedrų; apie tokius lytus gyventojai vidutinės geografiškos platumos negali turėti supratimo: net prie teip vadinamų debesių praplyšimų nepuola čia tiek lytaus, kiek jo puola karštuose kraštuose. Lytaus lašai ten tankiai buva balandžio kiaušinių didumo, puldami gimdo pyškėjimą. Karštuose kraštuose į valandą laiko kaip kur, paveikslan Batavijoj, ant Indiško oceano salų, nupuola 94 milimetrai lytaus, musų gi tėvynėj daugiausiai nupuola 30 milimetrų, taigi 3 kartus mažiau.

Imant visą musų žemės paviršių, daugiausiai lytaus per dieną nupuola Purnej, Rytinėse Indijose, kur per dieną nupuola 890 milimetrų, taigi netoli pusantro masto, taigi beveik dusyk daugiau negu jo puola iš debesių Lietuvoj per ištisus metus.

Tuos baisius karštuose kraštuose lytus gimdo smarkus įšilusio oro kilimas ties bevėjine juosta, persikėlimas kurios tai į vieną tai į kitą ekvatoriaus pusę gimdo ten metų dalis, kurios ten yra dvi — sausoji ir lytingoji. Kaip tik prie kokios vietos prisiartina bevėjinis diržas, čia užstoja lytų laikas. Kaip tik tas kraštas patenka į plotus vėjų passatų, užstoja sausa metų dalis. Sulyg geografiškos platumos, tykumos juosta gali suvisu kokį kraštą apimti, arba tik jo dalį; pirmame atsitikime tame krašte bus dvi lytingosios ir dvi sausosios metų dalys, antrame gi — viena lytinga ir viena sausa. Dvi lytingosios metų dalys buva kraštuose prie ekvatoriaus iki 15°, viena gi lytinga metų dalis — kraštuose toliau ekvatoriaus. Dvi lytingosios metų dalys pasitaiko Hondurase, ant salos Martinikos, ant Ceilono. Bet ir kraštuose toliau nuo ekvatoriaus kaip kur buva dvi lytingos metų dalys, paveikslan: ant salos Kubos, Hayti, Porto Rico lytųs buva gegužio ir spalių mėnesiuose; ant salos Barbados rugpiučio ir spalių mėnesiuose. Sala Trinidad, nors yra vos 10° nuo ekvatoriaus, turi tik vieną lytingą laiko perijodą rugpiučio mėnesyj.

Ilgis lytingojo ir sausojo laiko perijodo visokiuose kraštuose buva nevienodas; kaip kokiose vietose kaip kada suvisu nebuva lytingojo laiko perijodo, kaip kada gi vėl lytus traukiasi ilgiau negu paprastai. Šiltų kraštų metų dalys savo ypatybėms labai skiriasi viena nuo kitos: sausoje metų dalyj vysta ir džiusta augmenys, žvėrims pritruksta maisto ir vandens, tai jie, teip kaip musų kraštuose žiemos laike, kada teipgi sunku maistas gauti, įpuola į vasarinį miegą; bet nupuolus pirmutiniems lytaus lašams, visa gamta atgyja, augmenys tuojaus augti pradeda, miegoję gyvunai keliasi iš miego.

Nereikia vienok manyti, kad šiltuose terp tropikų kraštuose, užstojus lytų laikui, lytus puola per ištisą dieną; juk ir musų

kraštuose žiemos laike ne nuolatai sniega: paprastai lytus prasideda nuo 10 valandos ryto ir traukiasi iki 5 valandai po pietų, taigi per visą laiką, kol labiau išilęs oras smarkiausiai kyla augštyn; likusioj dienos dalyj paprastai dangus prasišvaisto, lytaus nebuva.

Tropiškų kraštų lytus gimdo ataušusio oro sluogsniai iškilę augštyn, kur vandens garai, sutirštėję, puola ant žemės kaipo smarkus lytus. Pasikėlęs augštyn oras ten išsisklaido ir gimdo vėjus priešingus passatams arba teip vadinamus kontrpassatus. Tas išaiškina priežastis, kurių dėl žemės kraštuose, kur pučia passatai, lytaus buva labai mažai: mat oro drėgnumas jau pirma ant žemės nupuola tykumos juostoj; apatiniai passatai teipgi sausi, kadangi jie pučia nuo šaltesnių kraštų šiltesnių link, jie nužudė drėgnumą šaltesniuose kraštuose.

Pirmiau jau paminėjome apie dvi tykumos juostas — šiaurinę ir pietinę; jos yra už plotų užimtų vėjų passatais vadinamų. Abiejose tykumos juostose puola daug daugiau lytaus negu kraštuose toliau nuo jų ėsančiuose; persikeldamos iš vienos į kitą ekvatoriaus pusę, jos gimdo tropiškus lytus puolančius žiemos laike. Vasaros laike į tuos kraštus ateina vėjai passatai, atgabenanti sausą orą. Kraštai užimti tropiškų lytų yra abiejose pusėse ekvatoriaus terp 23° ir 40° geografiškos platumos; prie tų kraštų dar reikia priskaityti Kaliforniją, pietinę Afriką, pietinius kraštus Indiško oceano ir vakarines pakrantes pietinės Australijos.

Daugumas lytaus juo mažesnis, juo koksai kraštas yra toliaus nuo ekvatoriaus: plotuose terp ekvatoriaus iki 25° vidutiniškai nupuola 1370 milimetrų lytaus; kraštuose terp 40° — 50° tik 620 milimetrų; nuo 50° — 60° — 370 milimetrų. Bet ir čia yra daug išėmimų, kadangi ant daugumo lytaus dar atsiliepia tolumas kokio nors krašto nuo jurių, kalnai galinti sulaikyti drėgnus ar sausus vėjus. Paimkime, štai, Azijos sauszemį.

Azijoj daugiausiai lytaus puola Rytinėse Indijose, ant Malabaro pakrančių; tas paeina nuo drėgnų vėjų pučiančių nuo Indiško oceano mussonais vadinamų. Šiaurrytinis mussonas beveik neatgabena lytaus; daugiausiai lytaus atgabena šiaurvakarinis mussonas gabenantis vandens garus nuo Indiško oceano. Nors čia lytus puola tik vasaros laike, bet jo išpuola daugiau negu kokiame nors kitame musų žemės paviršiaus krašte; pietvakarinis mussonas, patikęs ant savo kelio Gato kalnus, leidžia lytaus iki 7000 milimetrų per metus. Krašto viduriuose, už Gato kalnų, ant Koromandelio pakrančių, lytaus jau daug mažiau: Indijų viduriuose jo nupuola tik 800 milimetrų. Ant pietinio šono Himalajų kalnų, į šiaurius nuo Kalkutos, kur vėjai pučia nuo didelių klampynių, lytaus išpuola vėl daugiau, o Chirapudjoj išpuola jo per metus net 14200 milimetrų, taigi daugiau negu kur nors kitur ant žemės paviršiaus.

Prie vakarinių pakrančių Bengališkos jurių kojos lytaus išpuola teipgi daug, kadangi pakrantės tos yra po įtekme pietvakarinio mussono.

Azijos viduriuose lytaus buva mažai, paveikslan, Barnaule, Siberijoj, išpuola jo per metus tik 190 milimetrų; Mongolijoj ir Tibete lytaus beveik su visu nebuva. Rytinės Azijos pakrantės sausos žiemos laike, kadangi čia tąsyk pučia sausi šiaurrytiniai mussonai nuo sauszemio; oras daug drėgnesnis ir lytaus puola daugiau vasaros laike, kadangi tąsyk pučia pietrytiniai vėjai nuo jurių, bet ir vasaros laike lytaus buva juo mažiau, juo koksai kraštas guli toliau nuo jurių.

Prie kraštų neturinčių lytaus, apart Mongolijos, Tibeto ir Sacharos tirų, priguli dar tirai Gobi, Libijos, didelė dalis Arabijos, Syrijos, Mesopotamijos, Egipto ir Persijos; ant pietinio žemės puskamuolio: tirai Kalahari, pietinėj Afrikoj, rytinis kraštas Patagonijos ir Atakama tirai. Dėl stokos drėgnumo kraštai tie išdžiūvę, pavirtę į tirus; bet pakanka mažo šaltinio, o tuojaus darosi oazai su tarpiai augančiais augmenims. Sacharos tiruose prancuzai išgręžė daug artezijaniškų šulinių ir jų vandeniu užvaisino tirus, padirbó čielą eilę vaisingų oazų ten, kur pirma buvo išdžiuvę smiltynai.

Atmosferinė elektrika.

Audros.

Viena iš galingiausių gamtos pajiegų, apsireiškianti visokiuose pavidaluose, yra elektrika. Kas ji yra, tą aiškina mokslas vadinamas fizika. Todėl čia apie tą nedaug kalbėsime. Peržiurėsime vien apsireiškimus, kokius ji gimdo musų žemės atmosferoj. Tiek pasakysime, kad elektrika yra dviejų veislių: vieną apturima trinant gintarą, sakus, ir vadinama dėl to sakų elektrika, kurią paženklina ženklu —; kita gi yra ta, kokią apturime trinant stiklą ir pertai vadinamą stiklo elektrika, kurią ženklina ženklu +.

Per musų žemę nuolatai teka elektrika. Žemė elektrizuota sakų elektrika. Ji pereina į visokius ėsančius ant žemės daiktus, teipgi į žmonių ir žvėrių kuną. Bet paprastai jos negalima patėmyti, kadangi ji lygiai išsiskirsčiusi, laikosi lygsvarystoj; išnaikinimas lygsvarystos apsireiškia pasirodymu elektrikiškos kibirkšties, žaibo ir tt.

Apart žemės elektrikos, kuria persiima visoki daiktai ėsanti ant žemės, yra gamtoj ir kitokios priežastys besirinkimo jos visokiuose kunuose, paveikslan, elektriką padaro garavimus vandens, besitrynimas vandens garų burbulėlių, puolimas lytaus, sniego, ledų ir tt..

Matavimui įtempimo elektrikos vartoja instrumentus vadinamus *elektrometrais*. Tankiausiai vartoja elektrometrą Thomsono. Jis susideda iš aluminijinio griežinio paka-

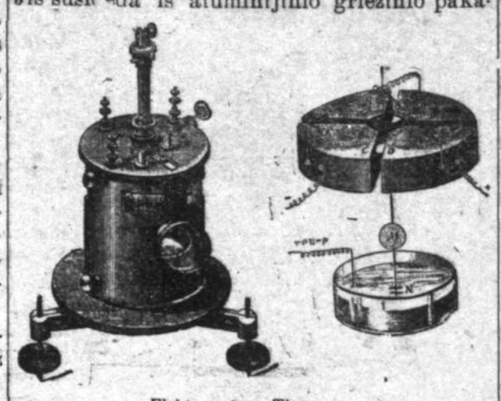

Elektrometras Thomsono.

byto ant dvilinko siulo ėsančio ties keturioms metalinėms dalims A. B. C. D.. Jos atskirtos, izoliuotos viena nuo kitos ir sujungtos po dvi su poliais galvaniškų elementų. Įgaubtas veidrodis, pritvirtintas po griežiniu; su jo pagelba galima tėmyti griežinio pasikrutinimus.

Griežinys dratais sujungtas su vandeniu ėsančiu metaliniame indelyj, atskirtame nuo žemės stiklinėms kojalėms. Tai yra kolektorius. Vanduo nuolatai teka iš didesniojo rezervoaro ir teka laukan per mažą skylutę.

Kolektorius.

Kolektorius elektrizuojasi po įtekme matuojamos elektrikos, priešingos veislės elektriką išstumia per vandenį, o matuojamą pristumia prie griežinėlio, kuris ir kruta po įtekme dalelių A. B. C. D..

Paprastai elektrometrai rodo įtempimą + elektros ir juo juos augščiau padėti, juo elektrikos įtempimas bus didesniu.

Darant tėmyjimus elektriško įtempimo, reikia pasitraukti nuo triobų, medžių, nes jie vodingai atsiliepia ant parodymų elektrometro, kadangi mat triobose, medžiuose renkasi teipgi elektrika, ypač daug jos renkasi ant lapų galų ir medžių spyglių.

Žemutiniai debesys paprastai elektrizuoti sakų elektrika, viršutiniai gi, kaip antai plunksniniai, turi stiklo elektriką.

Miglos, sniegas paprastai atgabena stiklo elektriką, o lytus, ypač gi audros — sakų.

(Toliaus bus.)

Otto Carqué

PAMATAS VISOKIAI REFORMAI.

Vadovas sveikatai, turtui ir laisvei.

Populiariškas raštas apie Klausimą Valgybos.

Su raštininko leidimu vertė

J. Laukis.

Sudėjimas maisto produktų.

Maistinės medegos (Apskritai)	Vandens Nuošimtis	Baltymo Nuošimtis	Riebumo Nuošimtis	Angliaskystės Nuošim.	Minerališkų Baltų nuoš.	Šilumine vertė ant svaro Kalorioose
Bananai	77.1	1.6	0.3	20.2	0.8	380
Vynuogės	79.4	0.6	0.5	19.	0.5	360
Apelsinai	86.2	1.5	0.2	11.4	0.7	225
Alyvas	67.	2.5	22.7	3.4	4.4	810
Obuolíai	84.5	0.5	0.5	14.	0.5	230
Grušios	81.	1.	0.5	17.	0.5	325
Persaslyvės	86.4	0.6		12.5	0.5	225
Avietės	86.4	0.6		11.7	0.4	240
Žemuogės	90.4	1.	0.6	7.4	0.6	180
Arbuzai	92.1	0.9	0.1	6.6	0.3	135
Džiovintos slyvos	29.2	2.5	0.6	65.	2.7	1170
Džiovintos razinkos	28.5	4.5	0.6	63.2	3.2	1200
Džiovinti daktiliai	38.2	3.	0.4	57.	1.4	1140
Džiovintos figos	27.7	4.3	0.7	71.	1.3	1395
Cukrus. Grynytas				100.		1750
Migdalai	4.8	21.	54 9	17.3	2.	3030
Braziliški riešutai	5.3	17.	66.8	7.	3.9	3320
Lazdiniai riešutai	3.7	15.6	65.3	13.	2.4	3432
Hikoriniai riešutai	3.7	15.4	67.4	11.4	2.1	3495
Pikanai	3.	11.	71.2	13.3	1.5	3633
Valakiškiejie	2.5	27.6	56.3	11.7	1.9	3105
Sviestriešučiai	4.5	27.9	61.2	3.4	3.	3371
Skujariešučiai (Pignolijos)	3.4	14.6	61.9	17.3	2.8	3364
Kokosiniai riešutai	14.1	5.7	50.6	27.9	1.7	2986
Kokosinis pienas	91.2	0.5	0.1	7.	1.2	150
Žirneriešučiai, žali	4.9	32.6	47.3	12.6	2.6	2735
Kaštanai, džiovinti	5.9	10.7	7.	74 2	2.2	1875
Bifštekas	54.	16.5	16.1		0.9	975
Piekštinis štekas	61.9	15.3	4.4		0.9	475
Klausiniai	65.5	13.1	9.3		0.9	635
Karves pienas	87.	3.3	4.	5.	0.7	310
Grietininis suris	34.2	25.9	33.7	2 4	3.8	1885
Sviestas	11.	1.	85.		3.	3410
Džiovinti žirniai	9.5	24.6	1.	62.	2.9	1665
Džiovintos pupos	12.6	22.5	1.8	59.6	3.5	1620
Džiovinti lešlukai	11.6	26.	1.	59.	2.4	1620
Avižamilčiai	15.8	14.	6.	62.	2.2	1809
Kukuruzmilčiai	12.5	9.2	1.9	75.4	1.	1635
Visas kvietys	10.1	14.	2.2	71.9	1.8	1650
Piklevoti miltai	14.2	9.2	1.	75.1	0.5	1635
Ryžiai lupti	13.2	8.	0.8	77.	1.	1650
Ryžiai lupti ir poliruoti	14.3	7.	0.3	78.	0.4	1660
Bulvės	75.1	2.6	0.3	17.8	1.5	350
Tometės	94.3	0.9	0.4	3.3	0.6	100
Kopustai	91.5	1.6	0.3	5.6	1.	145
Špinakai	88.5	3.5	0.6	5.3	2.1	160

Apskaityta yra, kad vidutiniškas žmogus prie neperdidelio fiziško darbo reikalauja tiek maistinės medegos, kad padaryti apie 300 kaliorių. Reikalavimas, žinoma, mainosi drauge su užsiėmimu, klimatu ar ypata. Apštis reikalaujamo kasdien proteino abelnai skaitoma yra ant 100 gramų (4 uncijų), daugumas gi žmonių tiki, jog padidintas raumeniškas bei protiškas veiklumas reikalauja tolygaus padidinimo apšties padarančio audinius maisto.

Vienas iš prakilniausių fiziologų musų gadynės, prof. Voit iš Municho, išrado vienok, akylai tyrinėdamas pulką metų, kad net prie sunkiausio darbo kunas nesuaikvoja proteino daugiau kaip pateikdamas; kad šiluma ir energija yra kuone išimtinai padaroma degimu riebumynų ir vandenėtų angledarių; kad 17—31 gramo (apie 1 uncijos) proteino užtenka perdien vidutiniškam žmogui ir apie tiek minerališkos medegos tereikia pavidale organiškų druskų.

Visi pirmeiviai gydytojai pripažysta, jog daugelis ligų paeina nuo perdauginio proteino imamo su musų maistu. Iš kitos pusės neganėtinas aprupinimas minerališkais gaivalais, kaip jau buvo nurodyta, teippat yra kenkiančiu, ypatingai organizmui beaugant. Negalima atsidrausti gana nuo išsiplatinusio vartojimo piklevotų miltų, grynyto cukraus, cukrinių, turinčių labai mažai organiškų druskų, arba visai ne. Kasmetinis pagalvinis eikvojimas cukraus Suvienytose Valstijose išaugo iki 300 nuošimčių (nuo 23 iki 69 svarų) bėgyje paskutinių penkių dešimčių metų, kasmetinė gi išlaida siekia dabar $100,000,000. — Šale to, tuopatim laiku amerikonai išleidžia suviršum $80,000,000 cukrinėms; New Yorko valstijoj vienoj arti $3,000,000 kas metas yra išmokama algomis darbininkams dirbtuvių cukrinių.

Ar šitos skaitlinės įdomios ar ne, žiurint nuo vaisbiškos atžvalgos, nuo atžvilgio sveikatos jos yra kuoįžymiausios ir kuoliudniausios; juk vartojimas priemoniškų saldumynų yra viens iš pragaištingiausių papročių amerikonų šios dienos. Bet valgant cukrines dideliu blogu nėra tas, kad jos yra kietos kramtyti, kaip abelnai yra manoma, tik tas, kad jose nėra organiškų druskų, kas padaro neganėtiną suaugimą kaulų (*rachitis*), o vėlesniame amžyje ligustą jųjų suminkštėjimą (*osteomalacia*).... Kad amerikiečiams parsieina užlaikyti 40,000 dentistų taisymui ir lopymui be laiko išpuvusių jiems dantų, tai tas yra tik vienu iš čiupniausių davadų valgybinių klaidų sulyg to dalyko. — Mėgimas saldumynų yra prigimta ir jis parodo fiziologišką reikalavimą. Vienok šitas reikalavimas gali buti užganėdinamas tik gamtiškais saldumynais, esančiais vaisiuose ir skystiminguose augmenyse.

Skaitydami chemišką analyzą maistinių medegų, mes turime atminti, jog ne visuomet galima žinoti maistinę vertę daikto vien iš nuošimčio jo sudėtinių ar jo kainos, kadangi bile koksai maistas, kuris duoda sveikatą ir gyvybę, turi savyje gaivalą spulybės didžiausios vertės. Musų kunas kartais yra prilyginamas garinei mašinai, bet maistas turi nuveikti daugiau, negu padarymą ar pataisymą organų ar aprupinimą jų energija. Mes turime smegenis ir nerviską sistemą, mes turime pajautimus ir augštesnes protiškas pajiegas, kurios visos maždaug atliepia savybei musų maitybos.

Mėsiški maistai abelnai yra skaitomi butinais įgijimui fiziško bei protiško nuojiegio, bet šiolaikinis mokslas, kaipo ir praktiškas patyrimas pamaži atima šitai teorijai josios pamatą, aiškiai parodydami, jog maitingoji vertė mėsos yra menkesnė už daugelį augmeninių maistų nuo daugelio atžvalgų. Priegtam mėsa ne tik kad yra brangiu valgiu, sulyginant su kitais maistais, ji yra teipgi peiktina dėlei kitokių priežasčių. Imant net prie geriausių sanlygų, visiškai sveikų gyvulių, ji yra užteršta nudėvėtais ir nuodingais dalykais (*šlapumu, šlapumine rugščia, kreatinu, kreatininu, leukomainu* ir tt.), kurie pasidaro iš chemiškų atmainų maitybos ir kurie yra tolydžio padaromi įvairių organų ir audinių kuno.

Gyvybiškoji gyvastis priklauso nuo vienvalinio šalinimo nudėvėtų dalykų, gyvunui gi mirus, tam tikra dalis šitų nuodų, žinoma, pasilieka kune. Todėl su kiekvienu gabalu mėsos mes apsunkiname savo vidurinius organus, ypatingai kepenis ir inkstus dadėtiniais nuodais, padarytais gyvulio audinių.

Du žinomi vokiški fiziologai, Bureau ir Schur, yra parodę, kad pas žmogų kepenys sunaikina tik pusę šlapuminės rugšties, tekančios su kraujų, ar tai gautos iš išlaukinių versmių, k. v. nuo mėsiškų valgių, ar patiektos kune paprastomis atmainomis audinių. Šitas yra dėlto, kad kepenys ir inkstai aplaiko po lygią dalį kraujo. Pas mėsėdžius gi gyvulius, k. y. šunį, katę, kepenys yra daug veiklesnės, gaudamos toli didesnę apštį kraujo, sulyginant su gannama dalia inkstų. Kepenys mėsėdžio gyvulio gali tad sunaikinti, sulyginamai, dešimts iki penkiolikos kartų tiek šlapuminės rugšties, ką kepenys žmogaus, kas aiškiai parodo, jog sudėjimas žmogaus nėra fiziologiškai pritaikytas valgymui mėsos.

Mėsoje ligustų gyvulių — o tvartuose šeriamų gyvulių didelis nuošimtis serga ne viena, tai kita liga — nuodai kartais yra randami pasibaisėtiname laipsnyje, o didelės daugybės tokio pasibiaurėtino ir pavojingo maisto yra vartojama gan greit visoje šalyje.

Bėgyje pirmų trijų mėnesių 1902 m. sveikatos taryba New Yorko miesto konfiskavo suviršum 325000 svarų mėsos, kuri visiškai netiko valgyti, bet labai yra daleistina, kad ypač vargesnėse dalyse visų didesnių miestų didelės daugybės netikusios mėsos yra pardavinėjama, kuri išvengė užžiurėjimo ir tokiu budu gresia visuomeniškai sveikatai ir gyvasčiui.

Iš maistų, pereinančių mėsą maitingumu, riešutai užima pirmą vietą, kitaip sakant, jie yra maitingiausiais gamtos produktais. Jie turi abelnai apie 60 nuošimčių riebumynų, 18 nuoš. proteino ir apie 12 nuoš. vandenėtųjų angliadarių, turėdami, tokiu budu, daugiau kaip dvigubai tiek šiluminės vertybės arba energinės pajiegos kaip mėsa.

Šale to jie nereikalauja tolesnio gaminimo ir valakiškiejie riešutai ar migdalai, jei gerai sukramtyti, yra burnoje paverčiami į grietininę košelę, skanumo ir sudėjimo pieninės grietinės. „Iš visų maistų, padarančių smegenis," sako raštininkas, „blankyti migdalai yra geriausiu maistu nervams, ar smegenims ir raumenims. Žmogus, norėdamas užlaikyti pajiegą savo smegenų daris gerai, jei juos ims į skaitlių savo kasdieninių valgių." Dabartinė kaina riešutų yra gana augšta, sulyginus su kitais augmeniškais valgiais, bet jų didelė maitybiškoji vertė ir jų lengvas išlaikymas per apskritus metus, be abejonės, padidins jų auginimą ir umai sumažins iškaščius produkcijos bei pergabenimo.

Ankščiai yra teipgi geresni už mėsą, net turi jie daugiau proteino kaip koks kitas augmeninis maistas. Jie padaro tikrai nuosavą skyrių ir, jei gerai patiekti, yra toli spulesni ir sveikesni už mėsinius valgius.

Marė Abelienė Hinmanienė, Suv. Valst. Ukininkų Biulėtine, No. 12, sako apie maitybišką vertę pupų, žirnių ir lešių: „Sprendžiant jau sulyg vienos chemiškos analyzos mes turime duoti ankščiams labai augštą vietą terp valgių, kadangi jie turi daugiau proteino negu geriausias šmotas mėsos, o kartais ir didelį nuošimtį riebumynų, šale didelės apšties skorbylo. Imant svarą už svarą jie yra daug vertesni negu mėsa ar geriausi grudai. Keturiosdešimts metų atgal Moleschott'o jie buvo pavadinti „tikromis versmėmis atnaujinimui musų kraujo", budami lygiais savo baltyminiu sudėjimu „žirniai — veršienai, pupos — balandienai, lešiai gi palieka kožną ruši mėsos toli užpakalyje."

Ankščiai visuomet reikia valgyti drauge su žaliomis daržovėmis, ypatingai su turinčiomis lengvas organiškas rugštis, kadangi perdėlys azotinių maistų atgabena galų-gale podagrą ir sausgėlą, ligą paprastai randamą pas mintančius augmenims vietinius gyventojus Indijos. Tas, be abejonės, paeina nuo išimtinio maitinimosi ankštiniais grudais, kadangi šitie žmonės vos maža teturi šviežių vaisių ir augmenų.

Grudai turi reikalingas dalis kunui kuone prideranačioj prietaikoj ir todėl yra užėmę įžymią vietą valgenyboje visų civilizuotų tautų.

Vienok reikia turėti ypatingą atidžią tiekiant kaip ankščius teip ir grudus.

Virti ar kepti, jei jau negalima be to apsieiti, visuomet reikia be atleidimo ir išpalengvo, kadangi tai yra visiškai tas pats eigis, kuris vyksta žemėje dygstant sėklai, tik ką veikiant. Čionai skorbylas įvairiais chemiškais eigiais yra paverčiamas į cukrų, kuris buna kaipi maistu augmens užmazgai, kol neišauga gana jo šaknys, idant traukti maistą tiesiog iš žemės.

Virimas ar kepimas, kaip jis atliekamas yra šiądien, tankiausiai yra visiškai patirtinis ir iš didelės dalies netikęs. Daugelyje atvėjų virinimas yra persmarkus ir perilgas be atsižiurėjimo ant spulybės ir sveikatos. Didžiausios klaidos yra daroma, turbut, darant duoną, teip vadinamą „ramstį užlaikymo". Gamta patiekė žmogui gruduose kviečių vieną iš tobuliausių maistų. Jie turi visus penkioliką ar daugiau gaivalų, randamų kune žmogaus ir beveik tokioj pat prietaikoj, butent: degį, vandendarį, azotą, fosforą, angliadarį, kalkį, natrą, kalį, magnį, sierą, chliorą, titnagį ir geležį. Visi šitie gaivalai yra butinai reikalingi kasdieniniam taisymui musų nudilintų ir nudėvėtų protiškų bei fiziškų pajiegų.

Bet vietoje vartoti visą kviečio grudą miltams, paprastai vartoja tik vidurines jo dalis, kurios, žinoma, suteikia baltąją medegą, nes turi daugiausiai skorbylo; toki vienok miltai yra išdėstytu maistu, kadangi geriausios kviečio dalys, kaip klijas ir maitingosios druskos šiodieniniu malimo budu yra atidalinamos nuo jų.

Šitie teip vadinami piklevotiejie miltai, yra teip sumenkinti, kad žmonės kasmetas leidžia milijonus dolerių apleingvinimui pirkdami mieles, keliamuosius miltelius, vyndruskę ir tt., bei taukus, sviestą ir kitas riebumynines medegas pariebinimui ir atidalinimui šitų išdėstytų medegų, idant padaryti jas galinčiomis pakutenti gómurį. Šeimyninkė nesiganėdina, jei jos duona nėra teip lengva ir balta kaip sniegas, nežinodama to, kad juo baltesnė ji yra, juo mažesnė jos vertė maitingumo.

Įprastu budu kepimo, apimančiu maišymą tešlos su mielėmis, kita dalis kviečio maitingų sudėtinių yra sunaikinama. Mieliniai perai sueikvoja kuone dvidešimtą nuošimtį miltų skorbylo, įvairiomis chemiškomis atmainomis paversdami jį į alkoholį ir dujų karboniškosios rugšties, dvi vodingas medegas, kurių antroji padaro kėlimą tešlos.

Žinoma, išpuvę dantys, nerviškumas, kieti viduriai ir abelna nesveikata teip tankiai matomi pas amerikiečius senus ir jaunus, paeina daugiausiai nuo valgymo piklevotos duonos. Paskui vėl veltai besistengiant blogą pasekmę negamtiško maisto atitaisyti, kiti šimtai milijonų dolerių yra iš-

ISZ VISUR.

| Odesoj, po globa jeneralgubernatoriaus, jenoroloKaulbarso, susitvėrė juodašimčių organizacija. Jos prezidentas Dubrovin laikė kalbą į 300 ginkluotų juodašimčių, kurioje, terp kitko pasakė: „Vardu musų numylėto ciecoriaus laiminu jus! Švenčiausia maskolių pareiga yra: išnaikinti maištininkus. Jus žinote, kur jie yra ir kur juos rasti. Išvalykite nuo jų Maskolijos žemę. Maskoliška tauta ne trokšta nė konstitucijos, nė parlamento, bet vien stačiatikystės ir caro vienvaldystės. Žengkite, broliai, pirmyn. Mirtis maištininkams ir žydams!" Juodašimčiai paskui vaikščiojo miesto gatvėms, šaukdami: „mirtis maištininkams ir žydams!" Persigandę žydai uždarė kromus ir dirbtuves, bet šiuom kartu apsiėjo darbe skerdynių.

| Varšavoj likosi mirtinai pašautas redaktorius lenkiško liberališko laikraščio „Gazeta Polska", Jonas Gadomski. Dėl įvedimo karės teismo didesnė dalis Varšavos darbininkų pradėjo štraiką. Jiems dar ne pasisekė sustabdyti bėgiojimą gatvinių karų.

| Stolypin išleido prisakymą gubernatoriams prašalinti iš žemiečių institucijų ir kitokių vietinių ypatas nepritarančias randui; jeigu matytų reikalą, gali jie uždaryti suvisu žemiečių institucijas, nors pats Stolypin pripažįsta, kad vien gelbėjimui badą kenčiančių gyventojų randas ne gali apsieiti be pagelbos vietinių institucijų. . Stačiatikiškas synodas, kurio galva yra caras, išleido instrukcijas popams, kuriems prisako kovoti su draugijos priešais. Synodas uždraudžia popams prigulėti prie demokratų arba kitokių randui priešingų partijų, nepaklusnius popus gazdina prašalinimu iš dvasiškijos tarpo.

| Kadangi caro randas užrubežiuose paskolos negauna, o iždo surinkimų ne užtenka, tai nelieka nieko kito, kaip bandyti čedijimo, bet tą randas gali daryti tik biurokratijos kaštais, kadangi vien ji pilnoms rieškučioms sėmė iždo pinigus. Stolypin užmano dabar sumažinti ant penktos dalies urėdninkų skaitlių, tik nežinia ar tą pradės nub mažesnių, gaunančių po 20 ar 15 rublių ant mėnesio, ar nuo jenerolų imančių po 150000 rublių ant metų, taigi gaunančių daugiau negu Amerikos prezidentas. Jeigu sumažys skaitlių mažesnių urėdninkų, ne daug užčėdys, o tas ministerio užsimanymas prieš randą sukels net biurokratiją. Bet Stolypin ne turi kito išėjimo. Skęstantis ir už peilio griebiasi! Aišku, kad Stolypin rengiasi į kovą su visa draugija, iš kurios vienok nėra vilties, kad randas galėtų išeiti pergalėtoju. Pergalėjimą randui galėtų duoti vien nesutikimai terp draugijos partijų, kadangi tąsyk draugijos pajiegos sunaudotų savitarpinėj kovoj, mažai jų liktų kovai su reakcijonieriškuo randu. Pas mus Lietuvoj, paveikslan, kaip galima manyti iš straipsnių laikraščiuose, musų partijų nesutikimai kažin ar ne didesni yra už nekentimą rando bet, turbut, ne visur teip yra; paveikslas kitų tautų gali ir pas mus savitarpinį nesikentimą sumažinti ir musų partijos gal išras kokį nors budą susitaikymo nors kovoj su carizmu.

metama ant patentuotų ir slaptų vaistų, kurių nė viena kiaulė nenorėtų rytį.

Bet visi šitie blogumai yra išvengiami darant neraugytą duoną iš viso kviečio miltų. Tokia duona, jei su atsidėjimu padaryta, turi visas maistines sudėtines reikalingas žmogaus kunui ir yra viena iš geriausiai nutikusių maistų žmogaus. Ji turi proteiną raumenims ir nervams, riebumynus ir vandenėtasias angliarugštis gyvastinei šilumai, minerališkas medegas kaulams bei audiniams ir tuomi labiau stojasi ji teip vadinamuoju „tikru užsilaikymo ramsčiu" už silpninančią piklevotąją duoną.

Parodymui pragaištingų klaidų, daromų pikliuojant grudus, paduodame žemiau diktokai padidintą diagramišką perpiovą kviečio grudo; tas pats darkymo budas yra vartojamas teipgi sutaisant kitus grudus, pvz. lupimas ir poliravimas ryžių, neišmaningai užsimanius priduoti grudui geresnį išveizdį. Nisi šitie malimo budai sunaikina nuo 50 iki 75 nuošimčių organiškų druskų ir padaro šitas branginamas gamtos dovanas visiškai neatsakančiomis prideranačiai ir gamtiškai maitybai.

Perpiova kviečio grudo, padidinta.

Kraštinis brukšnis 1 yra sėlenos apvalkalas, kuris maisto duoda labai mažai, bet yra reikalingas eigyje gromuliojimo kaipo diduma; klodai 2 ir 3 turi azotinę medegą ir neapseitinas druskas fosforo ir kalio (šarmo, tveriančio kaulus ir dantis); 4 ir 5 kloduose randame grudines medegas, suteikiančias branduoliui spalvą ir skonį; 6 klodas susideda daugiausiai iš klijo, kuomet 7 turi daugiausiai skorbylo; 8 yra diegu, turinčiu lengviai ištirpdomas organiškas druskas, duodančias gyvybę ir pirmutinį peną dieginiam augalui. Iš pikliavotų miltų dalys 1, 6 ir 8 yra prašalintos, likusios gi yra visiškai nepakaktinomis kaipo maistas.

Didesnę rupestį reikia turėti teipgi gaminant daržoves, kurios vienok geriausiai tinka savo prigimtame ir žaliame stovyje. Perdaug jas virinant susinaikina geriausi maistiniai gaivalai, ypatingai organiškosios druskos, kadangi šitos sudėtinės chemiškai išsidėsto ir pasidaro netikusiomis maitybai. Jei jas šutinti tik su mažumu vandens, tai prigimtas jų stovis, vertosios maistinės dalys yra daug geriaus užlaikoma.

Profesorius W. O. Atwater, daug patyręs su pirkimu ir gaminimu valgio, apšnekėdamas pastebėjimus praktiškojo gyvenimo įvairiose dalyse šalies, sako, kad maisto spulume (pačėdume) labai tankiai yra daroma ketveriopa klaida.

Viena, yra vartojama brangesni valgiai, kuomet pigesni yra tiek jau maitingi ir juos galima padaryti beveik tokiais ar lygiai tokiais gardžiais, kaip ir brangiejie.

Antra, valgymas gali buti vienpusiškas tuomi, jei imami valgiai atnašiai duoda perdaug azotinių medegų, o permažai šiluminių sudėtinių.

Trečia, maisto yra suvartojama daugiau negu reikia; dalis perviršio yra suvalgoma visuomet su įžeidimu sveikatai; dalis yra išmetama su stalo ir viryklos likučiais.

Ketvirta, męs skaudžiai nusikalstame su savo virimu. Begamindami sau valgius sudarkome labai daug kuro ir net tąsyk gana daug valgių išverdame labai blogai.

Tikrai labai mažai žmonių težino, kokia daugybė geriausių maistų dingsta mums begaminant sau valgį ir jei tam tikslui rupestingai surankiotume žinias, tai skaitlinės pasirodytų baisios. Nežiurint į pastebėtiną nužengimą mokslo per paskutinį šimtmetį, vidutiniška šeimyninkė rodosi vis sau tuno didžiausioje nežinystėje sulyg svarbiausių veiksnių, nuo kurių priklauso sveikata ir laimė gyvenime.

Čion atsidaro didelis laukas naudingai reformai ir didelis skaitlius misijonierių, kas metas išeinančių svetur rastų puikią progą parodymui savo naudingumo čiapat ant vietos bemokinant žmones prastųjų tiesų gamtos bei hygienos, sako rašėjas šitos knygutės mintyje turėdamas amerikiečius.

3. Klausymas žalių valgių.

Pasirenkant ir tiekiant sau valgius, męs visuomet turime atminti, jog męs niekuomet nepagerinsime gamtos ir jog viskas, kas mums yra gardu savo prigimtame ir žaliame stovyje, yra geriausiai pritaikyta maitinimui musų kuno. Nors skaniausi žemės produktai, vaisiai neturi didelės maitybiškos vertės daugiau sukoncentruotų valgių, bet jie yra neapseitinais užlaikymui sveikatos ir gyvybės ir kiekvienas grašis įšleistas ant vaisių yra geru įdėliu duodančiu mums didelius dalinius, dalindamas musų išgalę atstovėti ligai.

Vaisiai naudojasi liuosa ir tolydine pakaita įtekmių šviesos, šilumos bei oro, su kuriomis persiduoda elektriškosios pajiegos saulės, daugiau negu kiti paoduktai žemės. Tokiu budu gyvybinė pajiega susikrauja vaisiuose augščiausiame laipsnyje ir nors męs šitos lepios pajiegos negalime sučiupti ar susekti su chemiška analyza, bet męs galime jausti gaivingą įtekmę visame savo organizme.

Profesorius Jaques Loeb, savo paskutiniame fiziologiškame tardyme teipgi atėjo prie nuomonės, kad energija maistinių medegų ir judėjimas širdies paeina ne tik nuo chemiškos energijos elektrybe persiėmusių molekulų. „Matomai", sako jis, „svarbiausiu uždaviniu maisto yra ne tas, kad buti sugromuliuotu ir sudegintu raumenyse bei organuose, kaip tvirtina fiziologija šios dienos, bet kad patiekti elektrišknosius priešinius. Padaryta šiluma buva išeiga. Svarbiausia veikme yra padarymas elektrybės. Kunas yra kaipi elektrykla. Maistas tad turi vertę sulyg apšties ir ryšies elektrybės jo išduodamos."

Šitą elektriškąją gyvybą męs galime apturėti tik iš nevirtų vaisių, riešutų ir grudų gaunamų tiesiog iš gamtos ramtų, suruoštų spinduliais dangiškosios šviesos, pripildytų gyvyba ir jiega, nesudarkytomis ranka žmogaus. Žalias valgis todėl turi buti priimtas idėališka gyvyba žmogaus ir nesugadintas valgumas nieko daugiau nė nereikalauja.

Moksliški ištyrimai parodo, kad virinimas padaro visišką permainą chemiško sudėjimo visų maistinių medegų. Baltyminė medega, antai, sukrenka verdant ir tokiu budu pasidaro nesuvirinama; skorbyliniai gi maistai, priešingai, pasidaro plunksnys ir minkšti ir organizmas apsikrauja medega, padarančia perviršį nesveikų ir riebių nuosėdų audiniuose. Perdidelis karštis vėla pagimdo visišką išsidėstymą maištresnių sudėtinių, ypatingai atidalinimą minerališkų daralų nuo jų organiškųjų junginių. Minerališkiejie gaivalai, k. v. geležis, kalkis, kalis ir k., kurie teip butini padarymui audinių ir kaulų, išsiskirsto, gryžta atgal į savo beorganišką stovį, kokiame jie negali buti vartojamais metaboliškame eigyje kuno celių. Virinimas musų valgių turi dar vieną nepravartumą; žeminės medegos (ypatingai kalkės), esančios vandenyje, vandeniui nugaravus, pasilieka ir vandenį tolydžio dapildant, idant viralas nesviltų, organizmas yra apkraujamas didele daugybe nereikalingų medegų, kurios ilgainiui visus organus pavojingai apsunkina.

Ilgą laiką beorganiškosios medegos buvo laikoma naudingoms kunui ir jos lygšiol dar yra plačiai tebevartojamos sudaraut teip vadinamus patentuotus vaistus. Bet šiolaikinė fiziologija rodyte parodė, jog beorganė medega negali buti supanašinta ir jog iš dalies ji pasilieka organizme, tramdydama ir silpnindama organų gyvastinę veikmę. Kreidinės ve nuosėdos kune yra priežasčia sukietėjimo sienų arterijinių sudynų kraujo (*arteriosclerosis*), ženklas pirmlaikinio nusenimo.

Tolesniu parodymu įvykimo visiškų permainų iš priežasties virinimo yra tas, kad jokios sėklos išvirintos nedygsta, jos negali daugiau išduoti savo vaisiaus, nes gyvumas diego yra sunaikintas.

Kas buvo sakyta apie pasekmes virinimo musų valgių, ypatingai tą galima pritaikyti prie virinimo pieno, kuris nuo to darosi dar mažiau suvirinamu dėl sukrekėjimo vaškinės medegos ir yra teipgi mažiau maitingas, nes butiniausios jo dalys, organiškosios druskos yra išsidėstę. Karvės pienas, kuris tankiausiai užstoja motinos pieną, yra lengviau įveikiamas ne tik karvės pašaro, bet ir sanlygų bei aplinkybių, kuriose karvė randasi. Šitai, daugybė galvijų yra šeriama išmetomis iš leidyklų alaus ir degtinės, kaipo ir pamazgomis surinktomis iš valgyklų ir kitur dideliuose miestuose. Likučiai alkoholinio rugimo tikrai yra maistu labai abejotinu, kuris veikiai atsiliepia ant karvės sveikatos ir permaino gerumą pieno tankiai iki tokiam laipsniui, kad jis, kaipo maistas, yra visai netikęs ir kenkiantis. Todėl pasteuravimas tokio pieno užmušimui menamų perų nė kiek nepagerina jo gerumo; priešingai, pienas tampa dar aršesniu dėl augščiau jau minėtų priežasčių.

Bet klausymas čion kyla, ar pienas net visiškai sveikų karvių yra geistinu maistu žmogui abelnai ir kudikiui ypatingai? Atsakymas turi buti tvirtas „ne". Karvės pieną, kaip ir pieną visų kitų žindžių gamta davė maitinimui jų jaunųjų. Pienas visuomet turi tam tikrą nuošimtį kietų medegų, o tas apima tik tokius gaivalus ir tokioje atnašoje, kokia yra reikalinga padarymui audinių, kaulų ir yvairių organų šviežiai gimusio gyvulio. Taigi gamta suruošia jauniems sutvėrimams tik tokį maistą, kokio jie reikalauja auginimui ir išsivystymui jų kuno, kol jie negali apsirupinti patys apie save. Todėl aišku yra, kad chemiškas sudėjimas pieno pas įvairias veisles žindžių turi skirtis teip toli, kaip skiriasi jų autonomiškos ypatybės.

Gamtiškame stovyje pieniškosios gromulos karvės, kaip ir visų kitų žindžių yra veiklios tik kolaik dantys jaunųjų nesuauga gana, idant jie galėtų kramtyti kietą maistą. Toliau pieninės gromulos žindamosios karvės vėla užtruksta, jei karvė nėra melžiama.

Gamta patiekė žmogui didelę daugybę toli geresnio maisto įvairiuose produktuose žemės ir laukiamoji motina, prisilaikydama prastos bei spulios valgybos ir kvėpuodama šviežiu grynu oru dieną ir nakčia netik lengviai gimdys, bet teipgi turės ganėtiną tvinkimą sveiko pieno, kuriam niekaip neprilygs jokis priemoniškas maistas. Aišku yra labai, kad kudikiui kietą valgį reikia duoti tuojaus, kaip jo dantys ir seilinės gromulos išsivysto pakaktinai, kad priderančiai sukramtyti. Pienas tankiai yra patariamas suaugusiems, suliesėjus jų kraujui; bet kaip ir daugumas skystų valgių, viralų ir tt. jis padaro kraują dar daugiau vandeniuotu.

(Toliaus bus.)

| Friedrichshafene, Wuertemberge (Vokietijoj) atliko bandavones su nauju grafo Zeppelino orlaiviu. Bandavonės išpuolė gana pasekmingai: orlaivys lakstė į visas puses, teipgi prieš vėją ir ant galo nulekė Šveicarijos rubežių link ir prapuolė iš susirinkusių žiurėtojų akių. Ar tasai naujas galintis lėkti prieš vėją orlaivys yra geresniu už kitus, apie tai iš vieno bandymo spręsti negalima.

| Stolypin daleido tulą skaitlių didelių dvarų išdalinti neturintiems žemės kaimiečiams, bet žemė dvarų gali but išdalinta tik aplinkinių ukininkams. Pinigai už žemę turi but įmokėti į viešpatystės kasas. Ar tai tik nebus priverstina paskola, kadangi kitokios randas niekur jau negauna.

| Maskvoj likosi suareštuotas senyvas vyriškis, pas kurį rado diktai explioduojančių medegų ir ginklų. Policija jau tikėjosi suėmusi svarbų revoliucijonierių, bet pasirodė, kad tai yra viceprezidentas rando organizuojamų kovai su revoliucijonieriais juodašimčių kuopos iš Tulos.

| Anglijoj susitvėręs buvo komitetas tautos reprezentantų, kuris norėjo siųsti į Maskoliją deputaciją perduoti dumos prezidentui Muromcevui pasveikinimą ir simpatijos adresą Anglijos tautų. Dabar jis atsisako siųsti deputaciją, adresas bus Muromcevui perduotas privatiškai. Mat Anglijos tautos komitetas pabugo, kad ant jo ne užpyktų Stolypin arba caras!

| Varšavoj, nuo geležinkelio stacijos lenkiškiems revoliucijonieriams pasisekė paimti atėjusį iš Vokietijos rando siuntinį su ginklais. Mat ant stacijos atėjo persirėdę kareiviais revoliucijonieriai, perdavė stacijos užveidai padirbtą paliudijimą ir jiems geležinkelio užveizda išdavė siuntinį. Paskui tik pasirodė, kad ginklus tuos paėmė lenkiški revoliucijonieriai, o ne rando kareiviai.

| Berlyno laikraštis „Politische Corespondenz" užtikrina, jog randas rengiasi daleisti įgabenimą gyvų kiaulių ir galvijų lygiai per rytinį, kaip ir per vakarinį Vokietijos rubežių, į Vokietiją, kadangi mat vietinių galvijų ne užtenka ir mėsos neturtingi žmonės ne gali įpirkti, teip ji brangi dabar.

| Vokiškose pietinės Afrikos valdybose vokiečiai neįstengia suvaldyti prieš jų valdžią sukilusių hottentotų. Čia vėl buvo kruvini mušiai vokiškos kariumenės su pasikėlusiais čiabuviais, kuriuose vokiečiai nužudė 18 kareivių užmuštų. Kadangi čia vokiškų kareivių ne daug, tai nuotrotos tos gana didelės.

| Laikraščiai garsina, jog bombą metė Sebastopoliuj į jenerolą Dumbadze žydelkaitė Vinzerova. Jai pasisekė, su pagelba draugų, ištrukti iš nagų jį gaudančių kareivių. Admirolas Skridlov išleido prokliamaciją, kurioje uždraudžia gyventojams nešioti ginklus. Kas to nepaklausys, tų turtus žada konfiskuoti.

| Cod Roy upėj, netoli St. Johns, paskendo žvejų laivas „Julia". Prie to penki žvejai prigėrė. Prapuolė laivas „Helena", su kuriuom nežinia, kas atsitiko.

A. Olševskio Naujas Namas

Ant šiaur-vakarinio kampo Halsted ir 33čios ul.

83 pėdas platus, 135 pėdas ilgas.

Šiame name talpinsis „Lietuvos" redakcija ir spaustuvė. Teipgi Lietuviškas Drapanų Štoras po vardu **The Bell Clothing Co.** Drapanų Štoras užims plotą 50x100 pėdų basemento ir pirmo floro šiaurinės namo pusės. „Lietuvos" spaustuvė užims 22x83 pėdas 1-mo ir 2-ro floro užpakalinės namo dalies. Olševskio offisas užims 30x100 pėdų kampinio offiso pirmo floro ir basemento. Ant 2 ir 3 floro bus pagyvenimai ant 9 didelių šeimynų, tinkami biznio offisams kaipo daktarams, advokatams ir tt. Kampiniame offise bus kuygų štoras ir banka užkavojimui pinigų (Safety Deposit Vaults). Bankos boxai bus išrandavoti žmonėms ant užkavojimo pinigų ar kitokių brangenybių. Boxų randa $3.00 ant metų ir augščiaus.

Namas bus visiškai gatavas gruodžio mėnesyje. Kaštuos $80.000.00, o su žeme $100.000.00. Drapanų Štoras bus gatavas pabaigoje šio mėnesio.

Kaip tik namas bus gatavas, tai „Lietuvos" spaustuvė ir redakcija taps perkelta į naują namą. Senasis „Lietuvos" namas pasiliks ant išrandavojimo kam kitam.

Kas jieško geros vietos atidarymui biznio tegul paima „Lietuvos" senąjį namą, nes geresnės bizniui vietos niekur kitur negali rasti kaip šitą. Čia eina visokis biznis gerai, todėl kad arti bažnyčios. Jeigu aš per 10 metų padariau čia pinigus, kodėl tad kitas negali padaryti?

A. Olševskis „Lietuvos" Išleistojas.

Mieli broliai, draugysčių perdėtiniai ir sanariai.

11 d. lapkričio (Nov.) 1906 m., t. y. nedėlioj, pusiau ketvirtą (3:30) po pietų, pas mus ant Westside, 143 W. 23 Place, Chicagoj, bus pasventinimas kampinio akmens mokyklos ir tuom tarpu bažnyčia, statoma ant garbės Šv. Mar. Pan. „Vilniaus Aušros Vartų".

Pašventinimo apeigas atliks Jo Mylista vyskupas P. J. Muldon. D. D., norėdami padidinti to garbingo apvaikščiojimo iškilmę, širdingai užkviečiame draugystes, brolius sanarius pributi kuo išgilmingiaisiai ant tos dienos ir valandos.

Pasitikėdami, jog musų užkvietimą teiksitės priimti, lauksime jusų delegatų (maršalkų) pribuvimo 6 dieną lapkričio, utarninko vakare, ant pusiau aštuonių, apsvarstyti programą tos dienos rėdos. Delegatai susirinks 1120 So. Leavitt str., P. L. Steponkaus salėj.

Su pagarbe. Vardan parapijonų ir komiteto

Kun. K. Ambrązaitis.

Talpiname ir paveikšlą mokyklos ir bažnyčios. Stai kaip jos išrodys:

Platesnis aprašymas patilps vėliau.

| Paryžiaus laikrastis „Petit Pasisien" pagarsino žinią gautą iš Konstantinopoliaus, buk viena iš Turkijos sultano moterų, kurdė, pašovė jį į pilvą. Vokiški daktarai išėmė jam kulką.

| Essene, Vokietijoj, apsivedė savininkė didžiausių ant svieto kanuolių dirbtuvių, Bertha Krupp, su oficierų Gustavu Bohlen. Yra tai, turbut, turtingiausia ant svieto jaunamartė: turtas jos siekia 100 milijonų dolarių.

| Jeneral-gubernatorius uždraudė Lodziaus fabrikų savininkams mokėti algas sustraikavusiems darbininkams; mokanti algas busę nubausti 3000 rubl. bauda.

| Caro randas, kadangi užrubežiuose pinigų negauna, uždengimui iždo nepritekliaus, rengiasi Maskolijos viduriuose bandyti užtraukti paskolą, arba, geriau sakant, jis nori paimti žmonių pinigus iš užčėdijimo kasų.

| Berlyne, kareiviškos valdžios, 10 d. spalių, atliko lenktynes orlaivių su automobiliais. Lenktynėse dalyvavo 4 paprasti balionai ir penki automobiliai. Vieną baloną „Lerche" pralenkė automobilius, kiti atkako į paskirtą vietą greičiau.

| Vengrijos sostapilėj, Peszte, sustraikavo duonkepiai. Prie štraiko pristojo 2000 darbininkų.

| Ruimuose moterų augtesnių mokslų instituto, ant Vasilio salos Peterburge, policija užklupo revoliucijonierių susirinkimą. Policija apsiautė triobą ir suareštavo 60 ypatų buvusių susirinkime. Paėmė, kaip sako, svarbius revoliucijonierių raštus. Po tam policija darė daug kratų geresnėse miesto dalyse ir suareštavo ypač daug studentų.

| Varšavoj, ant priemiesčio Praga, policija užtiko ginklų krautuvę. Ginklai buvo iš rando krautuvių pavogti, juos mat kazokai pardavė revoliucijonieriams.

| Holandijoj, miestnose Bloetėbdaat ir Oranjevoud apsireiškė cholera.

| Mieste Ufoj policija stengėsi suimti vieną Svenskio dirbtuvių darbininką, bet kiti darbininkai nenorėjo duoti, apsiautė policistus. Užgimė mušis, kuriame tapo daug žmonių sužeista. Pagelbon policijai pasiskubino kareiviai ir darbininkus pergalėjo.

$ Netoli Epernon, Prancuzijoj, užbėgo ant stovinčio prie stacijos pasažierinio trukio lokomotyva ir sudaužė kelis trukio vagonus. Prie to 9 pasažieriai likosi užmušti, 19 gi tapo sunkiai sužeistų.

| Maskoliški demokratai užbaigė savo kongresą ir išsiskirstė. Užgirtas likosi vienbalsiai nupeikimas Stolypino politikos ir visų jo žiaurių padavadijimų, karišku sudų ir kitokių jo sudrutinimo caro valdžios įnagių.

| Hongkongo porte sudegė angliškas garlaivys „Hankow". Ant jo buvo 2000 chiniečių, iš jų keli šimtai sudegė, daug nuo degančio laivo nušoko į jures ir prigėrė.

| Vengrijos politiškos partijos pareikalavo prašalinimo nuo vietos Vengrijos ir Austrijos užrubežinių dalykų ministerio, lenko grafo Goluchowskio.

| Meksike, pietinėj dalyj šteto Julises, uzgimė dideli tvanai, kuriuose pražuvo 128 žmones. Tvanai nunešė daug triobų ir galvijų; kaip kokiose vietose ant laukų yra ant 60 pėdų giliai vandens.

| Italijoj pasimirė garsi savo laike tragedijų lošėja, Adelaida Ristori. Ji važinėjo po visą svietą, buvo ir Amerikoj. Minėta tragikė turėjo 85 metus.

| Maskoliškas ministerių perdėtinis Stolypin vėl rado ant savo stalo laišką, kuriame jį gazdina nužudymu. Kas laišką padėjo, nežinia.

| Mieste Cienfuegos, ant Kubos, apsireiškė geltonasis drugys, pertai amerikoniški jurininkai ištraukė iš miesto.

| Havanoj, ánt salos Kubos, apsireiškė geltonasis drugys: į 48 valandas buvo čia 5 apsirgimai.

| Mieste Šušoj, ant Kaukazo, armenų bažnyčioj užtiko bombų ir ginklų krautuvę. Suareštavo daug armeniečių kunigų.

| Chinuose likosi išduotos tiesos, sulyg kurių po 10 metų nevalia bus Chinuose rukyti opium.

APGARSINIMAI.

Reikalingas prie „Lietuvos" spaustuvės geras raštininkas gerai mokantis versti iš angliškos į lietuvišką ir lenkišką kalbas.

Knygų perkupčiams.

„Lietuvos" išleistuvė rengia spaudon naują kalendorių 1907 metams. Kalendoriaus šventės bus sutaisytos pagal Suvalkų gubernijos budą. Todėl knygų perkupčiai, kurie reikalaus šitų kalendorių ant pardavimo tegul tuojaus parašo mums kiek jų reikalaus, kad męs žinotume kiek jų padaryti. Perkupčiai šiuos kalendorius gaus už numažintą prekę.

„Lietuvos" Išleistuvė.

Kankinanti nežinia.

Atsitikime susirgimo kokio-nors šeimynos sąnario, kiekvienas stengiasi kuolabiausiai pagelbėti. Kiekvienas stengiasi kaip-nors sumažinti kančias sergančio ir ant galo pataria vieną ar kitą vaistą. Tamista skubiniesi aptiekon ir atgal, pats kankinamas netikrumo, ar pirktas vaistas atneš pageidaujamą vaisių ar ne. Tokiame atsitikime yra tiktai vienas paveizdas kur perkami vaistai visada atneša laukiamą vaisių, taigi, perkant vaistus nėra jokios abejonės apie vaistų gerumą ir tas vaistas yra Trinerio Amerikoniškasis Eliksyras Karčiojo Vyno. Vaistas gelbia kiekvieną nesveikumą skilvio ir žarnų. Vaistas suteikia nevien pagelbą, bet teipgi išgydo ligonį visiškai; vaistas suteikia sveiką apetitą, reguliuoja žarnų veikimą ir sudrutina gromuliavimo organus. Padarant gromuliavimą atsakančiu, gema naujas, grynas kraujas, gema nauja pajiega raumenyse ir nervuoso, teipgi veiklumas smegenų ir raudonumas veido. Sveikiems sudrutys vaistas jų kuną ir pagimdys naują pajiegą ir ambiciją. Gaunamas aptiekose, arba pas patį fabrikantą Juozapą Trinerį, 799 S. Ashland av., Chicago, Ill.

Nušvito mano akys ir širdis linksmai.

Perkentėjau neišpasakytą vidurių skaudėjimą, sunkų dusulingą kosulį, jog bekosiant akys žaliavo ir į galvą kaip varpais, rodos, mušė skauduliai, aštrus skausmingi diegliai kaip elektrika po visą kuną varstė, nusilpnėjimas ant pajiegų tiesiog mane į desperaciją stumė ir teip per tris metus kankino toje sunki liga, rodos mano gyvastį, kuris kaip ant plauko kabojo, tai jau but geriaus numirusiam, ne kaip toks mano sunkus sergančio gyvenimas. Nors daugybes gydytojų perleidau, kurių prirašytus receptus ir pačių duotus vaistus vartojau, o kožnas vis kitokią ligą išrasdamas kitaip gydė ir nieko ne tik pagelbėjo, bet vis nykau ir nykau, o jau apie visokius balsamus, vynus nėra ką nė kalbėt, nes per šešis mėnesius gėriau, kurie paskutinias pajiegas atimdami, kaip žuvį vanduo išplovė.

Visokiems apgarsinimams laikraščiuose ir juokiam daktarui koks jis nebutų nors ir geriausias profesorius ar specijalistas netikėjau, laikydamas be vertės.

Bet kartą susitikus kaimyną — Juozą Pažeriatską, jis mane prigundė kad atsišaukčiau aprašydamas ligą per laišką į New Yorko Dr. Collins Medikališką Institutą, nes ir jam tenais išgydė nors kitokią ligą, bet sirgus per metus, ką kiti daktarai negalėjo išgydyti, Collinso Institute išgydė, o kad Juozelio rodos paklausiau, tai atsišaukus nors ne prašiau, bet paminėtas viršui Institutas kurio apgarsinimas ir šitam laikraštyje yra, atsiuntė kaip sakė dėl mano ligos. Po ištyrimui per profesorių ir kitą specijalistą daktarą sutaisytus vaistus ir vartojant, tai niekad nebučiau pats netikėjęs, kad į pusketvirtos nedėlios pasilikau sveikas kaip naujai atgimęs, per tai mano akys nušvito ir širdis pasiliko linksma, o už išgydymą Dr. Collins Medical Institutui tukstančius siunčiu padėkavonių ir dabar persitikrinau, tik Dr. Collins Instituto apgarsinimas tai yra teisingiausias, ką ir patvirtinu.

Su guodone
Mr. E. Mikolauskas,
P. O. Box 202,
Mountain Iron, Minn.

Lietuviškas Drapanų Štoras

The Bell Clothing

Atsidarys pabaigoje šio mėnesio. Iki atidarymui akcijas dar galima ganti pirkti po $10.00. Po atidarymui akcijos bus brangesnės, tai yra po $15.00. Todėl kurie mislijate prie lietuviško štoro prigulėti, tai pasiskubinkite akcijas nusipirkti kol yra dar gaunamos po $10.00. Akcijas galite užsirašyti pas štoro direktorių **Kazimierą Służinską**, kuris turi savo valandas „Lietuvos" redakcijoje ketvergais nuo 6 iki 9 vakarais ir nedėlioms nuo 9 iki 12 rytais.

„LIETUVOS UKININKAS"

Lietuviu Demokratu Partijos Laikrasztis skiriamas Lietuvos darbo žmonems. Iszeina du kartus per savaite isz Vilniaus, Lietuvoj.

Jame telpa teisingos žinios isz visos Lietuvos ir kitu krasztu svieto. Lietuvoj metu preke **$1.80**; Amerikoje **$2.50**

Kam yra miela prigimta szalis tevyne-Lietuva, tai užsiraszykit minetaji laikraszti, o žinosit kas ten dedasi dabartiniame revoliucijos laike. Vienas num. ant pamatymo 5 centai. Adresas:

M. J. Damijonaitis,
3120 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Draugyščiu Reikalai.

Apvaiksziojimas ir Balius.

Chicago, Ill. Draugyste Simano Daukanto, parengia 13ta metini apvaikszcziojima atmincziai L. I. SIMANO DAUKANTO gimimo dienos, nedelioj, 28 d. spalio, 1906 m. Freiheit Turner saleje 3417 So. Halsted street tarp 34 ir 35 gatviu. Sale bus atidaryta 3czia val. po pietu, prakalbos bei apvaikszcziojimas prasides pusiau ketvirta valanda.

Visus brolius lietuvius ir lietuvaites szirdingai kviecziame atsilankyti virszmineton saleje ir ant paskirto laiko pasiklausyti prakalbu, dainu, dekliamaciju ir muzikos. Grajys lietuviszka orchestra po vadovyste J. Macevicziaus.

Potam bus gražus balius ir prie geros muzikos visi jauni ir seni galesime pasiszokti ir suvisais smagiai pasilinksmyti.

Draugystes Simano Daukanto
Komitetas.

Lietuviszkas Teatras.

Passaic, N. J. Dr-ste szv. Jurgio parenge su pagelba liuosnoriu myletoju dramu ratelio baliu, ant kurio bus perstatoma drama „Iszgama" ir komedija „Žiile galvon—velnias vuodegon". Teipgi padainuos choras isz Paterson, N. J. tautiszkas dainas. Pokilis atsibus subatoje, 27 d. spalio, 1906, svetaineje po nr. 162 First st., Passaic, N. J. Prasides 6 val. vakare. Inženga 25c. Užpraszome visus lietuvius ir lietuvaites ant tu iszkilmiu atsilankyti.

P. Norkus, sekr.

Balius.

Seltzer City, Pa. Citizen's Kliubas laikys savo pirma baliu 1 d. lapkriczio, 1906, P. Simanavicziaus saleje. Prasides 10 val. ryto. Inženga dykai. Grajys lietuviszka muzika. Praszome visus lietuvius ir lietuvaites ant jo atsilankyti.

Komitetas.

Didelis Balius.

So. Chicago, Ill. Draugyste Szv. Izidoriaus tures pirma dideli baliu, nedelioj, 28 d. spalio, 1906, Templin saleje, ant kampo 83 gatves ir Commercial ave. Prasides 5 val. vakare. Inženga poral 25c. Užpraszome visus aplinkinius lietuvius kuoskaitlingiausiai ant jo atsilankyti.

Dr-te Szv. Izidoriaus.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo draugu, Jono ir Adomo Baltuszkiu, Suvalku gub., Senapiles pav., apie devyni metai kaip Amerikoje, gyveno pirmiau Chicago, Ill. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Ant. Ukialis
1525 Hamilton ave. Cleveland, O.

Pajieszkau savo brolio Jono Andriuszio, Vitkiszkiu kaimo, Suvalku gubernijoj. Pirmiaus gyveno Federal, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Magde Andriusziute
731 W. Lexington st. Baltimore, Md.

Pajieszkau savo draugo Franciszkaus Tautkevicziaus, Kauno gub., Raseiniu pav., Pasziles par., Karklienu miestelio. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

Vladislovas Belskis
Box 13 Harrisburg, Ill.

Pajieszkau savo szvogerio Juozo Lupszaiczio, Kauno gub., Raseiniu pav., Eržvilko valszczius, Neriu kaimo. Apie 6 metai kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Hironimas Macijevskis
Box 175 Grand Works, Ill.

Pajieszkau savo giminaicziu Ignaco Szukio, Frano Pilvelio ir Frano Naujelio, paeina isz Szveneželiu parapijos. Franas Naujelis buvo pirma Athens, Ill., Box 225, paskui susirgo ir buvo ligonbutyje. Teipgi pajieszkau savo szvogerio John Dedielio, Kibeikiu kaimo, Virbaliu parapijos. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

George Gutauckas
Rhone, Pa., Luz. Co.

Pajieszkau Antano Blažnio, gyvenusio Pittstone. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Antanas Sedukaitis
313 1st ave. Carnegie, Pa.

Pajieszkau savo szvogerio Jurgio Januleviczius, Suvalku gub., Kalvarijos pav., Kirsnos gmino, Delnickiu kaimo. Gyveno St. Louis, Mo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

J. Januleviczius
618 So. Union st. Chicago, Ill.

Pajieszkau Antano Geraicio: pirmiau gyveno 228 Woods Run ave., Alleghany, Pa.; tapo sunkiai sužeistas. Teipgi pajieszkau Magdelenos Czepaiczlutes, po vyru Narijauckiene, kaimo ir gmino Szunsku, Senapiles pav. Teipgi pajieszkau savo draugu, Petro Matuzo, kaimo Valguriszkiu, Vinco ir Motiejaus Glodu, Franciszkaus Skilandžiuno, visi trys Plokszczlu kaimo ir parapijos, Suvalku gub. Beto kun. Jono Kudirkos, kuris pirm 8 metu buvo Plokszczluose. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

J. Januszkeviczius
75 E. 22nd st. Bayonne, N. J.

Pajieszkau savo tikro brolio Jono Blaževicziaus, Kauno gub., Sziauliu pav., Paszuszuvos parap., Dužnagiu sodžiaus. Iszvažiavo isz Philadelphijos ant farmu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Viktorija Blaževicziute
320 Wharton st. Philadelphia, Pa.

Pajieszkau savo tikru broliu Stanislovo, Petro, ir Motiejaus Lembucziu, Kauno gub., Raseiniu pavieto, Nemokszcziu parapijos, Sziliu sodžiaus. Pirma gyveno Bostone, Mass. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Jonas Lembutis
4769 Melrose st. (Fra) Philadelphia, Pa.

Pajieszkau savo pusbroliu Antano ir Franciszkaus Savickiu. Paeina isz Kauno gub., Sziauliu pav. Nirtaiczių sodžiaus, Sziauilenu parapijos. Pirmiau gyveno apie Elizabeth, N. J. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

Juozapas Saviokis
158 Relsey st. New Britain, Conn.

Pajieszkau apsivedimui merginos lietuvaites, be skirtumo tikejimo, nuo 20 iki 30 metu senumo. Megstanczios laisve ir skaityma, ne fanatikes. Esu 28 metu senumo, karsztas socijalistas, darbininku draugas. Praszau atsiszaukti per laiszka arba ypatiszkai adresu;

P. V. Z. Mainieris
92 Sheldon st. Hartford, Conn.

Pajieszkau savo draugu Antano Koržinskio, ir Juozapo Dargžigio, abu Kauno gub., pirmutinis Sziauliu pavieto, Triszkiu miestelio, antras Vegero dvaro, Papiles parapijos, Kauno pavieto. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Konstantinas Tomkeviczia
P. O. Box 686 Coketsville, Pa.

Pranesame savo skaitytojams, kad czionaitinis Maskolijos konsulius persikrauste in kita vieta. Pirma buvo jo offisas 56 Fifth ave., o dabar 51 Lincoln Park Boulevard. Turinti kokius nors reikalus su juom kreipkites pas j po nauju adresu.

„Lietuvos" Iszleistuve.

Ant pardavimo geri vargonai.

Vargonai labai geri, parsiduoda už $10.00. Norinti pirkt tegul atsiszaukia adresu.

3312 So. Halsted st. 3rd floor isz pryszakio arba in „Lietuvos" redakcija.

Isz priežasties nesveikatos arsiparduoda pigiai du nauji mediniai namai su lotais už $9000. Del artesnio dasižinokite adresu:

St. Radževicze
4634 So. Paulina st. Chicago, Ill.

Isz priežasties ligos parsiduoda pigia groserne ir buczerne, senai apgyventoje vietoje ir turinti daug geru kostumeriu. Atsiszaukite

728 Canal st. Chicago, Ill.

Isz priežasties ligos parsiduoda labai pigiai didele Groserne ir buczerne, senei apgyventoje vietoje ir su daug kostumeriu. Biznis gerai iszdirbtas. Dasižinokite „Lietuvos" redakcijoje.

Pigiai geras lotas.

Geras lotas ant Auburn av., vertas $1000 parsiduoda už $700. Ant szitos ulyczios moka už lotus po $1000 ir po daugiau. Namai czia pastatyti niekada nestovi tuszti. Randos atnesza nuo 10 iki 15 procento. Pirk szita lota, pastatyk nama ir imk pinigus už randas, kaip už auksa. Dasižinok „Lietuvos" redakcijoj.

(2—XI)

Parsiduoda Farma.

Parduodu savo 2 akru didele farma. Ant farmos yra triobas su 8 rumais. 10 minutu iki karu. $2.00 įmoketi ir $900 Mortgage ant 5%. Farma Hunlington L. I. Atsiszaukti pas

P. J. Kolsaks,
156 Clinton ave. Mospeth, L. I.

Parduodu Bizni.

Didele, graži, szvagioj apylinkej bekernia. Biznis geral einasi; vieta tirsztai apgyventa lietuviais ir lenkais. Parduodu delto, kad privatiški reikalai priverte. Didžiausia ir daugiausiai iszvaranti duonos keptuve: per nedelia iszsnaudoja 50 baczku miltu. Atsiszaukit in trumpa laika adresu:

J. Gorsky
1320 So. Front st. Philadelphia, Pa.

Reikalauja 50 merginu prie sijonu ir ploszczlu darbo (Skirt ant Cloak). Darbas ant viso meto. Mokestis nuo sanvaiczio arba nuo stukiu.

Independent Skirt Factory
232 W. Congress st. Chicago, Ill.

Reikalauja mebliu apmuszinetoju ir sofu dirbeju (Upholsters and Couch makers), teipgi reikalauja jaunu vaikinu norinczių mokintis amata mebliu apmuszimo. Isz pradžios vaikinams mokestis $5.00 ant sanvaites. 9 val. darbo.

Hafner Furniture Co.
2620 Dearbon st. Chicago, Ill

Laivu Kalendorius.

Šitas Kalendorius parodo kada, iš kur ir koki laivai išplaukia į Europą, iš kokio Porto, kokią dieną ir adyną, ir kiek kaštuoja Šifkortės nuo Porto iki Tilžės ar Eydtkunų. Norinti važiuoti į Krajų tegul peržiuri šį Kalendorių, o žinos kada ir iš kur laivą gauti ir kiek visa kelionė kaštuos.

LAIVO VARDAS	Kompanijos vardas	Portas iš kur išplaukia	Diena išplaukimo	Valanda išplaukimo	Per tuk dienų perplaukia marę	Šifkortė kaštuoja nuo Porto į Tilžę	Eydtkunus
ARABIC	White Star	Boston Mass.	Spalio 25	4.30 vak.	9	36.65	36.70
AMERICA	Hamburg American	New York	„ 25	12 diena	10	37.80	37.95
BLUECHER	„ „	„ „	Lapkričio 1	8 ryto	10	37.80	37.95
BARBAROSSA	North German Lloyd	„ „	„ 23	10 „	10	38.15	38.20
BREMEN	„ „ „	„ „	„ 28	10 „	11	38.15	38.20
BRESLAU	„ „ „	„ „	Spalinio 25	10 „	13	36.65	36.70
BALTIC	White Star	New York	„ 24	10.30 ryto	7	41.80	41.95
CELTIC	„ „	„ „	Lapkričio 2	6 „	7	41.80	41.95
CYMRIC	„ „	Boston Mass.	„ 20	9 „	9	37.80	37.95
CEDRIC	„ „	New York	„ 21	8 „	7	41.80	41.95
CARMANIA	Cunard	„ „	„ 23	10 „	7	41.80	41.95
CARONIA	„	„ „	„ 6	9 „	7	41.80	41.95
CAMPANIA	„	„ „	„ 10	12 diena	7	43.80	43.95
DOMINION	Dominion	Montreal Que.	Spalio 27	7 vakaro	10	36.65	36.70
EMPRESS OF IRELAND	Canadian Pacific R.	„ „	Lapkričio 2	3 diena	6	37.90	37.95
EMPRESS OF BRITAIN	„ „	„ „	„ 16	8 ryto	6	37.90	37.95
ETRURIA	Cunard	New York	Spalio 20	7 „	8	41.80	41.95
FRIESLAND	American	Philadelphia Pa.	„ 27	10 „	8	36.65	36.70
FINLAND	Red Star	New York	„ 27	12 diena	8	39.80	39.95
FRIEDRICH d. GROSSE	North German Lloyd	„ „	Lapkričio 22	10 ryto	10	38.15	38.30
HAVERFORD	American	Philadelphia Pa.	„ 24	10 „	9	36.65	36.70
IVERNIA	Cunard	Boston Mass.	Spalio 30	8 ryto	9	36.30	36.45
KRONPRINZ WILHELM	North German Lloyd	New York	„ 27	12 „	7	44.15	44.20
KAISER WIL. d GROSSE	„ „ „	„ „	Lapkričio 6	10 „	7	44.15	44.20
KAISER WILHELM II	„ „ „	„ „	„ 13	1 diena	7	44.15	44.20
KROONLAND	Red Star	„ „	„ 21	9 ryto	8	39.80	39.95
KAISER. AUG. VICTORIA	Hamburg American	„ „	Lapkričio 8	9 „	10	37.80	37.95
LAKE CHAMPLAIN	„ „ „	Montreal Que.	Spalio 29	7 „	9	36.65	36.70
LAKE ERIE	„ „ „	„ „	Lapkričio 10	7 „	9	36.65	36.70
LUCANIA	Cunard	New York	Spalio 27	12 diena	9	43.80	43.95
MAIN	North German Lloyd	Baltimore Md.	Lapkričio 24	10 ryto	13	38.15	38.20
MAJESTIC	White Star	New York	„ 31	10 „	7	43.80	43.95
MERION	American	Philadelphia Pa.	„ 10	10 „	9	36.65	36.70
NECKAR	North German Lloyd	Baltimore Md.	„ 21	2 vakaro	14	36.65	36.70
NEW YORK	American	New York	Spalio 25	9 ryto	7	43.80	43.95
NORDLAND	„	Philadelphia Pa.	Gruodžio 1	10 „	9	36.65	36.70
OTTAWA	Dominion	Montreal Que.	Spalio 20	7 „	10	36.65	36.70
OCEANIC	White Star	New York	Lapkričio 7	9 ryto	7	43.80	43.95
PHILADELPHIA	American	„ „	„ 3	9 „	7	43.80	43.95
PENNSYLVANIA	Hamburg American	„ „	„ 17	5 „	14	37.80	37.95
PATRICIA	„ „	„ „	Spalinio 20	6.30 „	14	37.80	37.95
RHEIN	North German Lloyd	Baltimore Md.	Lapkričio 26	2 vakaro	14	36.65	36.70
SAXONIA	Cunard	Boston Mass.	„ 13	7 ryto	9	36.30	36.45
SAINT LOUIS	American	New York	„ 27	9 vakaro	8	43.80	43.95
SOUTHWARK	Dominion	Montreal Que.	Lapkričio 3	7 „	10	36.65	36.70
TEUTONIC	White Star	New York	„ 14	10 ryto	8	43.80	43 95
UMBRIA	Cunard	„ „	Lapkričio 3	7 „	8	41.80	41.95
VADERLAND	Red Star	„ „	„ 20	7.30 „	8	39.80	39.95
WESTERLAND	American	Philadelphia Pa.	„ 3	10 „	9	36.65	36.70
ZEELAND	Red Star	New York	„ 7	8.30 „	8	39.80	39.95

Virš parodytos prekės yra už vandenį ir Prusų geležinkelį, be Amerikos geležinkelio. Žemiau parodytos prekės yra už Amerikos geležinkelį nuo:

Chicagos į New Yorką $16.00
„ „ Bostoną $16.00
„ „ Philadelphią $15.50
„ „ Baltimorę $15.00
„ „ Montreal $15.00

Pridėk Amerikos geležinkelį prie vandenio prekių ir matysi kiek kaštuos visas kelias nuo Chicagos iki Tilžės ar Eydtkunų

Iš Chicagos reikia išvažiuoti 2 dienoms pirm laivo išplaukimo. Trukiai iš Chicagos išeina 3 val. po pietų.

Ar gali kur nors rasti daugiau laivų kaip pas mus? Ne! Męs turime dar daug daugiau laivų, tik del stokos vietos visų sutalpinti negalime. Musų šifkorčių prekės yra teip pigios kaip pačios kompanijos ofisuose. Jeigu kur nors ant šių laivų gausi šifkortę pigiau kaip pas mus, tai męs duosime tau $50.00. Pamėgink ir persitikrink.

Tiek daug teip greitų laivų ir teip teisingų prekių niekur nerasi kaip pas:

A. OLSZEWSKĮ
924 33rd Street, Station 60, Chicago, Ill.

Kas nori važiuoti į Krajų, tegul ateina pas mus, o čia visada gaus savo laike greitą ir gerą laivą.

Reikalinga Moteriszke.

Pajieszkau naszles moteriszkes, kuri galetu prižiureti vaikus, teipgi apžiureti szeimyniszkus darbus. Gali tureti teipgi ir savo vaikus. Atsiszaukti ant adreso:

Vincas Vabalaviczia
90 North 5th st. Brooklyn, N. Y.

Reikalaujame 500 darbininku in Michigano miszkus, mokestis nuo $28 iki $35 ant menesio ir pragyvenimas, paskolinsime ant keliones isz Chicagos; 1000 vyru ir amatininku in Kalifornijos valstija, dideles mokestys, kelione isz Chicagos $33; 2000 darbininku prie geležinkelio darbu Washingtono valstijoje mokestis nuo $2.25 iki $3.00 ant dienos, kelione isz Chicagos $12; teipgi reikalaujame moteru ir merginu prie visokiu užsiemimu szitame mieste. Lietuviszkas agentas; ateik tuojaus arba raszyk, indedamas už 2c pacztine stempa atsakymui. Adresas:

J. Lucas,
666 Milwaukee ave., Chicago, Ill.

Marija Dowiatt Lietuviu Daktaras Kauno gub., Sziauliu pavieto. 723 W. 18th st. Telefonas Canal 1208. Telefonas Canal 7082. Telefonuot galima isz kiekvienos aptiekos. Pagrižo Chicagon ir pradejo gydyma ligoniu kaip pimiau ant seno adreso.

Apgarsinimas.

Brangus lietuviai ir lietuvaites, broliai ir seserys, seni ir jauni, dideli ir maži. Atsitiko man didele nelaime, nes pameczjau daugiau negu 13 doleriu pas Szv. Jurgio bažnyczia. Radejo meldžu nuolankiai man pinigus perduoti už ka duosiu gera atlygimą.

Elena Pikeliene
3850 So Kedzie ave. Chicago, Ill.

Skaitykite atidžiai.

Praneszu, kad iszradau vaista nuo susiszlapinimo lovoje. Iszgydau kiekviena atsiszaukusi. Vaisto preke $1.50. Asz prižadu kiekviena iszgydyti in 2 dieni. Adresuokite:

J. M. Laukaitis
201 W. Center st. Shenandoah, Pa.

Aukos reikalams revoliucijinio judejimo Maskolijoj.

AUKOS „LIETUVOS" REDAKCIJON ATEJUSIOS.

Waterbury, Conn. J. Žukauckas $1.00; S. Priceviczia, J. Daugela, S. Jerulaitis, J. Marcinkeviczia po 50c; M. Kirminaitis, J. Szimuliunas, V. Priceviczia, V. Daugeliene po 25c; P. Lasdauskaite, A. Maconite po 15c; O. Ramanauckiute 10c. Viso $4.40. Skirti L. S. D. P.

Scranton, Pa. A. Juocziunas, J. Gribinas po $1.00; M. Spudis, M. Grudis, J. Januszauckas, K. Gudaitis po 50c; J. Juocziunas, J. Grudzinskas, M. Spudiene, M. Ciplijauckas, J. Vanagaitis, K. Krauczunas, P. Ciplijauckas, J. Viszcziuzis, J. Juodeszka, J. Makauckas, J. Matuseviczius po 25c. Smulkesniu auku tapo surinkta 27c; tai viso labo surinkta $7.02. Prisiunsta „Lietuvos" redakcijon $6.92.

„DILGELES"

Vienintelis lietuviu kalboje satyros ir juoku laikrastis. Iszeina menesiais, gražiais paveiksleliais papuosztas. Pirmame Nr. tilpo sziokie straipsneliai: 1. Nuo iszleistuves, 2. Kas tai yra piktzierius? 3. Lietuvos dirvonuose, 4. Rasztu kratinys, 6. Kunigai seseris „lukuria", 6. Ponas ir ubagas (eiles), 7. Ir stebuklingumas ne amžinas, 8. Naujas lietuviu greitakalbis, 9. Caro malone kankiniams, 10. Isz Amerikos pudimu, 11. Isz istorijos, etc. etc. — Preke „Dilgeliu", metams — $1.00; pusmecziui — 50c. Iszleistuve labai kvieczia „Dilgeles" užsirasztyti metams, o redakcija jokiu budu neprižada, kad skaitytoju nedilgys. Adrisas labai aiszkus: **Dilgeles** 1418 So. 2nd st. Philadelphia, Pa.

100000 Naujausio Iszdirbimo Laiszkams Popieru.

Parsiduoda tuzinas po 25c. Už $1.00 6 tuzinai. Popieras yra tautiszkos, meiliszkos, tikejimiszkos, antitikejimiszkos, socijalistiszkos ir revoliucijonieriszkos. Jieszkau pardaveju po visus miestus ir duodu gera uždarbi:

F. Milaszevsky
25 W. 2nd st. So. Boston, Mass.

E. DEUTSCH
pardavejas
Naujausios ruszies apautuvu.
2969 Archer av. Chicago.

Musu vaisbine žyme gvarantuoja už gryna, gera tavora, už gera darba ir naujausius bei gražiausius stylius. Szita teipgi patikrina ir didelis skaitlius musu pirkeju. Vieeas užsisakymas isz musu dirbtuves parodys Tamistai, kad mes tikrai isztesiame ka prižadame apie gerus czeverykus. **Mes duodame Fish Treding stempas.**

:: UNI-VER-SAL GYDUOLES ::

Visi žmonės užsitiki mums ir musų gyduolėms, kuriems duodame teisingiausię rodą per laišką dykai.

Kaip išsigydyti Rupturą, Akių ligą, Galvos ligą, Slinkimą plaukų ir Pilkimą, Pučkus, Saulės įdegimą, Didervines, Niežus ir lytiškąjį brudą. **Gyduolės nuo dantų** geriausios už 20c. **Nuo kojų užtrinų** tik 10c. Męs turime apie pusę milijono laiškų su padėkavonėmis nuo žmonių visokių tautysčių. Rašyk pas mus: **J. M. BRUNDZA CO.,** 996-998 Broadway, Brooklyn, N.Y.

Naujos Fortepijonu Natos.

LietuviuHymnas. Žodžiai ir melodija V. Kudirkos. Fortepijonui prirasze A. Kaczanovskis, Ryzoja, 1909...30c

Pinigus siuskite ant adreso:
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd St., Chicago, Ill.

Gramatika
angliškos kalbos

Su ištarimu kiekviено angliško žodžio lietuviškai kaipo tai: beast (byst), žveris; eight (eit) aštuoni; eye (ai) akis ir tt. 174 puslapių. su prisiuntimu $1.25

Naujas Budas išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyti,
be pagelbos mokintojaus, 24 puslapiai, su prisiuntimu ..... 10c.

Pinigus reik siusti „Money Orderiu" ant šio adreso:

P. Mikolainis,
Box 15, Sta. D. New York.

Saugiau
::: NEGU :::
BANKOJE!

GYVENK VIENOJE IR ISZRANDAVOK ANTRA.
Už $2.700 iki $3.500 galit pirkti viena isz
50 Nauju Dyiem Auksztais Namu.
Arti Western Electric Co., Sears Roebuck Co., National Melleable Castings Co., Winslow Broliu ornamentaliszku geležiniu darbu ir amerikiniu spiraliszku dudu iszdirbiniu.

20,000 Darbininku Žmoniu. $300 inmokesties.

Liekinys po $32.00 kas menesis, imant paluki drauge. Randos $30.00 ant menesio; 5 ar 6 kambariais trioba su auksztu ir 7 pedu ponamiu su iszlietais pamatais. Georgijos puszies apdabai; maudykla, szilias ir szaltas vanduo. Visoki pagerinimai intaisyti ir apmoketi.

14ta Gatve ir 49ta Avenue.

Lotai Granto Žemiszkosios Bendrijos Podalyj neužilgio pakils savo verteje. (Dovydas B. Lyman, globejas. Willard T. Block, iždininkas).

Mes parduodame juos dabar po $450 ir daugiau už Lota $50.00 inmoketi, likusiejie $10.00 kas menuo.

Penki centai nuvažiuoti in viduri miesto.

ISZIMTINIAI AGENTAI
Knott, Chandler & Co.
110 Dearborn Street.

Vietinis Ofisas: 12ta ul. ir 48ta ave. Atdaras kasdien ir nekelioms. Jas. E. Hildreth, užveizda, savinybes skyrius. Lietuviszkas Pardavejas buva visada ant vietos; jis visame jums patarnaus.

Pinigus paskoliname budavojimui.

AŠ ATGRIEBIU SERGANČIUS VYRUS.

Kelank, kol tavo visas organizmas bus apimtas ligos, kol tavo nervu organizmas bus suardytas, prislegtas ir tu pastosi fiziszkai ir protiszkai sunykusiu, netinkanczIu prie darbo, mokslo ar draugijiniu pareigu ir privalumu gyvenimo. Nežinomas, netinkantis, ar bile kokis gydymas gali tik užkenkti. Arsziausi atsitikimai, kuriuos asz gydžiau, buvo tie, ką buvo gydyti neatsakanczIai pirma manęs, kiti buvo aplouszinti ant viso ju gyvenimo del netinkusiu chirurgiszku talsymu. Asz gydau atgriebdamas ir užlaikydamas. Asz neskelbiu piaustymo ir naikinimo, kad atsiekti greita iszgydyma. Kožnas sergantis vyras priklauso nuo saves, kad buti iszgydytu geral ir prideranczIai. Asz iszgydau ant visados.

UŽNUODIJMA KRAUJO su 30 d. esu be gyvsidabrio ar potaszo.
HYDROCELE su 24 valandoms be operavimo.
SZLAPYKLINES KLIAUTYS su 10 dienu be piaustymo ar skausmo.
ECZEMA, spuogai, dedervines, niežai ir visokios odos ligos iszgydomos greitai ir visiszkai.
NUŽUDYMAS VYRYBES atitaisoma su 14 dienu.
INKSTU, PUSLES IR PROSTATINES LIGOS. Mes iszgydome visokia iritacija, tankuma szlapinima, užsistojima, skaudejima strenu, menka begima ir katariszka stovi.
ALMANCZIOS OPOS. Mes nepalsome, kaip ligai jos bus stoveje, ar kokios jos, musu budas gydymo iszdžiovina jes nuojaus.

D-ras LORENTZ 614 Penn Ave. Antros lubos nuo pryšakio Apžiurėjimas ir pataritaas dykai. **PITTSBURG, PA.**

Ofiso valandos: Nuo 9 ryto iki 9 vakaro siokiems dienoms; nuo 9 ryto iki 4 po pietų šventdieniais. Parašyk, jei negali ateiti į ofisą.

LIETUVIU GYDYTOJAS
A. L. Graiczunas, Ph. G. M. D.
3202 S. Halsted st., kerte 32os gat., Chicago, Ill.
Tel. 7399 Yards.

Lietuviai, nesidinokite save apgaudineti visokiems profesoriams ir szundaktariams, pas kuriuos tik pinigus sukiszate, o sveikatos ir teisingos rodos negaunate. Jei sergi kokia liga, eik pas Dr. A. L. Graiczuna, jis duos tau teisinga roda **DYKAI**, ir pasakis ar galima iszgydyti ir kaip ligai gydymas trauksis.

Dr. A. L. Graiczunas nesuvedžiojo dar jokio ligonio ir isz pirmo pamatymo pasako, ar ligonis yra iszgydomas, ar ne; kuri aptarna iszgydyti, iszgydo greitai ir už maža užmokesti, turedamas metine alga nuo ligonbucžio ir nereikalaudamas savo užsilaikymui ligonio kiszenius tuszinti.

Gydo visokias ligas be skirtumo: Vyriszkas, moteriszkas ir vaiku ligas.

Neiszteklingus gydo ir reikalui parejus operacija padaro **DYKAI** nuo 8 iki 9 val. ryto kasdien.

Valandos priemimo ligoniu kasdien ir nedelioms: Nuo 8 iki 10 val. ryto; nuo 12 iki 1 val. po pietu ir nuo 6 iki 10 val. vakare.

Degtine! **MORRIS FORST & CO.** Slyvine!
COR. SECOND AVE. & SMITHFIELD STREET
PITTSBURG, PA.

Mes esame pagarseje po visas Suv. Valstijas, kad parduodame geresne degtine pigiau negu koki nors kita firma ar degtines krautuve Amerikoj.

Mes apmokame visas siuntimo leszas (kasztus) in rytus iki New Yorko ir in vakarus iki Chicagos ant pirkiniu virszaus $5.00. Jeigu parsiesina toliau siustí, duodame 10 nuoszimti, idant tuomi pirkejas parsiunsdinimo leszas galetu apmoketi.

Orderiuojant siunskite pinigus registruotame laiszke ar per Money Order ant varko **Morris Forst & Co., Cor. Second Ave. & Smithfield St., Pittsburg, Pa.**

Parsiisunsdinkite musu privatiszkaji prekiu surasza. Kalbame visose kalbose.

Vynas! **Morris Forst & Co.** Torkoly!
COR. SECOND AVE. & SMITHFIELD STREET
PITTSBURG, PA.

NAUJI TAVORAI
NAUJOS PREKES
Naujas kataliogas!

Pranešu Tautiečiams kad reikalaujant gerų daiktų, k. t. Laikrodėlių, Lenciugėlių, Žiedų, Fonografų, Armonikų ir kitokių visokių daiktų. Pirma nėgu eisite pas svetimtautį, užeikite pas mane; iš kitų miestų parašykite laišką paduodami savo adresą, tai prisiųsiu savo krautuvės NAUJA KATALIOGA lietuviško kalbo dovanai, katrame yra šimtai visokių daiktų paveikslai ir (kainos) prekės.

Iš kitų miestų, apsteliaviMus atlieku teisingai ir greitai pasiunčiu per Expressą arba pačtą. 5 metai praktikos ir teisingo vedimo prekystos, yra mano davadu.

M. J. DAMIJONAITIS,
3120 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILLINOIS.

1804 Mažas Aukso Aitorius, franouziškos giuodnios skurenės apdarais, apvalinis kampais, auksinė krietka, kryžius ir kraštai.....[illegible]

1420 Tikyba ar mokslas? Tyrinėjimai tikėjimiški, moksliški ir draugiškai politiški. Antra laida su priedu. Chicago, Ill., 1901. pusl. 211.....50c

878 Lietuvia pratėviai Mažoje Azijoje nuo senovės iki jie pateko po valdžia persu. Parašė Lietuvos Mylėtojas, Chicago, Ill., 1899, pusl. 283 ir 4 didelės mapos, parodančios vietas, kur senovėje lietuviu pratėviai gyveno 800 metu prieš Kristaus gimima.....50c

Dr. Chas. Z. Urnich,
Lietuvis
Akiu ligu Specialistas-Optikas.

Pasekmingai gydo akiu ligas, atgriebia nuo apakimo, ištiniso žvaigzdes akis, prirenka akinius silpnoms akims, paszalina galvos skaudedejimus. Kasdien ir nedelioms nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro arba rasyk 4'—13 La Salle st Chicago.

569 Svieto pabalga. Iš rusiško verte Pr. Siliulelis. Chicago, Ill., 1902, pusl. 31. Kas nori dasižinoti kada bus svieto pabaiga tegul perskaito šia knygele.....10c

1270 Lietuviškas Lementorius su poteriais, katekizmais ir mistranturu. Viluiže, 1862, pusl. 52.....15c

1152 Kaip geriausiai laikoti numirėli? Piešinys Dro L. Wehlau. Iš angliško išguldė kun. V. Dembskis. Chicago, Ill., 1900 pusl. 52....15c

114 Ponas ir Bernas, Chicago, Ill. 1904 pusl. 64. Apysakaite L. Tolstojaus iš gyvenimo maskoliišku kaimeliu; žiurėdi norinčiam susipažinti su buviu ir sanitygoms gyvenimo maskoliišku kaimeliu; ji verčia skaitytoja jausti drauge su prislegtais vargu žmonemis....15c

---

EIKITE PAS DR. B. M. ROSS
SU SAVO NESVEIKUMAIS

o jis jumi išgydys. Yra vienas iš pasekmingiausių gydytojų Chicagoj. Turi 22 metu patyrimo. Išgydo svaigimą, užimą ir skaudėjimą galvos, prastą atminti, negalėjimą suvienyti mislių ant vieno dalyko, slinkimą plaukų, silpnumą ir įdubimą akių, pajuodavimą paakių, spuogus ir plėmas ant veido ir kuno, katarą nosies ir gerklės, užimą ir spingimą ausyse, sunkumą ant krutinės ir skausmą duobiukėje, negalėjimą valgyti, atsirugimą vėju ir skystimu, plakimą širdies, dusulį, greitą nuilsimą, gumbą, užkietėjimą vidurių, skaudėjimą strėnu ir kaulų, reumatizmą, drebėjimą kraujo ir jausmą bėgiojimo po skura kas yra ženklu nervų silpnumo, inkstų ligas, kraujo užnuodyjimą, paslaptingas ligas kaipo tai: šankerį, syfilį ir triperį, nesveikumus kylančius nuo patžagystės jaunose dienose, naktinius ir dieninius nubėgimus sėklos, nerviška nusilpnėjimą, išsigandimą, baisius sapnus, gėdingumą, nusiminimą, susišlapinimą lovoje ir šeip tankų šlapinimą, silpnumą lytiškų dalių, kylą, silpnumą kuno, patrukimą, kiaurajį kaltūmą, rožę, niežus, sunkumą kojose, nutirpimą dalių kuno ir tt. Jeigu turi nors vieną iš virš paminėtų nesveikumų, tai nuojaus kreipkis pas Dr. B. M. Ross, kuris yra specijalistu, jis tau duos teisingą ir gerą rodą. Yra ypatingai pasišventes išgydyme ligų kurių paprasti daktarai neinstengia išgydyti. Noredami rodos per laišką, įdėkit keletą markių ant atsakymo.

DR. B. M. ROSS 167 DEARBORN ST. CHICAGO, ILL.
ANT KAMPO MONROE STREET, UŽSIKELK ELEVEITORIUM ANT 5TO FLORO
OFISO VALANDOS:— Kasdien nuo 9 ryto iki 4 po piet. Vakarais, Išskyrus Utarnika ir Ketverga, nuo 7 iki 8. Nedėliom nuo 10 iki 12.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinems draugystems iszdirbtas **Karunos, Amerikoniszkas Weilawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenklelius, Kepures ir del Marszalku paredus.**

Guodotiniems Kunigams iszdirbtas **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir visus bažnytinius paredus. Visoki darbą atlieka artistiszkai in laiką.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu prideranczIai atliktas ir tuom suszelpti savo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

Vyrams Tiktai!
Kaip busi Chicagoj tai atsilankyk in
GALERIJA MOKSLO
344 South State St. Chicago, Ill.
Ineitmas Dykai.

Patemyk stebuklus Osteologijos
" " Fiziologijos
" " Neurologijos
" " Pathologijos

Mokykis pradžia žmogiszkos rasos nuo lopszio iki grabui.

Milžiniszkumai ir keistumai gamtos.

Atdara kasdien nuo 9 ryto iki 12 vidurnakczio. Paprasyk daktaro prie durs lietuviszkos knygos, visai dykai! Aplankykite tadaliau.

344 South State St. arti Harrison
CHICAGO, ILL.

[Laboratory 313 Bedford Ave.] Geriausia gyduole ant užlaikymo plauku.

musu vaistai yra pasekmingiausi, gydo daugybe ligu. Plaukus tikrai atsaugina, slinkima, pleiskanas, papuczkus ir daugei kitu ligu su naujau siu budu žadikai gydymas. paraszykite pas

Prof. J. M. Brundza
New York & Brooklyn, U. S. A.

Ar nori gera ir geroje vietoj Lota?

Jei teip, tai pirk lota ant Auburn ulyczios arba ant 33rd ul. prieszai szv. Jurgio bažnyczia. Lotai dideli, turi dvi alles, grazioje, ramioje, lietuviu apgyventoje vietoje, prieszai lietuviszka bažnyczia.

Lotu prekes nuo $900 ir augszcziau.

Szie lotai už metu bus verti $1200. Yra tiktai 19 lotu ant pardavimo. Pasiskubinkite kas norite ingyti gera, geroje vietoje lota, pakol dar yra isz ko pasirinkti.

Lotu agentai:
A. Olszewskis, 924 33rd st.
Felix J. Wengierski, 3137 S. Morgan st.
J. M. Tananeviczia, 3244 S. Morgan st.

Dr. J. Kulis
Lietuviu Gydytojas ir Chirurgas
3255 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moteru, vaiku ir vyru. Tapigi turi didele praktika ir gydo pasekmingai visokias limpanczias, užsisenejusias ir paslaptingas vyru ligas. Daro operacijas pasekmingai.

KOZMINSKI & YONDORF,
73 Dearborn st.
Bankieriai.

Mes skolijame PINIGUS ant turtenybiu ir jei tu rengiesi turtenybe pirkti mes su džiaugsmu prigelbesime, paskolindami tau dali pirkinio pinigu. Greitas veikimas. Lengvos iszlygos. Agentai apmokami dosniai.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS

OFFISAS—Kampas 31-mos ir South Halsted Gatvu ::::::
CHICAGO, ILL.
GYVENIMAS VIRSZUI APTIEKOS

TRAUKIA DANTIS BE JOKIO SKAUDEJIMO, ĮSTATO NAUJUS, AUKSINIUS AR KOKIUS KAS NORI. DARBA GVARANTUOJA. ::

JEIGU SLENKA
PLAUKAI
tai nelauk kol jie visiszkai nusilinks. Dailus, tankus ir ilgi plaukai padabina žmogu, ir yra didžiausiu grozybes turtu. **John's Hair Invigorator** suteikes stimkima plauku, sutvirtina szaknis, inteigia spartu augima ir vieton iszpuolusiu atsaugina naujus, szvelnius, dailius ir ilgus plaukus. Iszmaikina pleiskanas ir visokius nesusystumus galvoje. Ziius plaukus sugražina in naturaliszka parva. TukstanczIai žmonin apsisaugojo nuo peplikimo vartodami John's Hair Invigorator. Kam valkszanciot su nedailiais, retais, nutriususiais plaukais ar prapilkusis galva kad galima užsiauginti dailius ir ilgus plaukus. Preke $2.00 už butely. 3 buteliai už $5.00. Didelis gyduoliu kataliogas dykai.

John's Supply House, 22 Sta. H, Chicago.

Lietuviu Daktaras
Marija Dowiatt
Kauno gubernijos Szialiu pavieto.
723 W. 18th st. Chicago, Ill.
Telefonas Canal 1808. Telefonas Canal 7082.
Telefonuot galima isz kiekvienos aptiekos. Pa griže Chicagon tuoj pradejo gydyma ligoniu kaip pirmiaus ant seno adresu.

Raulai kur tu begi? Nugi pas Petra Szleki nes labai isztroszkes, o pas ji galima atsivedyti, nes jis turi puiku ir szalta bavarska alu, gardžia ruska ožiszczena arielka, cigarus net isz Havanos, o issigerus gauni žmogus puiku užkandi kiekviena diena, tai jau ligian su tamista kalbeti negaliu. Lik veikas turiu skubintis. Prie to jis turi puikia sale del veseliu ir mitingu ir palkauso kiekvieno, o ypacz už tlumocziu susikalbeti angliszkai. Ateikite pas mane, o asz jum patarnusiu už dyka visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiave isz kitu miestu galite gauti pas mane geriausia nakvyne.

Petras Szlakis,
3321 Auburn av., Chicago, Ill.
(Tarpe 33-ios ul. ir 33-io P.)
Telephonas Yards 6012.

Pasirodavyk su Lietuviszku Daktaru
..... pas .....
Chicago Medical Clinic
344 So. State St., Chicago, Ill.

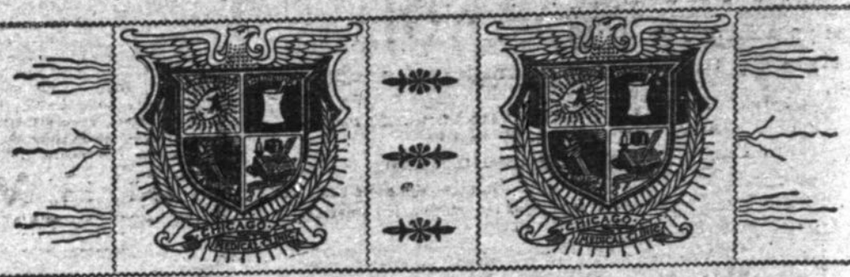

Silpni, Nerviszki ir Serganti Vyrai.

Jeigu esi apimtas kokia liga, ar ligų komplikacijoms, tu turi rašyti arba ir silankyti pas mus pirma, męs gvarantuojam nuodugnį išgydymą, kuris pasiliks amžinai, jeigu rasime tavo ligą išgydomą.

Ar tu esi nerviškas ir nusiminęs, nusilpnėjęs, nuvargęs rytmetyj, truksta ukvatos, greitai pailstantis, gėdingas, piktu išrodantis, neužsitikintis, nusigąstantis, nespakainas ir užerzinantis?

Ar atmintis prasta, lenki draugiją, truksta energijos ir sveikatos, turi juodus paakius, pučkus, plėmus ar kokius nors pratrukimus ant skuros, nemorališkus sapnus, nubėgimus sėklos, patrotytą vyriškumą, lytišką nusilpnėjimą, neišsivysčiusias ar šaltas privatiškas dalis, nusistojimą šlapume palaikius per naktį, skausmą strėnose, inkstų ar puslės ligą, Puletekį, Pasididinimą Gyslių ar Užakimą Varpos?

Jeigu turi, męs gvarantuosim amžiną ir užtikrinantį išgydymą, jeigu męs rasime kad tavo liga yra išgydoma. Kožna periškada vedusiam gyvenime bus prašalinta. Rašyk pas mus prašydamas klausymo lakšto. Ligoniai yra gydomi su didžiausiu pasisekimu per laiškus. Gyduoles siunčiame be atkreipimo atydos, po visas dalis pasaulės.

Raszyk klausymo lakszto ir gausi rodą.

Offisas atidarytas kožną dieną nuo 10 ryto iki 4 po pietų ir vėl nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliom ir Šventadienom nuo 10 iki 12.

Chicago Medical Clinic,
344 S. State Street, arti Harrison ul., CHICAGO, ILL.

VAISIAI SVEIKATOS.

Kaip sumanus Ukininkas pritaiko gerą seklą paset i tinkančia žemę, --- kurie gražiai sudygsta, gerai auga ir gausius vaisius atneša -- taip lygiai sumanus Daktaras Profesorius su Specialistais pritaikant gerai, tinkamus vaistus prie ligos ir visu silpnybiu --- vartojant, užmezga išgydima, augina pajegas ir išduoda vaisius sugražynant gera sveikata.

Sveikata tai didžiauses turtas žmogaus. Bet patekus i nelaime ligos, reik but labai atsargiu, kad nepatekt i šundaktariu pinkles, kurie, po visokiais išmislytais vardais dengdamiesi skelbiasi, lygei reik ir sergetes: kurie vadinasi — viens ir tas pats daktaras — ant visokiu ligu specialistas, bet teisyngai negali but ne ant jokios ligos specialistu, jei ant visu esąs; kaip ir kvarbuotas patentuotas vanduo vadinamas vaistais vinais ir balsamais, ne jokios ligos išgydit negali.

Nuo tokiu šaldru gydimo, jei ligonis neatsivaduoja smerčiu, tai liekasi visai sukliuręs ant sveikatos.

Nors ir tada jeigu dar atsiduos globan tikro moksliško gydimo su pagelba tikru vaistu, kad ir su dideliu pasidarbavimu kovoje su liga, bet sumanus Daktarai tikri Specialistai ir Profesorius — pergali ligą sugražynant gerą sveikata.

Per tai, jei jautiesi savije koki nesveikumą, tai geriause iš kart kreiptis, prie geru Daktaru ir tikru Specialistu, kurie beabejones visokias ligas išgydo ir jau šimtams tukstančiu žmoniu sugražyno ir kasdien sugražyna sveikata, tai yra visiems geriause žinomas **Dr. E. C. COLLINS MEDICAL INSTITTTE**, kureme yra Daktaras Diplomuotas Profesorius ir ant kožnos ligos tikri Specialistai Daktarai, nes atsišaukus žodžiu ar per gromatą — aprašant ligą, liekasi po vadovystę Profesoriaus ir Specialistus ištyrta ir pritaikiti gryni tikri vastai prie ligos ir visu silpnybiu; kokie tik yra žinomi daktariškam mokslui, kokius tik žeme ir gamta išduoda, o ypatingai paties Instituto Labatorijos išrandami, kuriuos prisiuntus, pagal pamokinimus vartojant, nesveikasis apturi savo gerą pirmutinę sveikat, kaip pirmiaus niekad nesirgęs; per tai ne dovanai tą Institutą visi ir vadina **VAISIUM SVEIKATOS.**

Kad toks gydimas daugiausia vaisiu sveikatos išduoda, tai iš daugybes nuolatiniu padekavoniu, pagal prašyma išgyditu, keleta patalpiname, štai je pats kalba;

Mielas Daktaria Profesoriau!

Jau kaip Profesoriui žinoma, kad labai sirgau ant kataro plaučiu, trumpo kvepavimo, skausmo ir diegliu krutinej, bjauraus skrepliavimo, skaudeimo, ir svaigimo galvos, kaip ir vaikščiojanti reumatikos diegiai po visą kuną. Nors pas daugeli daktaru gydžiausi ir visokiu liekarstu prigeriau bet vis man daresi arsiaus, taip kad jau buvau visai nustojas vilties išgydimo. Skaitant jus apgarsinima po antgalviu „Saltinis Sveikatos" ir atradau kad jus išgydyte visokes ligas, pražvito mano akis ir viltis kad dar galiu but sveiku ir išgydtu. O kaip tik per laika aprašiau savo liga ir kankinimus, tad liekarstas suteja jus atsiuntetę ir suvartojau tuos vaistus pasijutau ant didelu pasigerinima ant sveikatos bet kad dar ne suvisai buvau pilnai sveikas, kaip pareikalavus atsiuntet, dar vaistu, tai tuos paskutinius suvartojas pasilikau sveikas kaip niekad nesirgęs ir dabar esu persitikrenęs, kad likusi pamatiškai išgydytas ir liga neatsimanys. Siunčiu širdingiause padekovania už sugražinima sveikatos, linkedamas jums ku didžiausios faimes; ir kad gelbetumei mus brolius nuo kankiniu ligos.

Su guodone dėkingas
M. A. Degutis, box 24, Pickering, La.

Daugalingas Profesorian Instituto!

Kaip Jums žinoma nuo pirmiaus aprašytos mano ligos, kurie per du metus kankino, viduriu sloga, skaudejimas po krutinę, širdies liga su abelnu nusilpnynejimu kankino, galvos svaigimas, negalejimas kvapo atraut, vaikčiojanti diegiei po visą kuną dusinant ir skausmingu neregulariaisku menesiniu ir tekiamas, baltuju andrapaniu — nors gydyjes pas daugeli daktaru, bet tolinus pasveikimo, mano liga vis eio blogin, ir viltis išgyjimo nustojau. Bet kaip parašiau Juma apie liga ir atsiustus vaistus emian vartot, iš kart pasiutau savije kaip ir revoliucija, bet tolaius vartojant jaučiaus lengviau ir geriau ir kaip suvartojau paskutinius, pasilikau sveika kaip niekad nesirgus, nors jau praejo 5 nedelios esu persitikrinęs, kad mano liga pilnai išgydita. Užtoki skarba sveikatos tukstančiais kartu dekavoju, nes pirma buvau ne gyva ne numirus, o dabar sveika ir laimina, tegul bus palaiminta motina iš kurios vaisius, išaugo toks gelbetojas nelaimingu, su tikru talentu daktarystes. Mano dekinguma teiksites pagarsint, kad sergantį kaip aš buvau, žinotu kur rast tikra pagelba.

I. Mockene,
134 Leighton St., Fitchburg, Mass.

Makanus Profesoriau ir kiti daktarai!

Tai dabar tai su džiagsmu rašau šita gromatą, bo jau mane išgydit nue taip didelio kenteijmo, lytišku dalin skaudejimo, ir nusilpnėsimo o tankus šlapinimas (kaip su peiliais reze, blogius sapnu ir sekios nubegimo abelno nusilpnejimo, nerviskumo, skaudejima po visą kuną ir labiaus žonuose ir viduriuose kaip ir svaigyma su skaudejimu galvos, užima ausię ir didelio nusiminimo, mistijau kad iš pieto išaisu, kaip Jums buvau pirmiaus rašes Nors pas daugeli daktaru gydžiausi ir buvau pas: save vadinančiais iš Europos profesoriais tad ir persitikrinau, kad nera profesoriais bet ne daktarais o tik šundaktarai. daug visokiu ligu išmelino ne vienos išgydit negali. O kaip perskačiau Jus paraišta Vadovas in Sveikata tai pažinau savo laimines kladras ir liga su priežasčia. Juma aprašiau ir prisiustus vaistus nors dar nesuvartojau visus, kurious man pritaiket, bet pasilikau sveikas kaip naujai atsirgimes. už ką negalin surast taip gražu žodžiu su kuriais jus nukitam tikram mokslui in už gerus vaistus, galėčia atidekavot. Bet kur tik galesin jus varda sužinoti, kad visi žinotu kaip nieks negal pagelbet tai Jus išgydite.

J. Tomlshauskas,
321 So. Jordan Street, Allentown, Pa.

Antanas Kavaliauskas,
3105 So. Halsted Street. Chicago, Ill.

Labai sirgęs per 6 menesius, išgyditas nuo: užimo, skaudejimo svaigimo galvos ir cipimo ausise, blogios atminties, nerviškumo, abelno nusilpnejimo ir skaudejimo po visą kuną. Kiti išgydit negalejo.

M. Makravickene,
45 5th Street, Passaic, N. J.

Širdies, viduriu, pasigadinimo, gumbo, diegliu visam kunę, plaučiu ir inkstu ligą per du metus sirgus, Waršuwoje ir niekur Europoj daktarai negalej išgydit. Collinso Institutas in 4 sanvaites, pilnai pamatiškai išgyde.

Skaitytojau Jeigu Tau nieko nepagelbejo arba niekur dar nesigydei o jautiesi savije nesveikuma, tai nuetrotik laiko ne pinigu dovanai, jei ne pasibiskai tai per gromata atsilank ant aplant liga o ba apsirikimas bu ir išgyditas nuo: plaučiu nesveikumo, duduliu, skrumpo kvepavimo greito svaigimo ir užimo ausię, krauju nužytumo niežu, parku ir siberimo odos ligu, neurastenijos, neuraligijos, reumatizmo ir vaikščiojančio skausmu po visą kuną, geltligos, inkstu nusilpnejimo (nemeslesi), sėklos nubėrimo, blogiu sapnu, nerviskumo, ožiepuolos, Nuomario, abelno nusilpnejimo, lytišku piktu užsikrečiamu ligu (limpančiu) kokio skirtaus jo vardo, jei nebutu, taipat ir per jaunikes kladas bei savžagystes prieš tasi sugriovima sveikatos, slogos puslės ligos, tankaus šlapinimosi ir skausmingo, pasigadinima, patrukimą, nutirpima kuno dalin, nemiegojimo sunkuma kojose bei rankose, tarmatlivuma, lenkimasi draugijos, pagadinimo atminties, netgrėjima vaisiaus, visokias slaptas ligas ir ma ir kurios tik ligos ant žmoniu vargimo atsirandą po atgrimoui, kaip apsisuka išgydit, ir duoda vaistus, tai ostikrinta sveikam ir išgydimas Si abtybe šventai užtikoma.

VAISTUS ISSIUNCIA PO VISAS DALIS AMERIKOS per Expresa ir kitas šalis pasaules. Kaip rašu taip žodžiu tik prigimtoj lietuviškoj kalboj savo jausius, geriause galj iškreikšt Daktarui.

Dr. Profesorius Collins del labo visomenes parašė knyga Vadovas in Sveikat, 128 puslapiu. Ji yra labai naudinga sveiku ir serganciam nu motinos vidurinose kudiki, nuo apsirėdikimo ik užrimimo Dovanai aptures, kožnas tą knyga, kuris, tik atsius keleta stampu tai yra prisiuntimo kaštus.

Kodet sirgt ir but varginamas ligoms, kad lengvai gali but išgyditas atsišaukiant pas:

Dr. E. C. COLLINS Medical Institute, 140 W. 34th St., New York, N. Y.

OFISAS ADARAS: (tarp Broadway ir 7 Av.) kasdien nuo 10 iki 5 po piet. Šventoms dienoms nuo 10 iki 1 o vakarias nuo 7 iki 8 val. Utarnike Petnyčioje.

Rašant paminekit kad iš mus laikraščio.